

**PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE
PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT
PLAI BUCUREȘTI 2008 - 2013**

GRUP DE LUCRU:

- Mihaela Florescu, Inspector Școlar General Adjunct, ISMB
- Mihaela Gabriela Ionescu, Inspector Școlar pentru management educațional, evaluare și dezvoltare instituțională și asigurarea calității, ISMB
- Valentina Capotă, Inspector de specialitate pentru discipline economice, ISMB
- Emilian Radu, Director Executiv, Primăria Generală a Municipiului București
- Nicoleta Ioana, UR București – Ilfov (MECT -OI), Coordonator regional
- Aura Stănculescu, Director CMBRAE
- Teofil Vultur, Director, Colegiul Economic *Viilor*
- Viorica Dorin, Director Adjunct, Colegiul Economic *Viilor*
- Florinela Ionescu, Director, Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară *Dumitru Moțoc*
- Mirela Dinescu, Director, Școala Superioară Comercială *Nicolae Kretzulescu*
- Liliana Drăghici, Director Adjunct, Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară *Dumitru Moțoc*
- Dana Ghindar, ADR BI
- Elena Brejbeanu, AMOFM București, Șef Serviciu Analiză, Statistică și EURES
- Constantin Jubleanu, Consilier, Instituția Prefectului Municipiului București
- Roxana Carmen Ionescu, Director, Colegiul Economic „Virgil Madgearu”
- Florica Popa, Profesor, Colegiul Economic *Viilor*
- Ioana Felicia Săndulescu, CNDIPT, Coordonator regional București-Ilfov

CUPRINS

0. Cuvânt înainte	5
1. <u>Prezentarea municipiului București</u>.....	6
2. <u>Demografie</u>.....	8
2.1 <i>Situația curentă - Populația totală. Dinamica generală</i>.....	9
2.1.1 Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)	9
2.1.2 Distribuția pe sexe	10
2.1.3 Structura pe grupe de vârstă	10
2.1.4 Structura etnică	11
2.1.5 Mișcarea migratorie	11
2.2 <i>Proiecții demografice</i>	12
2.3 <i>Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT</i>.....	13
3. <u>Profilul economic</u>	15
3.1 <i>Principalii indicatori economici</i>.....	15
3.1.1 Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)	15
3.1.2 Productivitatea muncii. Dinamica generală a firmelor din regiune	19
3.2 <i>Alte informații și informații parțiale</i>	21
3.2.1 Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate	21
3.2.2 Cercetarea – dezvoltarea	21
3.2.3 Industria, infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu, agricultura, turismul	22
3.2.4 Dezvoltarea durabilă.....	27
3.3 <i>Concluzii din analiza mediului economic regional. Implicații pentru IPT</i>.....	28
4. <u>Piata muncii</u>	31
4.1 <i>Proiecția cererii de forță de muncă pe termen mediu (INCSMPS)</i>.....	31
4.2 <i>Situația actuală - Indicatori statistici ai pieței muncii</i>.....	33
4.2.1 Participarea la forța de muncă	33
4.2.2 Șomajul (BIM) de lungă durată	35
4.2.3 Șomajul tinerilor (BIM)	36
4.2.4 Rata șomajului (BIM) și rata de ocupare după nivelul de educație	36
4.2.5 Structura populației ocupate pe niveluri de instruire, la nivel regional	37
4.2.6 Principalii indicatori din Balanța Forței de Muncă (BFM)	37
4.2.7 Șomajul înregistrat.....	38
4.2.8 Structura șomajului înregistrat pe grupe de vârstă. Șomajul tinerilor.....	38
4.2.9 Șomajul înregistrat de lungă durată	38
4.2.10 Structura populației ocupate civile pe principalele activități ale economiei ..	39
4.2.11 Rata locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale.....	40
4.2.12 Numărul mediu al muncitorilor calificați și ai salariaților pe activități ale economiei naționale pe activități ale economiei naționale	41
4.3 <i>Informații parțiale</i>	42
4.3.1 Analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate.	42
4.3.2 Proiecția ocupării și a deficitului de calificări pe termen scurt (anchete)	55
4.4 <i>Concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru IPT</i>.....	57
5. <u>Învățământul profesional și tehnic din municipiul București</u>	59
5.1 <i>Contextul de politici pentru educație și formare profesională</i>.....	59
5.1.1 Contextul european	59

5.1.2 Priorități europene ale formării profesionale.....	61
5.1.2 Contextul național	64
5.2 Învățământul profesional și tehnic	67
5.2.1 Structura învățământului profesional și tehnic.....	67
5.2.2 Reforma în învățământul profesional și tehnic	68
5.2.3 Planificarea ofertei educaționale	69
5.2.4 Standarde de pregătire profesională	69
5.2.5 Certificarea calificărilor.....	70
5.3 Indicatori de context specifici - Contextul demografic și populația școlară	71
5.4 Indicatori de intrare	72
5.4.1 Cheltuieli publice pe elev	72
5.4.2 Numărul de elevi care revin unui cadru didactic.....	73
5.4.3 Resursele umane din ÎPT.....	74
5.4.4. Resurse materiale și condiții de învățare. (INCLUSIV REȚEAUA ȘCOLARĂ)....	74
5.5 Indicatori de proces	75
5.5.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT	75
5.5.2 Asigurarea calității în ÎPT	76
5.5.3 Serviciile de orientare și consiliere. Opțiunile elevilor	77
5.6 Indicatori de ieșire	79
5.6.1. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională	79
5.6.2 Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere pe vârste)	79
5.6.3 Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	80
5.6.4 Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED	81
5.6.5 Structura populației pe niveluri de educație (după ultimul nivel de studii absolvit)	82
5.6.6 Rata de succes	83
5.6.7 Rata de tranziție la următorul nivel de educație	83
5.6.8 Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație	83
5.6.9 Rata de absolvire a competențelor cheie	84
5.6.10 Rata analfabetismului și Programul „A doua șansă”	84
5.6.11 Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani).....	85
5.7 Indicatori de impact	86
5.7.1 Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului	86
5.7.2 Inserția profesională a absolvenților.....	86
5.7.3 Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă	87
5.8 Oferta școlilor din ÎPT din Regiune	87
5.8.1 Evoluția planurilor de școlarizare	87
5.8.2 Analiza ofertei curente – formarea profesională inițială	89
5.8.3 Oferta școlilor din ÎPT pentru formarea adulților.....	91
5.8.4 Rețele școlare	92
5.8.5 Parteneriatul cu întreprinderile	92
5.9 Principalele concluzii din analiza ÎPT.....	93
6. <u>Evaluarea progresului în implementarea PRAI</u>	97
7. <u>Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri</u>	98
8. <u>Analiza SWOT</u>.....	100
9. <u>Acțiuni propuse</u>.....	102
10. <u>Anexe</u>	

0. Cuvânt înainte

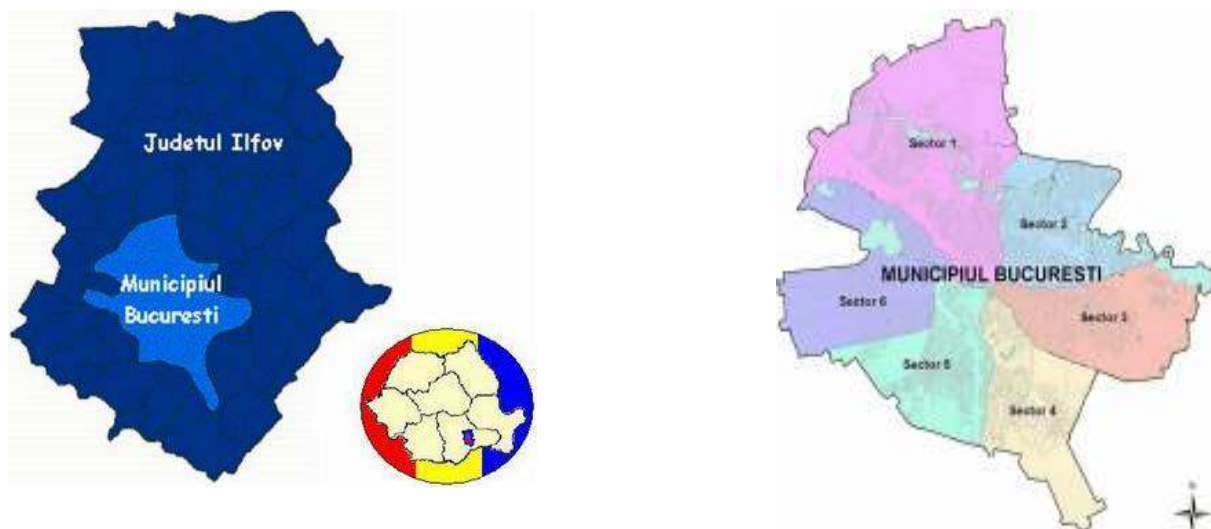
În cadrul Programului de modernizare a învățământului profesional și tehnic asistat de Uniunea Europeană prin Proiectele multianuale Phare TVET 2001 - 2003 au fost constituite Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formarea Profesională – CLDPS, structuri consultative ce funcționează în cadrul consiliilor consultative ale inspectoratelor școlare, cu atribuții în învățământul profesional și tehnic.

Atribuțiile CLDPS vizează, între altele:

- analizează și avizează propunerile prezentate de Inspectoratul Școlar privind rețeaua școlară și planurile de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic;
- oferă, la nivel județean, cadrul organizatoric și monitorizarea modului în care se realizează parteneriatul social în formare profesională;
- facilitează identificarea reprezentanților instituțiilor cu atribuții în realizarea consilierii, orientării și informării privind cariera;
- promovează proiectele inițiate de unitățile de învățământ ce vizează dezvoltarea resurselor umane finanțate din fonduri UE sau alte surse și colaborează cu unitățile de învățământ în elaborarea și aplicarea acestora;
- identifică și promovează acțiuni ce vizează tranziția de la școală la locul de muncă al absolvenților, în vederea realizării integrării socio-profesionale a acestora;
- participă, prin reprezentanții desemnați la cererea Inspectoratului Școlar, în structurile instituționale constituite în programele de dezvoltare regională și alte programe pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic;
- realizează, actualizează, monitorizează și avizează Planul Local de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic (PLAI).

Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) este un document de planificare strategică participativă pe termen lung ce urmărește stabilirea măsurilor integrate de educație și formare profesională în contextul dezvoltării regionale, în funcție de nevoile de dezvoltare economică și asigurare a coeziunii sociale, în perspectiva anului 2013.

1. Prezentarea municipiului București

Bucureștiul, capitala României, este așezată în sud-estul țării, acolo unde în urmă cu câteva sute de ani se întindeau Codrii Vlăsiei din care astăzi se păstrează câteva pâlcuri răzlețe de pădure. Râul Dâmbovița traversează orașul iar salba de lacuri din nordul capitalei asigură răcoarea și umezeala în timpul toridelor zile de vară.

Cinstea care revine întemeietorului acestui oraș pare a fi disputată de către Bucur Ciobanul, candidatul tradiției și legendei și controversatul Vlad Țepeș, omul primului document cunoscut, care atestă existența capitalei noastre la 20 septembrie 1459. În realitate cercetările istorice și în principal cele arheologice au scos la iveală vestigiile unei cetăți, probabil prima, databilă încă din a doua jumătate a veacului al XIV-lea. Atunci se nasc Bucureștii și în jurul acelei prime fortificații de 160 mp, vor fi ctitorite rând pe rând Curtea Domnească, biserica lui Mircea Ciobanul (1558-1559), ulițele negustorilor și meseriașilor, într-un cuvânt orașul politic și cultural.

Urbea s-a dezvoltat treptat-treptat, coagulând în jurul vechiului centru istoric satele aflate împrejur. Dâmbovița a fost un liant al așezării urbane care și-a căutat dimensiunile naturale, extinzându-se mai cu seamă spre nord, în zona lacurilor. Amintirea vechilor sate se păstrează și astăzi în memoria bucureșteanului, căruia denumiri ca Berceni, Floreasca, Colentina sau Pantelimon îi sunt familiare ca zone componente ale capitalei.

În 1659 Bucureștiul devine definitiv capitala Țării Românești. Orașul se dezvoltă, apar numeroase biserici, hanuri mari fortificate și prima arteră pavată cu bârne din lemn, Podul Mogoșoaiei (1692), ulterior rebotezată Calea Victoriei în 1878. Este construită mănăstirea Văcărești (1724), capodoperă a arhitecturii brâncovenești, dărâmată abuziv și inutil în ultimii ani ai regimului comunist.

În veacul al XIX-lea orașul se modernizează fiind ales capitală a României, înfăptuită prin unirea Moldovei cu Țara Românească, în 1862. Este cel mai mare oraș din sud-estul Europei după Istanbul. Apar pavajul, mai întâi din lemn, apoi din granit de Scoția și Sicilia, iluminatul, canalizarea și parcurile publice. Spre sfârșitul secolului se trasează cele două axe, nord-sud și est-vest care structurează orașul. De altfel domnia lui Carol I (1866-1914) este timpul marilor edificii reprezentative pentru urbea lui Bucur: Ateneul Român (1888), Fundația Carol I (1891), Ministerul Agriculturii (1894), Palatul de Justiție (1890-1895), Palatul Poștelor (1894-1900), Palatul Sturdza (1899), Palatul CEC (1900), Palatul Patriarhiei (1907), Cercul Militar (1912), Hotelul Athenée Palace (1914), etc.

După primul război mondial (1914 -1918), Bucureștiul devine una dintre cele mai frumoase capitale europene, strălucirea vieții culturale și sociale, atmosfera și arhitectura aducându-i pe bună dreptate denumirea "micul Paris".

Devenirea sa naturală și am spune noi armonioasă a fost brutal întreruptă de instaurarea regimului comunist (1945 -1989). Orașul a devenit subiectul unui experiment social și urbanistic devastator. Sute de mii de oameni au fost aduși în București odată cu industrializarea forțată a capitalei. Nelegați prin nimic de oraș, noii locuitori au fost instalați în blocuri-dormitor care formau la rândul lor cartierele satelit muncitorești ale Bucureștiului. În anii regimului Ceaușescu a fost demolată o zonă egală cu suprafața Veneției pentru a face loc Casei Poporului. Zeci de biserici, între care monumente de o valoare istorică și arhitecturală excepțională au căzut victime ale buldozerelor: Sfânta Vineri, Mănăstirea Văcărești, biserica Enei, etc.

Astăzi orașul este un amestec de vechi și nou, tradițional și modern, oriental și occidental, fapt care îi dă pe de o parte aspectul unei metropole eclectice și neorânduite, conferindu-i pe de altă parte originalitate și farmec.

Fiind un important centru universitar, în București funcționează 37 de institute de învățământ superior, în care învață 207.257 studenți din toate colțurile țării și 2.882 de studenți străini. Un număr de 87451 unități locale active își au sediul pe raza municipiului București, cele mai multe desfășurând activități de comerț (41%), tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (27%) sau industrie prelucrătoare (10%).

Rezumat

Planul Local de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic urmărește evoluțiile și tendințele demografice, ale pieței muncii și economiei regionale (din perspectiva cererii actuale și viitoare de educație), precum și situația curentă a învățământului profesional și tehnic din regiunea București - Ilfov (oferta de educație și formare profesională).

Constatările - formulate din perspectiva implicațiilor pentru dezvoltarea viitoare a învățământului profesional și tehnic din capitală - sunt rezumate la sfârșitul fiecărui capitol de analiză, sub forma unor **concluzii și recomandări** în atenția factorilor de răspundere la diferite niveluri de decizie din sistemul de educație și formare profesională. Apoi acestea sunt sintetizate în **capitolul 7**.

Acțiunile propuse pentru implementarea principalelor concluzii și recomandări, este prezentat în **capitolul 8** și reprezintă scopul final al demersului de analiză.

În capitolul 9 sunt atașate toate anexele care au fost completate din surse oficiale și administrative și care au stat la baza stabilirii trendurilor și viitoarelor evoluții necesare prognozării situației învățământului profesional și tehnic din regiune.

Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însoțit de îmbătrânirea populației. Se mai reține din analiza demografică gradul ridicat de urbanizare al regiunii privit nu neapărat din punctul de vedere al întinderii, cât din cel al densității populației, capitala fiind un magnet în ceea ce privește atragerea de forță de muncă din județul Ilfov și din celelalte regiuni.

Având în vedere scăderea populației școlare, din capitolul de demografie reiese necesitatea adoptării de măsuri la nivelul rețelei școlare pentru raționalizarea ofertei în raport cu nevoile de calificare, asigurarea accesului la educație și formare profesională (cu accent pe calitatea serviciilor și varietatea opțiunilor), optimizarea resurselor, diversificarea ofertei prin acreditarea a cât mai multor programe de formare profesională continuă pentru adulți pentru compensarea pierderilor de populație școlară.

Municipiul București atrage populația în vârstă de muncă din întreaga țară, dar mai ales a celei din zonele limitrofe, aceasta fiind regiunea capabilă să genereze cele mai multe locuri de muncă și de cea mai bună calitate. Ponderele segmentului tânăr însă, 0-14 ani este

scăzută comparativ cu celelalte regiuni ale țării, lucru care nu trebuie să ne îngrijoreze având în vedere tocmai caracterul mai sus menționat al acestei regiuni: magnet al forței de muncă din întreaga țară. Totuși, și în aceste condiții regiunea se confruntă cu un mare deficit de forță de muncă.

Analiza pieței muncii ne indică tendința de creștere (2002 - 2007) la nivelul municipiului București a populației active și mai ales a populației ocupate și dacă privim distribuția acesteia pe sexe, observăm că procentul celei de sex masculin, în ambele cazuri este ușor mai mare decât cel de sex feminin. Structura populației ocupate civile ne sugerează următoarele concluzii pe sectoare de activitate:

- pentru **agricultură** în municipiul București aceasta este aproape nesemnificativă, ceea ce este de înțeles din cauza faptului că în capitală nu există terenuri agricole;
- pentru **industrie**, datorită tendinței de scoatere a marilor întreprinderi în afara capitalei, avem o scădere a procentului populației ocupate civile la nivelul municipiului București;
- în **construcții** media populației ocupate civile la nivelul regiunii este aproape dublă față de cea națională aceasta fiind ridicată de municipiul București care este într-o continuă schimbare;
- în cazul **serviciilor** procentul populației ocupate civile a regiunii și în special a capitalei este cu mult mai mare decât cel înregistrat la nivel național și acest lucru este datorat faptului că municipiul București este un nod important de comunicare cu celelalte regiuni ale României și cu alte țări.

În timp ce ratele de ocupare la nivel regional pentru cei cu nivel superior sau mediu de educație sunt sensibil mai mari față de media națională pentru același nivel de educație, în cazul persoanelor cu nivel scăzut de educație rata de ocupare este mai mică în Regiunea București - Ilfov decât la nivel național. La nivel regional rata de ocupare a femeilor cu nivel scăzut de educație (18,4%) este aproape de două ori mai mică decât a bărbaților (32,4%) și mult mai mică decât la nivel național pentru același nivel de pregătire (38,8%).

Rata șomajului regional pentru persoanele cu nivel scăzut de educație (cu cel mult învățământ gimnazial) este dublă decât la nivel național. Ratele de șomaj pentru persoanele cu nivel mediu de educație (învățământ profesional, liceal sau postliceal) și pentru cele cu studii superioare se situează sub rata totală a șomajului regional și sunt ceva mai mici decât ratele calculate la nivel național pentru același nivel de educație. De asemenea se observă dacă rata șomajului (BIM) a persoanelor de sex masculin cu nivel de educație superior este mai scăzută decât cea înregistrată pentru cele de sex feminin, acest lucru se schimbă pentru persoanele cu nivel mediu și scăzut de educație. În ceea ce privește distribuția pe medii de rezidență, această rată a șomajului este mai ridicată în mediul rural decât în mediul urban.

2. Demografie

Municipiul București este situat în sud-estul țării, în partea centrală a Câmpiei Române, la aproximativ 100 km sud de Munții Carpați, 200 km de Marea Neagră și 60 km de Fluviul Dunărea. Are o suprafață de 228 km pătrați (0.8 % din suprafața României), din care suprafața construită este de 70 %.

Bucureștiul este situat în Câmpia Română, având o altitudine maximă de 96.3 m și este străbătut de două râuri, Dâmbovița și Colentina. Cele două văi formate în jurul râurilor, împart orașul în câteva zone, sub formă de platouri cu meandre și terase. Prezența a două terase

locale (2 - 4 m și 8 - 12 m) de-a lungul celor două văi oferă varietate peisajului din centrul orașului.

Municipiul București cuprinde șase sectoare administrative, cu disparități semnificative în termeni de structură a populației, ocupare, acces la educație, număr total de întreprinderi operaționale și performanțe economice. Municipiul București este cea mai mare aglomerare urbană din România, populația sa fiind de 1.927.559 locuitori reprezentând circa 87% din populația regiunii, peste 16% din populația urbană a țării, respectiv circa 9% din populația totală a României și având o densitate de aproximativ 8100 locuitori/km².

Densitatea mare a populației și concentrarea serviciilor și activităților economice fac din **municipiul București cea mai mare piață din Europa, precum și din Sud-Est-ul Europei**. Existența oportunităților economice în regiunea București – Ilfov face ca numărul real al populației care locuiește aici să fie mai ridicat decât cel înregistrat oficial. Prezența capitalei țării în centrul Regiunii este importantă, nu numai datorită mărimii populației, ci și a forței economice și a concentrării activităților umane, a echipării fizice și instituționale. Puterea de polarizare a capitalei iradiază mult dincolo de granițele sale administrative.

2.1 Situația curentă - Populația totală. Dinamica generală

Analiza datelor statistice privind populația, poziționează România printre țările de mărime medie în cadrul Uniunii Europene (concluzie pe baza ponderii de cca. 4,4% a populației României din totalul celor 27 de țări membre ale UE).

Tab. 2.1

Populația la 1 iulie 2006		
Regiunea	Nr. loc.	% din totalul la nivel național
TOTAL ROMÂNIA	21.584.365	100%
Nord - Est	3.732.583	17,29%
Sud - Est	2.837.834	13,15%
Sud - Muntenia	3.312.342	15,35%
Sud - Vest Oltenia	2.293.895	10,63%
Vest	1.927.229	8,93%
Nord - Vest	2.730.132	12,65%
Centru	2.530.818	11,73%
București - Ilfov	2.219.532	10,28%

În domeniul resurselor umane, potențialul demografic oferă elementele de referință pentru compararea mărimii resurselor de muncă, populației școlare etc.

Populația regiunii, de 2.219.532 locuitori în anul 2006, este distribuită invers proporțional cu dimensiunea celor două entități administrative. Municipiul București este cea mai mare aglomerare urbană din România (cu o densitate de aproximativ 8093,8 locuitori/km²), populația sa (1.931.236 locuitori) reprezentând circa 87% din populația regiunii, respectiv, 8,94% din populația totală a României.

Sursa: INS, Anuarul Statistic al României, 2007

2.1.1 Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

Compoziția unică a acestei regiuni determină și caracteristicile sale din punct de vedere al distribuției populației pe medii de rezidență. Regiunea are o populație majoritar urbană, rezidenții din mediul rural fiind, în fapt, rezidenți ai unui rural situat în exclusivitate în județul Ilfov. Întreaga regiune București-Ilfov se clasifică ca o ZONĂ URBANĂ¹, iar municipiul București deține peste 8,94% din populația urbană totală a României. (Sursa: INS, Anuarul Statistic al României – 2007).

Densitatea mare de locuitori (8093,8 loc./km²), cât și concentrarea serviciilor și activităților economice în capitală conferă municipiului București o forță și o dinamică economică

¹ Zonele urbane sunt definite de OECD și Eurostat ca fiind acele zone cu peste 150 și, respectiv, peste 100 locuitori/km²

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

superioare celorlalte orașe din țară, un nivel superior al PIB-ului și o structură socială și profesională de un standard mai ridicat.

Tab. 2.2

Populația stabilă la 1 iulie 2006 - număr persoane -					
	Total (nr. pers.)	Femei	Bărbați	Urban	Rural
România	21.584.365	11.063.176	10.521.189	11.913.938	9.670.427
Regiunea București - Ilfov	2.219.532	1.178.993	1040539	2.052.183	167.349
București	1.931.236	1.031.803	899.433	1.931.236	0

Municipiul București are populația numai în mediul urban, cu o întindere spațială mică, dar cu un număr mare de populație stabilă.

Sursa: INS, Anuarul Statistic al României, 2007

2.1.2 Distribuția pe sexe

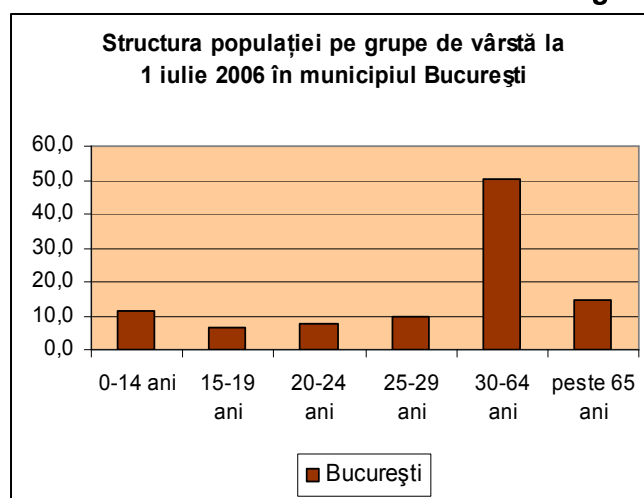
Structura pe sexe indică **pe ansamblul populației la nivel capitalei o ușoară preponderență a persoanelor de sex feminin** la nivelul capitalei (53,43%), mai mare față de ponderea la nivel național (51,25%).

2.1.3 Structura pe grupe de vârstă

Comparativ cu media în Uniunea Europeană (UE-27), grupa de vârstă 0 - 14 ani are ponderi ceva mai scăzute atât la nivel național cât și în majoritatea regiunilor (cu excepția regiunii Nord - Est), în schimb grupa de vârstă 15 - 24 de ani (care formează grupul țintă principal pentru PRAI și PLAI) are o pondere mai ridicată decât media europeană atât la nivel regional cât și în toate cele 8 regiuni de dezvoltare.

Fig.2.3

La nivelul capitalei, **în grupa de vârstă 0 - 14 ani ponderea este mai scăzută cu 0,4% față de cea înregistrată la nivel regional**, iar în grupa de vârstă 15-19 ani se constată o pondere mai mică cu 0,2% decât cea înregistrată la nivel regional. Acest lucru nu împiedică totuși populația școlară din zona imediat apropiată capitalei să opteze pentru școlile din București. În fiecare an, proiectul planului de școlarizare are în vedere acest aspect.

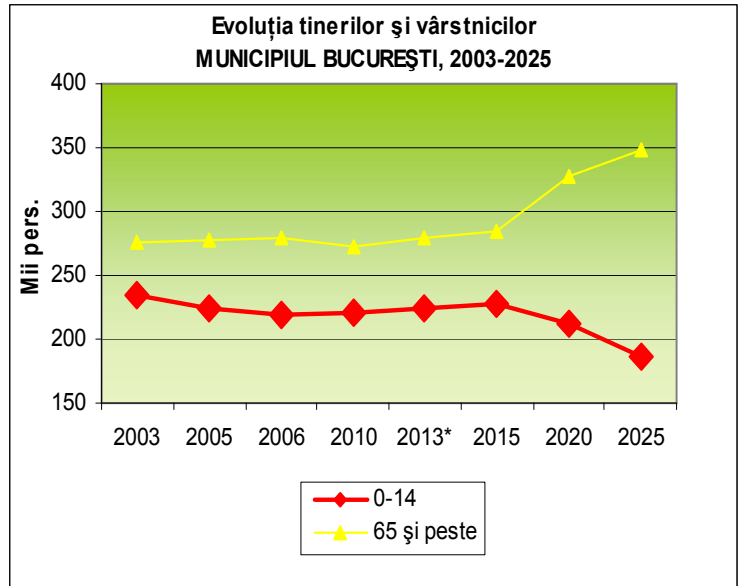

Proporția persoanelor cu vârsta de 65 ani și peste, din regiunea București - Ilfov prezintă o rată de dependență a vârstnicilor ($65+/(20-64)$) de 21,9% în 2004, respectiv 22% în 2005, mai mare decât media națională a României (21,2%), dar mai mică decât datele medii pentru Germania, Spania și Suedia (17%), dar, totuși, mai mare decât datele medii pentru Cipru și Irlanda (sub 12%).

Fig.2.4

În municipiul București, ca și în regiunea București – Ilfov se constată că prognoza populației în grupa de vârstă 0 – 14 ani este îngrijorătoare, acest segment fiind într-un declin constant, în schimb, numărul persoanele de 65 ani și peste va fi din ce în ce mai mare.

Astfel, conform studiului realizat de INCSMPS în anul 2003, varianta medie, se pare că populația din grupa de vârstă **65 și peste va înregistra o creștere de 25% până în anul 2025 față de anul 2006**, pe cand cea din grupa de vârstă **0 - 14 ani va avea un regres de aproximativ 14,8%.**

Piramida unei populații stabile, o populație în care comportamentul demografic compensează cu îmbătrânirea naturală a populației, arată ca o adevărată piramidă, cu o bază mare (tinerii), ușor în descreștere către vârf (persoane în vârstă). Evident, cu cât baza este mai mare, cu atât mai bine (desigur, în măsura în care populația din grupa de vârstă 20-64 ani este suficientă pentru susținerea economică a persoanelor mai tinere și mai în vârstă). În această privință, se poate observa că proporția din total populație din grupa de vârstă 0 - 19 ani pentru București - Ilfov (18,93%), deși comparabilă cu proporția populației mai tinere din alte regiuni-capitală din Europa, este considerabil mai mică decât cifra la nivel național (23,59%).

Populația de 3-23 de ani la nivel național este astăzi de 5,7 milioane și va ajunge la 4,2 milioane în anul 2025 și la 2,7 milioane în anul 2050, conform studiului „Declinul demografic și viitorul populației României”, realizat în anul 2007 de către Institutul Național de Cercetări Economice. Acest lucru se reflectă și asupra capitalei și impune luarea de măsuri pentru micșorarea acestui declin demografic.

2.1.4 Structura etnică

Din punct de vedere al componenței etnice, populația regiunii București-Ilfov, are următoarea structură: români - 96,89%; rromi – 1,72%; maghiari – 0,27%; germani-0,11%; evrei – 0,11%; turci – 0,11%; chinezi – 0,09%; alte etnii – 0,7%.

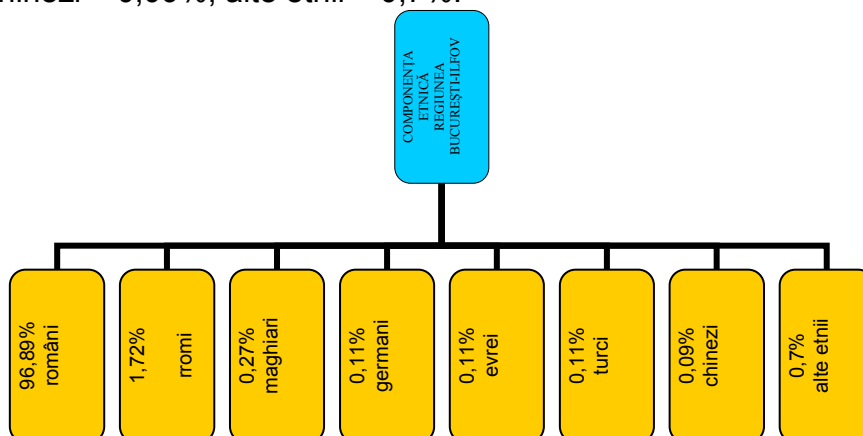

Fig. 2.5

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

Comunitatea romă reprezintă cel mai mare grup minoritar din regiune, dar și din municipiul București, numărând aproximativ 27.322² de persoane, aprox. 1,72% la nivelul populației regiunii. Majoritatea romilor sunt localizați în câteva zone ale sectoarelor 1, 2 și 5, în centrul istoric al capitalei și în 13 localități din Ilfov. Problemele de natură socială și economică, cu care acest grup etnic se confruntă, sunt numeroase și majoritatea datorită tradiției și culturii, cu participare limitată la viața economică și socială a comunităților locale, inclusiv învățământul.

Rata abandonului școlar este mare în cadrul comunității rome, ceea ce conduce la un nivel răspândit de analfabetism, șomaj și criminalitate juvenilă. În zonele rurale, în 2004-2005 numărul persoanelor cu vârsta de școală a fost de 2142, din care 80% frecventau cursurile și 20% au abandonat sistemul de învățământ.

2.1.5 Mișcarea migratorie

Datele statistice oficiale înregistrează doar migrația internă și externă rezultată din schimbările oficiale de domiciliu. În realitate nu poate fi însă ignorat **fenomenul îngrijorător al emigrației, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu în perspectiva integrării în UE**. Conform unor estimări, migrația temporară a forței de muncă în străinătate se situa la nivelul țării în 2003 la cca. 1,7 milioane persoane (conf. Oficiului Internațional pentru Migrații, citat în PND 2007 - 2013, p.16). Deși incomplete, datele Eurostat privind evoluția nr. de cetățeni români înregistrați oficial în alte țări europene evidențiază o creștere semnificativă a emigrației (v. Studiul de piața muncii, WYG International, 2007, Phare TVET 2004 - 2006).

2.2 Proiecții demografice

Ne vom opri, în continuare, asupra evoluțiilor prognozate ale grupelor 15 - 24 ani și 15 - 64 ani. Cu ajutorul proiecțiilor realizate de INCSMPS, conf. INS, «Proiectarea populației României în profil teritorial până în 2025» (realizată în 2003) - varianta medie, putem realiza o estimare brută a evoluțiilor la orizontul anului 2013, 2015 și 2025.

Astfel, municipiul București va cunoaște o scădere extrem de importantă de cca. 45.2% a segmentului de vârstă 15 - 24 la orizontul anului 2013, dar, populația în vârstă de muncă se va menține la nivele relativ constante în viitorul apropiat, evoluțiile grupei de vârstă 15 - 24 neafectând foarte mult evoluțiile pe termen mediu și scurt ale populației în vârstă de muncă.

Tab. 2.6

	2003	2005	2006	2010	2013*	2015	2020	2025	2013-2006		2025-2006	
									Nr.	%	Nr.	%
România	21.733,6	21.623,8	21584,3	21.226,3	20.961,5	20.696,6	20.026,4	19.243,4	-622,9	-2,9	-2.340,9	-10,8
0-14 ani	3.632,7	3.432,5	3334	3.152,9	3.088,8	3.024,6	2.798,7	2.511,8	-245,3	-7,4	-822,2	-24,7
15-64 ani	14.993,1	15.033,4	15062,2	14.990,2	14.798,1	14.606,0	13.956,6	13.384,0	-264,1	-1,8	-1.678,2	-11,1
65 ani și peste	3.107,8	3.148,8	3188	3.083,2	3.074,6	3.066,0	3.271,1	3.347,6	-113,4	-3,6	159,6	5,0
Regiunea București - Ilfov	2.206,5	2.209,1	2219,5	2.206,2	2.196,7	2.187,1	2.151,0	2.100,4	-22,8	-1,0	-119,1	-5,4
0-14 ani	279,6	267,3	261,6	260,6	264,1	267,5	251,7	223,6	2,4	0,9	-38,0	-14,5
15-64 ani	1.610,8	1.622,7	1636,7	1.632,7	1.614,0	1.595,3	1.528,2	1.484,0	-22,7	-1,4	-152,7	-9,3
65 ani și peste	316,1	319,1	321,1	312,9	318,6	324,3	371,1	392,9	-2,5	-0,8	71,8	22,4

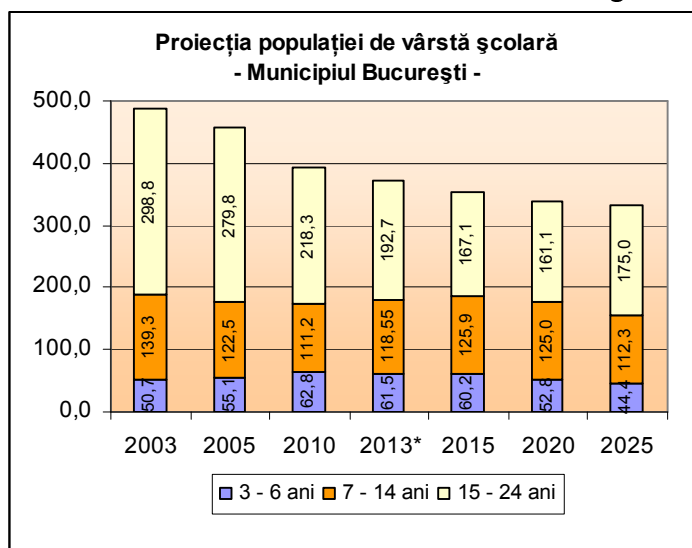
² Institutul Național de Statistică – « Recensământul populației și al locuințelor 2002 »

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

București	1.929,6	1.928,4	1931,2	1.916,9	1.903,8	1.890,6	1.849,0	1.794,5	-27,5	-1,4	-136,7	-7,1
0-14 ani	234,0	223,8	219,2	220,1	223,9	227,6	212,8	186,7	4,7	2,1	-32,5	-14,8
15-64 ani	1.420,3	1.426,7	1433	1.424,0	1.401,3	1.378,6	1.307,8	1.259,2	-31,7	-2,2	-173,8	-12,1
65 ani și peste	275,3	277,9	279	272,8	278,6	284,4	328,4	348,7	-0,4	-0,1	69,7	25,0

Datele statistice prognozate pentru 2006 față de cele înregistrate oficial de INS sunt aproximativ aceleași, ceea ce sugerează că scenariul este bine realizat. **Fig.2.7**

După cum se poate observa din figura 2.6 populația școlară prognozată **pentru grupa de vârstă 15 - 24 ani** este în scădere de la 341,4 mii persoane cât era în 2003 la 207,1 persoane în 2025, fapt care conduce la concluzia că sunt necesare măsuri de prevenire a problemelor care pot apărea în învățământul profesional și tehnic în ceea ce privește cadrele didactice, cum ar fi, de exemplu, **orientarea unităților IPT către furnizarea de programe autorizate de CNFPA pentru formarea adulților.**

Sursa: "Evoluția populației de vârstă preșcolară și școlară din municipiul București în perioada 2005-2025", realizată pe baza prognozei INS.

2.3 Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT

- a) **Declinul demografic general** va continua, în mod accentuat pentru populația tânără. De aici, nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.
- b) La nivelul municipiului București reducerea naturală prognozată a populației tinere va fi agravată de **migrația externă** (cu tendință de accentuare după 2007, în condițiile integrării în UE). A apărut deja în acest sens un deficit de forță de muncă tânără înalt calificată (IT, științe și tehnologie, medicină, etc.) precum și de tineri lucrători cu diverse calificări căutate pe piața europeană a muncii (construcții, asistență socială și medicală, etc.).

Se desprinde nevoia de:

- **Creștere a nivelului de calificare** și a motivării forței de muncă tinere de a participa la forța de muncă.
- **Racordare realistă la piața europeană a muncii** a activităților de informare, orientare și consiliere.

- c) Se prognozează **reduceri semnificative ale populației școlare (față de 2005)** în grupa de vârstă 15 - 24 ani cu **45,2% până în anul 2015** și cu **37,5% până în 2025**.

În cifre absolute, în intervalul de timp 2005-2015 **scăderea de efective** în grupa de vârstă **15-18 ani** ar fi de **cca. 918.000 persoane**, ceea ce, luând în calcul rata netă de cuprindere în învățământ de cca. 75,7% din prezent pentru grupa 15-18 ani și opțiunile elevilor de clasa a VIII-a pentru liceul teoretic ar conduce la **echivalentul dispariției la nivel regional în învățământul liceal și profesional a multor unități de IPT.**

În schimb, proiecțiile privind structura pe grupe de vârstă indică pentru viitor (2015-2025) o consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii, ceea ce va conduce la o **nevoie crescândă de formare continuă - oportunitate în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară !**

Față de aceste constatări, se recomandă:

➤ **Măsuri la nivelul rețelei școlare:**

❖ **Optimizarea alocării resurselor**, prin:

- concentrarea pregătirii în școli viabile
- rezolvarea problemelor de acces

❖ **Crearea rețelelor de școli**, care împreună să realizeze:

- o ofertă cuprinzătoare și diversificată
- eliminarea paralelismelor nejustificate
- colaborare pentru acoperire teritorială optimă
- diversificarea grupurilor țintă (programe pentru adulți)

➤ **Implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți**

d) Fenomenul de **îmbătrânire demografică** (creșterea populației în vârstă de peste 65 de ani cu 18,2 % până în 2025, față de 2005) conduce la:

- Nevoi sporite de personal calificat - asistență socială și medicală
- Nevoi educaționale specifice (educație non-formală)

e) **Ponderea semnificativă a populației feminine** (51,25% la nivelul capitalei în 2005), reclamă:

- Din partea ofertei de pregătire - calificările dorite de populația feminină
- Programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs)

f) **Populația rurală.**

La nivelul capitalei discutăm numai de populație urbană, dar în București vin foarte multă populație școlară din județul Ilfov, dar și din alte județe. Față de aceste constatări, sistemul de educație și formare profesională este chemat să contribuie prin măsuri specifice vizând:

- Asigurarea accesului la educație în condiții de calitate și varietate de opțiuni
- Ofertă de pregătire adecvată, în sprijinul diversificării și creșterii competitivității economiei rurale, având în vedere că multe persoane care își definitivează studiile în București se vor întoarce în localitățile de unde au plecat
- Educație în sprijinul conservării și valorizării patrimoniului cultural specific și resurselor naturale din mediul rural
- Îmbunătățirea condițiilor de studiu în mediul rural

g) **Diversitatea etnică** nu este prea accentuată în municipiul București, principala minoritate etnică fiind cea romă, dar sunt totuși necesare o serie de măsuri, cum ar fi:

- Educație multiculturală
- Soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor
- Programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate (conf. recensământului din 2002, 1,72% din populația romă a țării se înregistrează în regiunea București - Ilfov).

3. Profilul economic

3.1 Principali indicatori economici

3.1.1 Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)

Evoluția indicatorului PIB/locuitor cunoaște în perioada 2001 – 2005 o creștere reală de 7,9% la nivel național. Acesta, fiind un indicator sintetic utilizat pentru aprecierea gradului de dezvoltare a unei țări, ne sugerează România se află într-un real progres.

Tab. 3.1

PIB/loc. la paritatea puterii de cumpărare standard (PCS) -% față de media europeană (UE-27=100) -					
	2001	2002	2003	2004	2005
UE-27	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
România	27,6	29,4	31,5	34,1	35,5
Regiunea Nord - Vest	25,6	27,8	30,5	33,1	33,7
Regiunea Centru	28,9	31,7	33,8	35,6	36,0
Regiunea Nord - Est	19,8	21,0	22,7	23,7	24,2
Regiunea Sud - Est	23,7	25,2	26,9	30,9	30,9
Regiunea Sud - Muntenia	21,9	23,5	25,5	28,5	29,1
Regiunea București - Ilfov	58,3	60,9	60,6	64,7	74,8
Regiunea Sud - Vest Oltenia	23,3	23,6	26,8	28,9	28,1
Regiunea Vest	29,4	32,0	35,6	39,2	39,8

Sursa: Eurostat

Calculat pe baza parității puterii de cumpărare standard (PCS), PIB/locuitor la nivel național în anul 2005, reprezenta 35,5% din media europeană (UE-27=100). Comparativ, regiunile București-Ilfov, Vest, Centru se plasează peste media națională, dintre care București-Ilfov se detașează cu un PIB/locuitor care se apropie de 75% din media UE-27, iar la polul opus Regiunea Nord - Est cu doar 24,2% din media europeană.

Analizând ritmurile susținute de creștere a PIB din ultimii ani se constată o tendință de micșorare progresivă în timp a decalajului față de media europeană. Evoluțiile prognozate prevăd în continuare în perioada 2006-2010 ritmuri susținute de creștere a PIB în toate regiunile țării.

Tab. 3.2

Creșterea reală a PIB față de anul anterior						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ROMANIA	4,2	7,9	6,1	6,5	6,1	5,8
Nord - Est	3,0	6,1	5,4	6,7	6,3	6,2
Sud - Est	0,3	6,9	5,1	6,5	6,2	6,1
Sud - Muntenia	1,9	7,5	5,3	6,6	6,1	6,0
Sud - Vest Oltenia	-2,2	9,0	6,0	6,5	5,9	5,8
Vest	1,8	8,4	5,3	6,3	5,8	5,7
Nord - Vest	1,8	6,6	5,9	6,5	6,0	5,9
Centru	1,5	9,5	7,0	6,2	5,8	5,5
București - Ilfov	16,1	7,7	7,6	6,5	6,1	5,7

Sursa: Comisia Națională de Prognoză, "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2010" www.cnp.ro/user/repository/anexe_regiuni.pdf

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

La nivelul regiunii București – Ilfov, între municipiul București și județul Ilfov nu este o diferență foarte mare între evoluțiile prognozate ale PIB/locuitor, diferența fiind când favorabilă capitalei, când județului Ilfov.

Tab. 3.3

Creșterea reală a PIB față de anul anterior						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ROMÂNIA	4,2	7,9	6,1	6,5	6,1	5,8
Regiunea București – Ilfov	16,1	7,7	7,6	6,5	6,1	5,7
București	16,3	7,6	7,7	6,4	6,1	5,6
Ilfov	15,0	8,0	7,4	7,3	6,3	5,8

Sursa: Comisia Națională de Prognoză (CNP), "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2010" (febr.2008)

www.cnp.ro/user/repository/anexe_regiuni.pdf

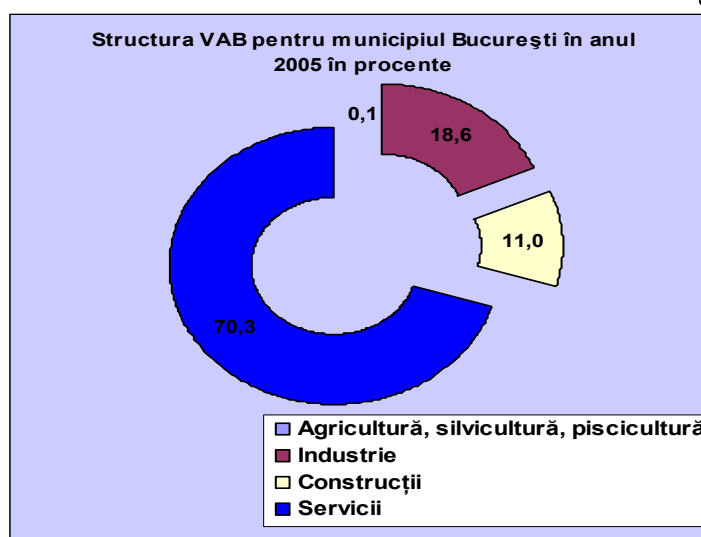
Analiza comparativă pe cele două părți componente ale regiunii București - Ilfov a datelor din prognoza realizată de Comisia Națională de Prognoză permite evidențierea atât a evoluțiilor prognozate cât și a disparităților intra-regionale privind valoarea PIB/locuitor.

Tab. 3.4

Proiecția PIB/loc. – Euro						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ROMÂNIA	30829,2	37672,4	45944,1	52315,4	59371,0	66737,6
Regiunea București - Ilfov	7849,0	9040,0	11120,4	12638,4	14323,6	16041,3
București	8159,4	9381,7	11555,9	13135,5	14886,0	16670,0
Ilfov	5494,0	6472,5	7886,9	8976,0	10180,5	11410,1

Evoluția indicatorului Valoarea adăugată brută (VAB) - reprezintă valoarea nou creată (rezultată din valoarea noilor produse și servicii create minus valoarea consumului intermediar pentru producerea acestora). Pentru scopurile analizei de față este relevantă desprinderea unor concluzii din evoluția structurii VAB pe sectoare de activitate și compararea structurii VAB la nivel european, național și județean. Evoluția structurii valorii adăugate brute (VAB) la nivelul capitalei pe ramuri de activitate în perioada 2000-2005 evidențiază o tendință de **creștere a ponderii VAB în servicii și în construcții**, în paralel cu **scăderea ponderii în industrie și agricultură**.

Fig. 3.5

Sursa: calculat pe baza datelor INS, "Conturi naționale Regionale", ediția 2007

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

Pe sectoare mari de activitate, în 2005, la nivel regional se detașează sectorul serviciilor, cu o pondere de 69,3% din VAB, urmat de industrie (19,7%), construcții (10,3%) și agricultură (0,7%).

Comparativ cu structura VAB la nivel național în 2005, regiunea București - Ilfov se remarcă prin **ponderea mare a serviciilor** (cu 14 puncte procentuale peste media națională). În cadrul serviciilor, față de ponderea la nivel național este mai bine reprezentată **activitatea de tranzacții imobiliare, prestări servicii pentru întreprinderi**, iar **comerțul**³ are o pondere mai ridicată cu 4,3 puncte procentuale față de media națională.

Tab. 3.6

Structura Valorii Adăugate Brute (VAB), pe activități ale economiei naționale, în anul 2005 (%)			
	România	Regiunea BI	B
Agricultură, piscicultură, silvicultură	9,5	0,7	0,1
Industrie, din care:	27,9	19,7	18,7
- Industrie extractivă	1,5	0,0	0,0
- Industrie prelucrătoare	23,8	17,2	15,9
- Energie electrică, termică, gaze, apă	2,6	2,5	2,8
Construcții	7,3	10,3	11,0
Servicii, din care:	55,3	69,3	70,3
- Comerț	11,1	15,4	14,5
- Hoteluri și restaurante	2,4	2,8	2,7
- Transport, depozitare, comunicații	11,0	13,9	14,0
- Intermedieri financiare	2,3	5,1	5,5
- Tranzacții imobiliare, prestări servicii pentru întreprinderi	12,3	19,2	23,9
- Administrație publică și apărare	6,4	8,0	8,4
- Învățământ	3,8	2,7	2,8
- Sănătate și asistență socială	3,1	2,3	2,4
- Alte activități de servicii colective, sociale și personale	2,9	0,0	6,0
TOTAL	100,0	100,0	100,0

Sursa: Calculat pe baza datelor INS, "Conturi naționale Regionale", ediția 2008

Comparația pe componentele structurii VAB în 2005 evidențiază următoarele aspecte relevante pentru municipiul București:

- după cum era de așteptat, **Agricultura** este **aproape inexistentă** privind ponderea VAB, respectiv de 0,1% comparativ cu 0,7% cât este cea regională;
- în ceea ce privește **Industria**, municipiul București începe să fie într-o **tendință de scădere** a VAB, respectiv este la o pondere de 18,7% față de 19,7% cât se înregistrează la nivel regional și de 27,9% cât reprezintă pentru România;
- în anul 2005 sectorul **Construcții** este **într-un mare progres pentru capitală**, ponderea acestuia (11,0%) depășind și media regională (10,3%) și pe cea înregistrată la nivel național (7,3%);
- fără nici o îndoială, sectorul **Servicii** este cel care înregistrează **cea mai mare pondere a VAB**, acesta fiind pe departe cea mai mare chiar și la nivel național, respectiv de 70,3%; acest lucru reflectă statutul de capitală a municipiului București, nod de comunicare cu celelalte regiuni și cu alte țări.

Structura VAB pe sectoare mari de activitate, comparativ cu media europeană în 2005 (%)			
	UE-27	România	B
Agricultură, silvicultură, piscicultură	2,2	9,5	0,1
Industrie	20,3	27,9	18,7
Construcții	5,9	7,3	11,0
Servicii	71,7	55,3	70,3
TOTAL	100,0	100,0	100,0

Sursa: Eurostat (pt. EU-27 și România); calcule pe baza datelor din "Conturi naționale regionale, 2006"

Comparația cu structura VAB în Uniunea Europeană evidențiază o contribuție procentuală la VAB scăzută în ceea ce privește sectorul Agricultură, silvicultură, piscicultură față de media UE-27 (0,1% în capitală față de 2,2% la nivel european).

Este de așteptat ca integrarea în UE să conducă în timp la diversificarea și dezvoltarea serviciilor. Pentru acest sector economic, valoarea înregistrată la nivelul capitalei (70,3%) este apropiată de cea europeană (71,1%), fapt justificat de faptul că Bucureștiul este o punte de legătură importantă de tranziție către alte țări.

Ponderea VAB la nivelul industriei (18,7%) este și ea apropiată de cea europeană (20,3%), dar scăzută semnificativ față de cea națională (27,9%) ceea ce ne indică faptul că la nivelul regiunii acest sector economic nu este foarte bine dezvoltat, având în vedere și intenția de scoatere în afara capitalei a întreprinderilor generatoare de poluare.

Analizând evoluțiile prognozate ale VAB pe sectoare de activitate, se constată că cele mai ridicate ritmuri de creșteri anuale se vor înregistra în construcții atât la nivel național cât și în regiunea țării și luând în considerare distribuția acesteia pe componentele regiunii, care se înregistrează în momentul de față, se poate trage concluzia că același lucru se va întâmpla și la nivelul capitalei.

Tab. 3.8 - modificări procentuale față de anul anterior -

	Evoluția prognozată a VAB pe sectoare de activitate - România -						Evoluția prognozată a VAB pe sectoare de activitate - Regiunea București - Ilfov -					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Industrie	2,6	6,9	5,8	5,6	5,4	5,3	6,5	4,5	2,6	5,3	5,0	5,1
Agricultura	-17,3	3,3	-18,6	5,7	3,5	3,5	-19,8	0,8	-26,0	2,2	0,8	2,4
Construcții	9,9	19,4	33,3	13,2	10,5	10,4	42,7	2,6	36,4	12,3	9,4	9,0
Servicii	9,0	7,3	7,0	6,1	6,1	5,7	13,0	9,2	6,7	6,1	6,2	5,5

Sursa: Comisia Națională de Prognoză (CNP), "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2010" (febr.2008)

www.cnp.ro/user/repository/anexe_regiuni.pdf

Totuși, putem rămâne sub rezerva faptului că studiul „Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2010” realizat în februarie 2008 de către Comisia Națională de Prognoză are limitele lui, având în vedere că se pornește de la o valoare adăugată brută de 13% pentru sectorul Servicii în anul 2005, iar conform datelor furnizate de INS în publicația „Conturi naționale regionale” editată tot în februarie 2008 aceasta este de 69,3% la nivelul regiunii. Nu avem date decât la nivelul regiunii și nu detaliate la nivelul componentelor acesteia.

3.1.2 Productivitatea muncii. Dinamica generală a firmelor din regiune

În creștere cu 24,2% față de anul 2001, în 2005 **productivitatea muncii** la nivel regional, calculată ca valoarea PIB (la paritatea puterii de cumpărare, PPC) raportată la totalul populației ocupate, reprezintă 74,8% din media UE-27, față de 35,5% cât este la nivel național. Comparativ cu celelalte regiuni, regiunea București - Ilfov se situa în 2005 pe prima poziție, urmată de regiunile Vest cu 39,8% și Centru cu 36,0%.

În interiorul regiunii nu se înregistrează diferențe semnificative între componentele acesteia, respectiv între municipiul București și județul Ilfov, în termenii de PIB/locuitor și ai productivității muncii.

Sursa: Calculele ADR București - Ilfov pe baza datelor din Anuarul Statistic și Eurostat Investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii

Investițiile brute realizate în Regiunea București - Ilfov în anul 2006 au reprezentat 23,3 % din totalul la nivel național. Majoritatea investițiilor au fost realizate de firmele mari și mijlocii, ponderea deținută de firmele mici fiind însă în creștere de la an la an.

La nivelul regiunii, cele mai mari investiții brute precum și cea mai mare dinamică s-au înregistrat în Tranzacții imobiliare și serviciu pentru întreprinderi, urmată de Transport, depozitare și comunicații, Comerț și de firmele din sectorul Industrie prelucrătoare– v. Anexa 2c.

Avem de remarcat totuși că valoarea investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii la nivelul regiunii București – Ilfov a înregistrat o scădere foarte mare față de anul 2004, de la 196 049 mil. RON la 34 349 mil. RON în 2006.

Investiții străine directe

În anul 2005, valoarea investițiilor străine directe în regiunea București – Ilfov a fost de 13.264 mil.euro, ceea ce înseamnă o pondere de 60,6% din valoarea totală a acestui tip de investiții. Gradul relativ ridicat de dezvoltare economică a regiunii București – Ilfov se reflectă asupra acestei ponderi, pe următorul loc fiind regiunea Sud – Est care beneficiază de atractivitatea deosebită pe care o reprezintă portul Constanța și porturile de la Dunăre, Galați și Brăila.

Tab. 3.9

Regiunea de dezvoltare	Soldul investiției străine	Structura pe regiuni
	Milioane Euro	%
Nord – Est	292	1,3
Sud – Est	1.838	8,4
Sud – Muntenia	1.388	6,3
Sud – Vest Oltenia	745	3,4
Vest	1.491	6,8
Nord – Vest	1.257	5,8
Centru	1.610	7,4
București – Ilfov	13.264	60,6
Total	21.885	100,0

Sursa: Date furnizate de INS (prin ADR) / Cercetarea statistică INS-BNR

Aceste concluzii reies din Cercetarea statistică derulată de către INS în colaborare cu Banca Națională a României pentru anul 2005 care s-a adresat întreprinderilor cu activitate economică, societăților bancare și de asigurări.

În ceea ce privește valoarea soldului investiției străine directe în România pe domenii de activitate, industria deține ponderea cea mai însemnată, respectiv de 48,8% din total. În cadrul industriei prelucrătoare, cea mai mare pondere a soldului investiției străine directe în România (21,9%) este realizată de către întreprinderile a căror activitate principală se încadrează în „industria metalurgică”. În domeniul serviciilor, pentru indicatorul soldul

investiției străine în România, ponderea cea mai însemnată o dețin întreprinderile care au activitatea principală de „intermedieri financiare și asigurări”, acestea fiind de 14,5%. Este de așteptat că prin procesul de integrare în UE, regiunea își va spori și mai mult gradul de atractivitate pentru investiții străine directe.

Dinamica unităților locale active, pe clase de mărime

Nu avem date la nivelul municipiului București, ci numai la nivelul regiunii din care face parte capitala. Astfel, în regiunea București - Ilfov, la sfârșitul anului 2006 erau înregistrate un număr de 110.940 de firme ca unități locale active în industrie, comerț și alte servicii, cu un număr total de 931.902 angajați (în creștere cu 8,14% față de 2005).

Datele statistice pentru perioada 2004-2006 evidențiază dinamica întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), care pe total au crescut atât ca număr de firme (cu 19,9%) cât și ca număr de angajați (cu 8,14%). Creșterea s-a realizat în cazul tuturor claselor de întreprinderi, cu diferențe totuși între acestea, așa cum reiese din figurile de mai jos:

Fig.3.10

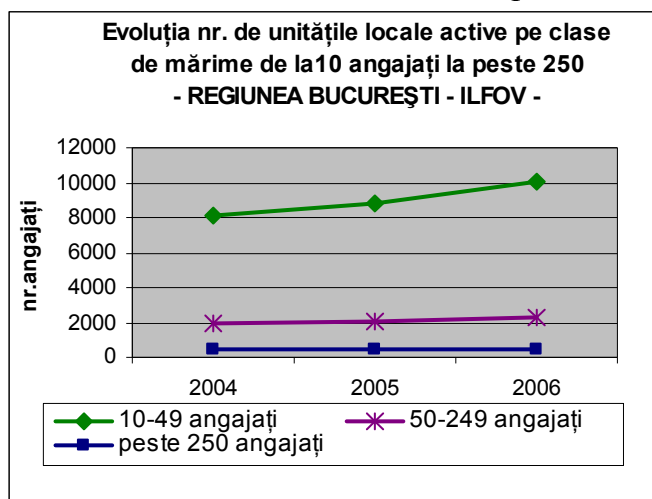
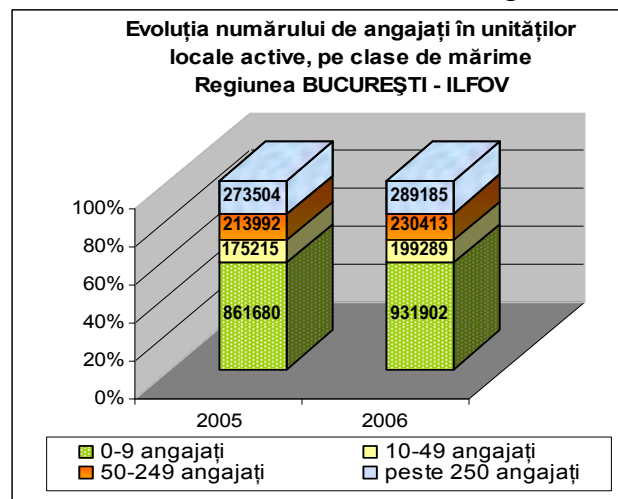

Fig.3.11

Sursa: INS, Anuarul statistic 2007 și anii anteriori

După cum se observă în figura 3.11 analiza a fost realizată pentru unitățile locale active cu peste 10 angajați deoarece, așa cum vedem în Anexa 2b dinamica celor cu 0-9 angajați a fost mult mai pregnantă, în perioada 2004 – 2006 numărul acestora crescând de la 81.286 la 98.166, respectiv cu 20,7% în anul 2006 față de anul 2004.

Intreprinderile mici și mijlocii (sursa: ANIMMC, “Raportul anual al sectorului IMM în România, 2007” și „Concluziile studiului privind competitivitatea IMM, 2007”)

În 2006, Regiunea București – Ilfov avea o pondere a IMM-urilor de 26,7% din totalul înregistrat la nivel național. Se constată la toate tipurile de IMM-uri structurate ca dimensiune a numărului de angajați o creștere destul de consistentă în anul 2006 față de anul 2004, cea mai mare diferență înregistrându-se la cele de mărime mijlocie, respectiv cu un număr de angajați situat între 10-49, aici ponderea reprezentând 23,87%.

Conform Cartei Albe a IMM-urilor densitatea acestora pe km² regiunea București – Ilfov se situa pe primul loc în raport cu celelalte regiuni ale României cu o valoare de 44,6% față de media națională de 1,74%. În ceea ce privește instruirea angajaților, clasificarea IMM-urilor în funcție de media numărului de zile lucrătoare per angajat în 2003, situația este următoarea:

- 34,58% din IMM-uri au dezvoltat activități de instruire de 1-5 zile/an;
- 33,68% din IMM-uri nu au avut activități de instruire;
- 20,54% din IMM-uri au dezvoltat activități de instruire de 6 zile/an și mai mult.

3.2 Alte informații și informații parțiale

3.2.1 Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate

Perioada 2007-2013 este marcată de procesul de integrare în UE. Din această perspectivă, firmele din regiune se vor confrunta cu o presiune concurențială sporită pe piața internă și pentru a valorifica oportunitățile de participare pe piața UE. Noi firme și investiții de capital străin vor fi atrase în regiune.

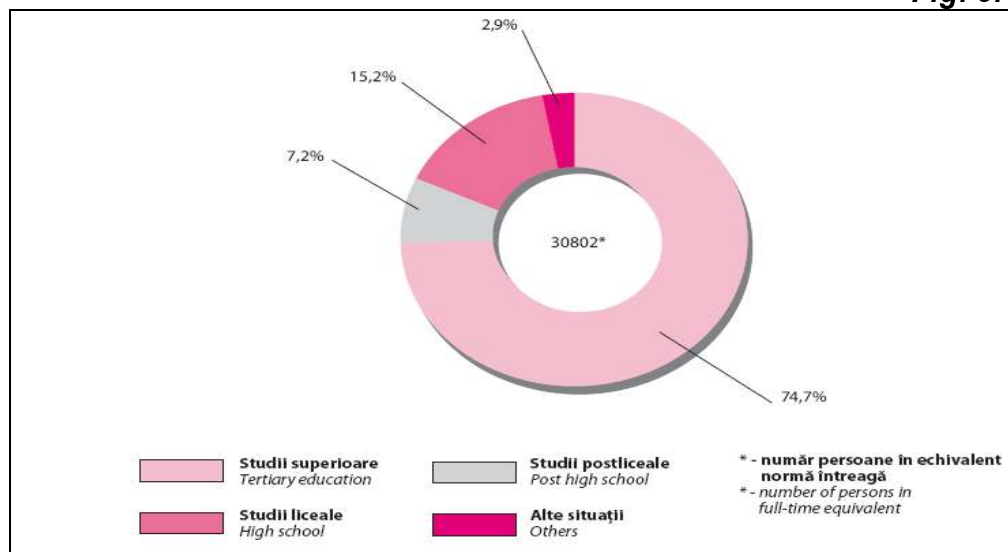
Dincolo de avantajul conjunctural (care se va reduce în timp) al prețului relativ scăzut al forței de muncă, competitivitatea firmelor va fi condiționată într-o măsură din ce în ce mai mare de creșterea valorii adăugate prin eforturi susținute de inovare și segmentare pentru cucerirea și păstrarea pieței, cu accent pe **tehnologie, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare** adecvate.

Nevoile de competitivitate ale firmelor vor conduce și la dezvoltarea și diversificarea pieței de **servicii pentru afaceri** ("business to business"): servicii de consultanță, financiare, comerciale etc., dar și alte servicii pentru întreprinderi rezultate din externalizarea unor activități auxiliare producției și contractate cu firme specializate - de ex. de întreținere și reparații (mentenanță), servicii pentru produsele vândute, etc.

3.2.2 Cercetarea – dezvoltarea

Dezvoltarea sectorului de cercetare-dezvoltare este unul dintre factorii ce potențează competitivitatea. Din păcate, sectorul de cercetare-dezvoltare are încă slabe legături cu mediul economic, neavând o contribuție semnificativă la dezvoltarea economică regională. În viitor, odată cu dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, a clusterelor industriale și a clusterelor bazate pe cercetare, este necesară accelerarea procesului de transfer tehnologic.

Fig. 3.12

Sursa: Anuarul statistic 2007

Sfera de cuprindere a acestui sector este formată din: unitățile specializate (cu activitate principală) în cercetare-dezvoltare, unitățile economice și sociale care au colective de cercetare-dezvoltare, stațiuni și institute de cercetare și producție agricolă, unitățile de învățământ superior și clinicile universitare care au structuri de cercetare-dezvoltare, organizații non-profit care au desfășurat activitate de cercetare-dezvoltare.

Cercetarea-dezvoltarea reprezintă acea activitate sistematică și creatoare inițiată pentru a spori volumul de cunoștințe, inclusiv cunoștințele despre om, cultură și utilizarea acestor cunoștințe pentru noi aplicații. Tipuri de cercetare-dezvoltare:

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

- **cercetarea fundamentală**, activitate experimentală sau teoretică inițiată în primul rând, pentru acumularea de noi cunoștințe privind aspectele fundamentale ale fenomenelor și faptelor observabile fără să aibă în vedere o aplicație deosebită sau specifică;
- **cercetarea aplicativă**, activitate de investigare originală în scopul acumulării de noi cunoștințe, fiind însă orientată, în principal, spre un scop sau un obiectiv practic, specific;
- **dezvoltarea experimentală**, activitate sistematică, ce se folosește de cunoștințele existente acumulate de pe urma cercetării și/sau a experienței practice în vederea lansării în fabricație de noi materiale, produse și dispozitive, introducerea de noi procedee, sisteme și servicii sau îmbunătățirea substanțială a celor deja existente.

În ultimii 3 ani analizați (2004-2006) - v. *tab. 3.13*, municipiul București **a cunoscut o scădere a numărului de cercetători la 10.000 locuitori, de la 208,2 în 2004 la 194,2 în 2006**. Totuși, după cum era de așteptat, în capitală se găsește o concentrare a cercetătorilor din toată țara, așa cum se întâmplă și în cazul numărului ridicat de universități. După cum se poate observa, **în București se găsesc în 2006 un număr de 4 ori mai mare față de media națională**. (jumătatea mediei la nivel național în 2005, în scădere de la locul 3 pe țară în 2003, la poziția 5 în 2005). În valoare absolută, în numai 3 ani, numărul de salariați în activitatea de cercetare - dezvoltare din regiune a crescut cu 1167 cercetători, ceea ce reprezintă o pondere de 6,45% față de anul 2004. De asemenea și totalul cheltuielilor de cercetare - dezvoltare au crescut cu 267.572 mii lei (RON) în 2006 față de 2004.

Cercetarea din România este extrem de centralizată, 48,4% din numărul cercetătorilor și 50,7% din fondurile destinate domeniului fiind concentrate în capitală. La nivel regional, ea este concentrată în municipiul București.

Tab. 3.13

	Numărul salariaților din activitățile de cercetare-dezvoltare			Nr.salariați în cercetare-dezvoltare la 10000 pers. ocupate civile			Totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare - Mii lei (RON) -		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
România	40.725	41.035	42.220	49,4	48,9	49,9	952.872	1.183.659	1.565.802
Regiunea București - Ilfov	20.631	22.050	21.937	210,3	207,6	194,1	559.300	701.683	957.267
Municipiul București	18.066	19.845	19.233	208,2	213,0	194,2	464.567	600.367	732.139

Sursa: INS, Anuarul statistic, 2006 și 2007

3.2.3 Industria, infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu, agricultura, turismul

Economia capitalei este caracterizată de dezvoltarea sectoarelor de servicii (79,3%) și industrie (19,6%). Sectorul serviciilor este bine dezvoltat, cu precădere în ceea ce privește telecomunicațiile, intermedierea financiară, educația și cercetarea, transportul și depozitarea, turismul și serviciile culturale, serviciile către întreprinderi (inclusiv software) și comerțul. Având în vedere funcția de capitală pe care o îndeplinește Bucureștiul, administrația publică concentrează, de asemenea, un număr important de angajați.

În anul 2005 în Regiunea București-Ilfov erau active 2 parcuri industriale din totalul celor 34 înregistrate la nivel național. După forma de proprietate ambele parcuri industriale sunt private, acoperind o suprafață de 33,07 ha.

Accesul întreprinderilor la societatea informațională este încă scăzut. Doar 12,2% din întreprinderile din regiunea București-Ilfov sunt conectate la internet, existând 13,6 computere la 100 de angajați. 60,1% din computerele întreprinderilor sunt conectate la internet.

Transportul - Municipiul București, **cel mai important nod de transport rutier-feroviar-aerian național și internațional al țării**, se caracterizează printr-un înalt grad de accesibilitate, fiind situat pe cele două coridoare multi-modale europene: Axa Prioritară Europeană nr. 7 (Nădlac-Constanța) și Axa Prioritară Europeană Giurgiu-Albița planificate a fi construite în perioada imediat următoare, precum și în proximitatea Dunării (Axa Prioritară Europeană nr. 18).

Densitatea drumurilor publice/100 km² în Regiunea București-Ilfov atingea în anul 2005 valoarea de 47,9km/100 km², mai ridicată în județul Ilfov (49,4km/100 km²) decât în București (37,8km/100 km²), existând însă un număr mare de drumuri publice nemodernizate în județul Ilfov (52,8%). Pentru Municipiul București **procentul de străzi orașenești nemodernizate** (53,2% în anul 2005) este **foarte mare pentru o capitală europeană și afectează desfășurarea în bune condiții a traficului rutier**.

Regiunea București-Ilfov prezintă **cea mai mare densitate de căi ferate la 1.000 km² de teritoriu** (165,3 km/1000 km²), ceea ce înseamnă de aproape 4 ori media națională (45,9 km/1000 km²). Această cifră se ridică la 504,2 km/1000 km² pentru municipiul București, ceea ce înseamnă de 10 ori media națională, **municipiul București fiind punctul de plecare al celor 8 magistrale feroviare ce fac legătura cu celelalte regiuni ale țării**.

Accesibilitatea aeriană și multi-modală este asigurată de două aeroporturi internaționale: "Henri Coandă" (Otopeni) cel mai mare aeroport internațional din România (70% din transportul total aerian de pasageri din România) și "Aurel Vlaicu" (Băneasa).

În anul 2005, infrastructura de distribuție a apei potabile în regiunea București-Ilfov însuma 2.408 km (221 km în județul Ilfov la care erau conectate toate cele 8 orașe, precum și alte 11 localități). De asemenea, aceste așezări sunt conectate și la rețele de canalizare (în 2005, rețelele de canalizare publică a regiunii însumau, 2.127 km de conductă, din care 277 de km în județul Ilfov).

Sănătate

În ultimii ani scăderea activităților sanitare a fost evidentă, înregistrând regrese atât din punct de vedere al cheltuielilor alocate cât și al calității serviciilor furnizate. **Infrastructura sanitară a municipiului București se află în mare parte într-o stare de degradare avansată și cu o lipsă acută de echipamente moderne generate de resursele financiare insuficiente alocate sistemului de sănătate**. Speranța de viață este cea mai ridicată din țară – 73,84 ani, principala cauza a mortalității fiind tumorile – 217,5 decedați/100.000 locuitori (2003).

În acest context, **infrastructura de sănătate este inegal distribuită în București și județul Ilfov**.

În anul 2005 erau 52 spitale în București (2,7 spitale la 100.000 locuitori pe o suprafață de 238 ha), în timp ce județul Ilfov avea 6 spitale (2,1 spitale la 100.000 locuitori, la o suprafață de 158.300 ha). Numărul și gradul de satisfacere a populației cu personal sanitar a fost în scădere în ultimii ani. În anul 2005, asistența medicală era asigurată de 11.522 medici (1 medic la 192 persoane), 2.267 stomatologi (1 stomatolog la 974 persoane) și 19.030 personal mediu sanitar. În același timp, în 2004, media consultărilor medicale a fost de 4,4 consultări/locuitor.

Servicii sociale

Una dintre cele mai importante probleme este cea privind **facilitățile de îngrijire ale copiilor atunci când părinții sunt la serviciu**. Numărul nou-născuților este mare, dar numărul centrelor de îngrijire zilnică sau al creșelor este limitat, iar cele private sunt foarte costisitoare. 5.583 de copii sunt ocrotiți în instituții de tip familial (49,61%) sau rezidențial (50,39%). La

sfârșitul anului 2004, erau 5.650 de copii cu dizabilități, dintre care 846 beneficiau de servicii de asistență socială.

Mediul urban

Concentrarea populației în cartierele periferice, extinderea zonei rezidențiale prin construcții monofamiliale (vile) fac să se manifeste tot mai acut insuficiența și lipsa investițiilor în modernizarea rețelei de transport, a rețelelor de alimentare cu apă, canalizare, încălzire și în general în toate tipurile de servicii urbane.

În ceea ce privește dotarea orașelor cu utilități publice, în anul 2005 doar 2 orașe erau conectate la rețelele de energie termică, toate cele 9 orașe la gaze naturale și apă potabilă, multe instalații fiind însă uzate și în stare precară de funcționare.

Problemele reabilitării rețelei stradale, a înlocuirii și modernizării instalațiilor de utilități publice sunt extrem de grave, iar lipsa unei concepții unitare în această direcție face ca ***perspectiva transformării regiunii metropolitane într-o entitate funcțională și eficientă să devină tot mai periclitată.***

Numărul mare de străzi orașenești nemodernizate (în București – 53,2%), la care se adaugă nefinalizarea șoselei de centură, precum și creșterea neîntreruptă a numărului de mașini înregistrate în București (387 mașini/1000 locuitori în 2003) determină aglomerarea traficului în zona urbană cu consecințe nedorite asupra calității vieții urbane. Scăderea considerabilă a suprafeței spațiilor verzi în București (s-a estimat că suprafața spațiilor verzi s-a înjumătățit în ultimii cinci ani, consecință a extinderii construcțiilor necontrolate) se repercutează, de asemenea, asupra calității vieții în oraș. Suprafața spațiilor verzi este în prezent de aproximativ 2,5 m²/locuitor, față de recomandările UE de circa 12m²/locuitor.

Transportul public de pasageri are o rețea extinsă și complexă realizându-se cu autobuze (46,2% din numărul total al mijloacelor de transport), tramvaie (20,3%), troleibuze (10,5%), metrou (22,9%). El asigură mobilitatea foarte ridicată a forței de muncă parțial din zona metropolitană, autobuzele și tramvaiele transportând cel mai mare număr de pasageri.

Problema transportului de pasageri o constituie calitatea scăzută a mijloacelor de transport și dificultatea de asigurare a transportului periurban pe întreaga arie necesară. Afluxul de populație către București, în căutarea unui loc de muncă generează o creștere supradimensionată a utilizării neplătite a serviciilor și a facilităților comunale.

Creșterea cantității de deșeuri menajere de aproximativ 3,4 ori în ultimii patru ani reprezintă o altă problemă acută a regiunii, cu precădere pentru Municipiul București. Nerezolvarea sau rezolvarea lipsită de perspectivă poate crea mari disfuncționalități zonei metropolitane în perspectivă.

Potențial de dezvoltare

Prezența capitalei țării în centrul Regiunii este copleșitoare datorită mărimii populației, a forței economice și a concentrării activităților umane, a echipării fizice și instituționale. Puterea de polarizare a capitalei iradiază mult dincolo de granițele administrative ale sale. Densitatea mare a populației și concentrarea serviciilor și activităților economice fac din Municipiul București cea mai mare piață din România, precum și una dintre cele mai mari din Sud-Est-ul Europei.

Structura economică a regiunii reflectă, de asemenea, funcțiile de servicii ale capitalei țării, în timp ce construcțiile, transportul, educația, cercetarea și sectorul TIC sunt cele mai importante sectoare ale regiunii contribuind la creșterea competitivității și potențialului de dezvoltare. Oportunitățile cheie sunt oferite de posibilitatea integrării educației, cercetării, inovării și afacerilor pentru îmbunătățirea inovării în activitățile economice, folosind resursele umane calificate și bine pregătite. Dezvoltarea economică și socială din ultimii ani a capitalei a condus la o nevoie acută de spații pentru amplasarea de noi cartiere rezidențiale, activități

comerciale, etc, astfel încât granițele geografice și administrative ale orașului au devenit necorespunzătoare.

Regiunea București-Ilfov deține un potențial turistic specific, reprezentat de capacitatea de atracție exercitată de centrul urban București, la care se adaugă valorile culturale și de mediu ale zonelor adiacente capitalei, situate pe teritoriul județului Ilfov. Capacitatea de cazare a Regiunii București-Ilfov era în anul 2005 de 11.225 locuri de cazare, ceea ce reprezenta 4% din total țară. În ceea ce privește numărul de înnoptări și sosiri, în perioada 2000-2005, acestea au crescut cu valori de 48,7%, respectiv 59,8%.

Constituirea prin lege a zonei metropolitane - zonă care există de facto, răspunde unor necesități sau oportunități determinate de evoluțiile istorice, economice, sociale și teritoriale, care au condus la dezvoltarea legăturilor economice și demografice între București și localităților din jur aflate în zona sa de influență.

Identificarea unor proiecte comune de dezvoltare și cooperare a așezărilor din cadrul zonei, ca și crearea de noi forme de organizare instituțională și de administrație va întări capacitatea acestora de a face față concurenței.

Dezvoltarea zonei metropolitane va facilita amenajarea integrată a teritoriului la nivel regional astfel încât prin aceasta să se diminueze dezechilibrele dintre capitala București și aria limitrofă (rurală, în cea mai mare parte) în planul structurii demografice, sociale și economice, în ceea ce privește transportul în comun, dotarea infrastructurală, etc. Înlăturarea sau diminuarea unor astfel de dezechilibre va conduce la o îmbunătățire a calității vieții populației. Cele mai importante acțiuni ar putea fi cele legate de transportul în comun, alimentarea cu apă, prelucrarea deșeurilor și implementarea unor proiecte investiționale.

Studiu privind Zona Metropolitană Bucureșteană

Având în vedere necesitatea dezvoltării unei comunități teritoriale solidare economic, social și cultural, **Centrul de Planificare Urbană și Metropolitană București** a realizat în anul 2006 un studiu referitor la argumentele și avantajele constituirii **Zonei Metropolitane Bucureștene**. În cadrul acestui studiu au fost identificate principiile strategice și strategia de dezvoltare a teritoriului metropolitan, instrumentele specifice pentru implementarea strategiei și prioritățile în dezvoltare astfel:

➤ **Principii strategice de dezvoltare a teritoriului metropolitan:**

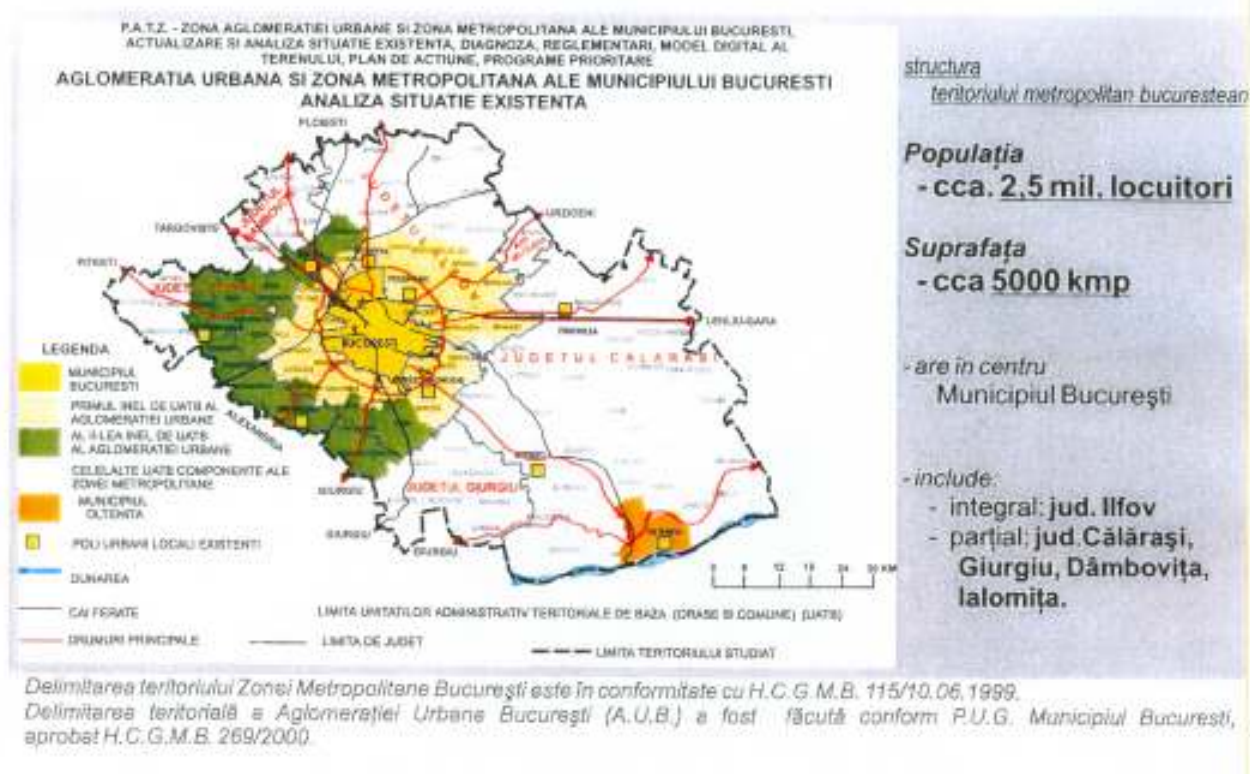
- echilibrarea nevoii de dezvoltare economică și socială cu cea de menținere și îmbunătățire a calității mediului natural printr-o dezvoltare durabilă;
- dezvoltarea echilibrată a zonei metropolitane prin stoparea urbanizării necontrolate;
- realizarea unei relații superioare între urban și rural prin dezvoltarea unor rețele de infrastructuri tehnice majore diversificate și bine racordate la rețelele naționale și internaționale;
- îmbunătățirea calității vieții în zonă prin realizarea unui habitat superior în condiții diversificate.

➤ **Strategia de dezvoltare a teritoriului metropolitan:**

- Crearea unui teritoriu competitiv prin:
 - Cooperarea între diferite regiuni;
 - Corelarea diferitelor politici sectoriale;
 - Cooperarea între diferitele niveluri de administrație publică.
- Formularea unor politici comune în domenii care au impact asupra teritoriului metropolitan:
 - Dezvoltare economică/agricultură;
 - Sistemele de transport;
 - Utilizarea terenurilor;
 - Protecția mediului;
 - Dezvoltare comunitară.

- Dezvoltarea unui sistem echilibrat policentric (de poli de dezvoltare concertată):
 - De localități în zona metropolitană și de centre intraurbane de dinamizare a teritoriului municipal;
 - De promovare a unor noi relații urban-rural.
- Axe de dezvoltare concertată de-a lungul traseelor coridoarelor europene de transport.
- **Instrumente specifice pentru implementarea strategiei:**
- Crearea *parcurilor regionale de activități* – abordare strategică pe zone prioritare prin construirea unor arii de cooperare intercomunală și dezvoltare identitară;
- Organizarea «centurii verde-galbenă» - dezvoltare controlată a teritoriului și spațiu de respirație pentru zona intens urbanizată:
 - Centura Verde-Galbenă este teritoriul ce se poate organiza în jurul capitalei României și a municipiilor de rang I, conform Legii nr.350/2001 și care are ca scop protejarea elementelor cadrului natural, prevenirea extinderii necontrolate a localităților urbane și asigurarea de spații de agrement și recreere. Se preconizează ca Centura Verde-Galbenă să aibă o suprafață de cca.3300 Kmp, o lățime medie de 25 Km și dezvoltarea teritorială a acesteia va fi orientată cu predilecție către: agricultură și mică industrie conexă; unități economice mici nepoluante; unități cercetare dezvoltare; unități turistice și balneare; servicii de toate tipurile (sănătate, cultură, sport, recreere, administrație etc.).

Fig. 3.14

- **Prioritățile în dezvoltare:**
- Proiecte de importanță metropolitană și europeană:
 - Centura Verde-Galbenă – proiect realizat etapizat pe sectoare zonale;
 - Nod intermodal regional de importanță europeană – comuna 1 Decembrie;
 - Green Ring – inelul verde al autostrăzii de centură a municipiului București;
 - Canalul București – Dunăre – pe cursul râului Argeș;
 - Port – comuna 1 Decembrie;
 - Aeroport regional de importanță europeană;

- *Centru de Excelență* – reabilitarea platformei Măgurele, crearea unui centru de excelență servicii cuaternare de cercetare avansată;
 - *Agenție Metropolitană pentru Turism*;
 - *Restructurarea instituțională* – a centrului de Planificare Urbană și Metropolitană București;
 - *Programe de Cooperare pe Axa Leader* – dezvoltare rurală.
- Proiecte de importanță județeană și metropolitană:
- *Împădurirea terenurilor neagricole* – unitățile teritorial administrative urbane și rurale care au sub 15% din suprafața totală cu vegetație arboricolă și arbustivă;
 - *Conectarea municipiului București la coridoarele de transport rutiere europene* – conexiunea radială a arterelor majore ale municipiului cu inelul de trafic metropolitan și o autostradă propusă inel de trafic metropolitan;
 - *Îmbunătățirea sistemului integrat de transport urban* – transport multi-modal, stații și puncte de oprire (penetrații în București), precum și sisteme inteligente de transport (metrou București – Otopeni și aeroport);
 - *Infrastructura de mediu* – managementul deșeurilor urbane (comuna Chiajna);
 - *Reabilitarea zonelor urbane* – operațiuni de modernizare și reabilitare a peisajelor (conform Convenției Europene a Peisajului), precum și prevenirea riscurilor la inundații.

Proiectul în cadrul căruia a fost realizat acest studiu se găsește în faza de conștientizare a decidenților că orașul București cu spațiul său metropolitan trebuie să fie unul și același organism, care ar determina o creștere a puterii sale competitive la nivel european, impunându-se ca o veritabilă capitală continentală în această zonă a Europei. Această viziune poate fi transpusă în realitate numai prin găsirea celor mai adecvate forme de cooperare.

Sursa: Centrul de Planificare Urbană și Metropolitană București – „Implicare și cooperare în dezvoltarea localităților – Constituirea Zonei Metropolitane Bucureștene – argumente și avantaje”.

3.2.4 Dezvoltarea durabilă

Dezvoltarea durabilă este definită de Comisia Brundtland, încă din 1987, prin „**satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitățile generațiilor viitoare de a-și satisface nevoile**”. Complementară Agendei Lisabona pentru creștere economică și locuri de muncă, strategia la fel de ambițioasă pentru Dezvoltare Durabilă este adesea „uitată”.

Dezvoltarea Durabilă (Sustainable Development) înseamnă calitate mai bună a vieții acum și pentru generațiile viitoare. Conform viziunii dezvoltării durabile, progresul integrează obiective imediate și pe termen lung, acțiuni locale și globale, probleme economice și de mediu, toate fiind inseparabile. O astfel de viziune asupra societății nu va putea fi impusă doar prin politici, societatea în ansamblu trebuind să adopte anumite principii (politice, economice, sociale, de gândire).

Uniunea Europeană are o Strategie de Dezvoltare Durabilă, care își propune obiective și acțiuni clare, legate de șapte priorități, majoritatea de mediu:

- schimbarea climatică și energia curată;
- transportul durabil;
- consumul și producția durabile;
- conservarea și managementul resurselor naturale;
- sănătatea publică;
- incluziunea socială, demografia și migrația;
- sărăcia și provocările dezvoltării durabile la nivel global.

Relația dintre Strategia pentru Dezvoltare Durabilă și Agenda Lisabona

O chestiune controversată este relația acestei strategii cu mai cunoscuta Agenda Lisabona pentru creștere economică și locuri de muncă. Complementar strategiei UE pentru reforme socio-economice, definită la Consiliul European din 2000 (Agenda Lisabona), UE a adoptat o strategie la fel de ambițioasă pentru Dezvoltare Durabilă.

Cu toate că UE afirma explicit că dezvoltarea durabilă este principiul dominant al politicilor UE, în realitate, chestiunea competitivității economice a UE în fața globalizării a ajuns să domine agenda politică. Noua strategie Lisabona a devenit principalul obiectiv al Comisiei Barroso.

Cei trei piloni ai Strategiei Lisabona (competitivitate economică, incluziune socială și protecția mediului) au fost comparați adesea cu "trei copii", dintre care unul - competitivitatea - primește mai multă atenție. În acest proces, strategia de dezvoltare durabilă a ajuns chiar să fie redusă la pilonul de mediu al strategiei Lisabona.

Totuși, în prezentarea sa dedicată evaluării strategiei, președintele Barroso a subliniat importanța dimensiunii durabilității. "Strategia de Dezvoltare Durabilă și Strategia Lisabona se întăresc reciproc," a spus Barroso.

Runda a doua de dezbateri regionale pe tema Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă s-a încheiat în luna iunie 2008, aducând câteva concluzii clare. Printre altele, stakeholderii locali vor ca Strategia să pună accent pe folosirea solurilor și a capitalului natural, dar și pe promovarea activităților care produc valoare adăugată mare.

În multe dintre localitățile unde a poposit caravana Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă, participanții la dezbateri au vorbit despre necesitatea valorificării solurilor și capitalului natural, despre nevoia de promovare a activităților economice care produc valoare adăugată mare, despre nevoia achiziționării de tehnologie de ultimă oră, pentru a garanta eficiența economiei.

Din dezbaterile rezervată zonei București - Ilfov s-au desprins următoarele opinii:

- în legătură cu capitalul natural, există o tendință de supraestimare a biodiversității sălbatice și de subestimare a omului (în calitate de component al ecosistemului);
- viitoarea agenție a ariilor protejate ar trebui să adopte viziunea agenției internaționale, potrivit căreia sunt definite opt tipuri de arii protejate, nu toate excluzând omul și activitățile acestuia, cum ar fi agricultura;
- în legătură cu specificul zonei, s-a vorbit despre oprirea urbanizării masive, despre rezolvarea problemei transportului, care este un mare consumator de energie și despre stimularea agriculturii, pentru a evita necesitatea transportului;
- reprezentanta Agenției pentru Protecția Mediului București - Ilfov a spus că în Ilfov 90% din terenuri ar putea deveni complexe rezidențiale, în condițiile în care există comune care au declarat întreaga lor suprafață ca intravilană. În acest context, a reieșit necesitatea unui for superior, care să controleze autoritățile locale.

Sursa: www.euroactiv.ro

3.3 Concluzii din analiza mediului economic regional. Implicații pentru ÎPT

- ❖ **Dinamica PIB și productivitatea muncii** reflectă ritmul susținut de creștere economică din ultimii ani și ne arată noi oportunități și provocări pentru sistemul de educație și formare profesională, din perspectiva contribuției la formarea resurselor umane necesare creșterii competitivității economice regionale.
- ❖ **Cercetarea – dezvoltarea**, în concordanță cu importanța strategică pentru dezvoltarea regională, a înregistrat în ultimii ani un progres important măsurat prin creșterea numărului de salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare din regiune cu 1306 cercetători, ceea ce reprezintă o pondere de 6,33% față de anul 2004 și a totalului

cheltuielilor de cercetare-dezvoltare cu 397.967 mii lei (RON) în 2006 față de 2004. Acest fapt ne îndrumă spre continuarea activității de cercetare-dezvoltare și creșterea legăturii cu mediul economic și nevoile acestuia.

❖ Tendința de **creștere a ponderii serviciilor și a construcțiilor**, în paralel cu **scăderea ponderii industriei** în formarea PIB și a VAB regionale.

❖ **Dinamica și potențialul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM):**

- În paralel cu procesul de restructurare care a condus la reducerea severă a numărului de angajați în firmele mari, a crescut numărul de firme și personalul IMM.
- Creșterea din ultimii ani a ratei antreprenoriale, exprimată prin numărul de IMM la 1000 locuitori (locul 1 pe țară).

❖ **Dinamica încurajatoare a investițiilor brute și a investițiilor străine directe, în mod deosebit în** industria prelucrătoare, urmată de comerț și de sectorul transport, depozitare, comunicații.

❖ **Diversitatea activităților economice:**

+ **Serviciile:** Ocupă cea mai mare pondere în economia municipiului București, în creștere constantă în ultimii ani și devansând industria în formarea PIB și a VAB. În cadrul serviciilor se detașează:

- **comerțul** (pondere în PIB și VAB peste media națională – 14,5%) – cu potențial mare de creștere în viitor. Se constată preponderența întreprinderilor mici care lucrează în comerț, alături de o prezență în creștere a marilor lanțuri de magazine (în 2005 investițiile în comerț ocupă locul 2 după industrie din totalul investițiilor brute la nivel regional);
- activitățile de **transport, depozitare și comunicații**: (locul 2 în cadrul serviciilor ca pondere în VAB, în 2005 – 14,0%) și locul 3 după industrie și comerț în totalul investițiilor brute la nivel regional în 2005. Dezvoltarea industriei și comerțului implică și nevoi în creștere de calificări pentru transporturi și logistică în cadrul altor sectoare economice;
- **tranzacțiile imobiliare și activitățile de servicii pentru firme** (în 2005 cea mai mare pondere în VAB – 13,9% - în cadrul serviciilor);
- importanța în creștere a **telecomunicațiilor**: accentul pe noile tehnologii în telefonia fixă și mobilă care antrenează schimbări în conținutul unora dintre calificările necesare în domeniu (ex. competențele IT pentru transferul integrat de date, voce și imagine).

+ **Industria:**

- marcată de **restructurări masive**, capitala tinde să își mute industria în afara marginilor ei, rămânând cu un procent de 18,7% din VAB, față de 30,4% cât se înregistrează în județul Ilfov;
- existența a 2 parcuri industriale în regiune – din care se desprind orientări strategice spre ramuri cu valoare adăugată mare (materiale de construcții, industrie alimentară, fabricarea de produse ecologice, electronică, IT, mecanică fină, servicii pentru întreprinderi, etc.);
- dinamica investițiilor în sectorul industrial: industria prelucrătoare beneficiază de cea mai mare pondere din totalul investițiilor brute la nivelul capitalei.

+ **Construcțiile**

- sector în creștere ca pondere în formarea PIB, susținut de dinamica investițiilor în infrastructura pentru transporturi, infrastructura tehnică (alimentare cu energie electrică, apă, gaz, etc.), edilitară și pentru afaceri și dezvoltarea sectorului imobiliar;

- număr important de IMM specializate în construcții la nivel regional;
- procentul de 11% din VAB pentru capitală față de 3,3% din județul Ilfov ne duce la concluzia că se construiește foarte mult aici, Bucureștiul începând să ia o nouă înfățișare pe zi ce trece, acest lucru ducând la necesitatea de forță de muncă calificată în acest domeniu.

✚ **Agricultura:**

- pondere nesemnificativă a populației ocupate și a procentului de VAB pentru capitală, respectiv de 0,1%. Acest lucru nu trebuie să însemne că nu trebuie investit și în acest domeniu, având în vedere nevoia de spații verzi amenajate într-o asemenea capitală sufocată de trafic și de poluare.

✚ **Mediul:**

- Nevoile de adaptare la standardele UE pentru **protecția mediului**.

IMPLICAȚIILE PENTRU ÎPT:

- **Planurile de școlarizare** trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporțional cu nevoile pieței muncii - ponderea crescută a serviciilor, importanța construcțiilor și nevoile de dezvoltare a infrastructurii regiunii.
- **Calificări și curriculum** - adaptările structurale din economie presupun competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă. Se desprind două direcții de acțiune la nivel local:
 - aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională;
 - adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL).
- Ponderea crescândă a IMM reclamă din partea ÎPT **un răspuns adecvat la nevoile specifice IMM, de adaptabilitate crescută a forței de muncă** la sarcini de lucru diverse, prin:
 - asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide;
 - consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing, etc.);
 - promovarea învățării pe parcursul întregii vieți.
- Ca **răspuns la schimbările tehnologice și organizaționale** induse de investițiile străine și cerințele de competitivitate, trebuie avute în vedere:
 - creșterea nivelului de calificare;
 - importanța competențelor cheie;
 - limbile străine;
 - formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare;
 - colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și comerciale/economice, tehnice - artistice – IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc.
 - formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile.
- Ca răspuns la **cerințele de mediu** pe baza standardelor UE:
 - calitate în pregătirea pentru calificările specializate pentru ecologie și protecție mediului pe baza standardelor de mediu ale UE;
 - dezvoltarea unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate.
- **Parteneriatul școală-agenți economici** - indiferent de domeniul de pregătire, trebuie să reflecte diversitatea categoriilor de agenți economici (pe clase de mărime, tipuri de capital, etc.) și de activități producătoare de bunuri și servicii.

4. Piața muncii

4.1 Proiecția cererii de forță de muncă pe termen mediu (INCSMPS)

Raportul privind piața forței de muncă din România realizat în 2005 prezintă principalele concluzii ale studiilor desfășurate de IMC Consulting în regiunile României în cadrul proiectului cu finanțare Phare TVET II. Aceste studii nu au inclus și regiunea București – Ilfov, dar concluziile și recomandările rămân valabile, ele putând fi luate în considerare ca direcții de urmat în următoarea perioadă și pentru această regiune.

Conform acestui studiu, sistemul de învățământ ar trebui să se concentreze cu preponderență asupra **unor competențe superioare, a spiritului de inițiativă și abilităților generale**, pentru a crea fundamentul pentru o mai mare productivitate și mobilitate a forței de muncă. Mai ales **școlile profesionale și tehnice ar trebui să se concentreze mai mult asupra responsabilității pe care o au în calitate de furnizor de soluții pentru companii**, de a oferi forței de muncă existente posibilitatea recalificării și perfecționării.

Construirea de rețele de colaborare între școli și parteneri sociali și colaborarea între școli reprezintă o modalitate evidentă de a asigura calitate și programe de formare profesională corect concepute.

Școlile trebuie să își definească punctele forte în dialog strâns cu partenerii sociali. Ele trebuie să găsească noi soluții pentru oferte educaționale (combinarea ofertelor), dar, desigur, fiind conștiente de punctele lor tari. Se poate recomanda crearea unor stimulente pentru școli pentru o abordare mai activă față de întreprinderi. Experiența diferitelor țări europene indică o varietate de metode pentru a obliga școlile profesionale și tehnice să se implice mai mult în dezvoltarea cooperării instituționale externe, de la abordarea liberală folosită în Olanda și în Marea Britanie, de exemplu, la un sistem de contracte cu instituții individuale, bazate pe măsuri prestabilite, în țările scandinave (mai ales în Danemarca).

Cu alte cuvinte, **școlile trebuie să dezvolte mai mult cooperarea instituțională și să investească mai mult în marketing și în abilitatea de a-și promova oferta**. Școlile profesionale și tehnice trebuie să conștientizeze faptul că au responsabilitatea de a sprijini întreprinderile și de a constitui **fundamentul unei dezvoltări susținute a economiei și a ocupării forței de muncă**. De asemenea, școlile trebuie să asigure durabilitatea prin metode de predare care îndreaptă atenția mai mult asupra inovării și segmentării, după cum am menționat mai sus.

Următorul pas pare foarte clar. Elevii trebuie învățați să realizeze produse diferențiate, mai ales în școlile profesionale și tehnice. Aceasta înseamnă că **accentul trebuie să cadă pe spiritul întreprinzător și pe abilitățile generale: de a iniția o afacere (legislație și cunoștințe economice, de exemplu), de a se ocupa de distribuție, logistică, vânzări și inovații etc.** De asemenea, agențiile de ocupare a forței de muncă trebuie să încerce să acționeze ca mediatori ai ideilor și ca centre de inovare pentru a deveni punctul de legătură între investitori, cei care vin cu idei și centrele de cercetări, preferabil facilitată prin capital pentru investiții riscante din fonduri publice și private la nivel național (după cum s-a văzut în numeroase țări europene în care fondurile private au facilitat inovațiile și cercetarea atât în beneficiul inovatorilor cât și al investitorilor).

Pentru școlile profesionale și tehnice recomandările sugerează **schimbări semnificative**. Nevoia de schimbare menționată în acest context implică:

- o dezvoltare mult mai susținută a cooperării între școli (la nivel local, regional, național și internațional);
- o dezvoltare mult mai susținută a cooperării cu principalii parteneri de pe piața muncii;
- promovarea punctelor forte și promovarea școlilor ca furnizori de soluții;
- diferențiere, diferențiere și din nou diferențiere.

În general, studiile privind piața muncii indică **nevoia unor competențe de nivel înalt, și în egală măsură, de abilități care asigură flexibilitatea**. Aceasta înseamnă:

- **un accent mai mare pe dezvoltarea unor competențe de nivel înalt**, pentru a asigura forță de muncă adecvat calificată pentru piața muncii pentru a asigura:
 - finalizarea procesului de restructurare a economiei românești;
 - creșterea productivității;
 - durabilitatea și baza necesară pentru ca România să se alinieze celorlalte state membre ale UE cât mai curând după aderare;
 - că există forța de muncă necesară pentru a înlocui muncitorii înalt calificați care ies la pensie, având în vedere că în prezent procentul acestora este în creștere;
- **reducerea numărului de absolvenți cu calificări de nivel scăzut**, mai ales în agricultură, silvicultură, textile și pielărie, ca și în mecanică, asigurând ocuparea locurilor de muncă vacante cu ajutorul cursurilor de formare profesională continuă pentru muncitori necalificați. Pentru ultimul domeniu menționat se impune cel puțin o mai atentă monitorizare a pieței muncii (din nou, atenția se concentrează asupra consolidării parteneriatelor cu agențiile județene de ocupare a forței de muncă). Asigurați-vă că absolvenții din aceste domenii au cel puțin calificări de nivel 3 pentru a asigura o forță de muncă înalt productivă;
- **creșterea treptată a numărului de absolvenți cu calificări în domeniul asistenței sociale sau cu calificări combinate din domeniile asistență medicală și asistență socială**, pentru a asigura servicii pentru numărul în creștere de persoane pensionate;
- **creșterea numărului de absolvenți în domeniile comerț, turism și construcții** (și din cele intermediare, care ar putea include și domeniul mecanicii) și asigurarea faptului că elevii învață elemente ce țin de ospitalitate sau servicii, dar își dezvoltă și abilitățile antreprenoriale (incluzând management, cunoștințe economice de bază etc.)
- **o mai mare atenție acordată dezvoltării abilităților generale necesare pentru a conduce o afacere profitabilă** (mai ales pentru micro-întreprinderi). Astfel de abilități pot fi dezvoltate prin furnizarea de cursuri multidisciplinare (de exemplu, cursuri de economie la școlile tehnice), indicând necesitatea unei cooperării susținute între școli la nivel local.
- o mai mare atenție acordată segmentării pieței în toate domeniile educaționale. Elevii ar trebui să fie învățați cum să desfășoare o analiză a pieței și cum se vinde un produs. Elementele segmentării cuprinse în lista prezentată mai sus ar trebui folosite ca indicatori. Elevilor li s-ar putea preda despre influența diferențelor culturale asupra comportamentului clienților, pentru a înțelege de ce anumite produse se vând mai bine pe o piață străină decât altele etc.;
- **programe mai bine diferențiate la nivel național, regional și local** și mai multă atenție acordată promovării, sprijinite prin măsuri ferme de eficientizare și sisteme informaționale organizate la nivel național.

Concluzia finală a acestui studiu este aceea că **învățământul profesional și tehnic are un potențial semnificativ și multe puncte forte. A venit momentul ca acest potențial să fie valorificat la maximum și să facem cunoscute părțile forte ale sistemului la nivel internațional.**

4.2 Situația actuală - Indicatori statistici ai pieței muncii

Pentru caracterizarea fenomenelor de pe piața forței de muncă din România se utilizează două serii de date statistice diferite: **Balanța forței de muncă** (BFM) și **Ancheta asupra forței de muncă în gospodării** (AMIGO). Indicatorii statistici din cele două serii de date nu sunt comparabili deoarece metodele de colectare, unele definiții și metode de calcul sunt diferite. Pe de altă parte, doar analiza datelor din ambele serii poate oferi o imagine completă și reală asupra pieței muncii din România.

BFM permite comparabilitatea teritorială, la nivel național, pe regiuni și pe județe. AMIGO asigură comparabilitatea la nivel național între regiunile de dezvoltare și compatibilitatea cu statistica europeană (EUROSTAT).

4.2.1 Participarea la forța de muncă

Evoluția principalilor indicatori ai pieței muncii, conform datelor din AMIGO, este prezentată în tabelul de mai jos.

Tab. 4.1

Principalii indicatori privind forța de muncă, conf. AMIGO (%)										
- Evoluția 2002-2006 și analiză comparativă -										
	REGIUNEA BUCUREȘTI - ILFOV						RO	UE-27	UE 15	Ținte UE pt. 2010
	2002	2003	2004	2005	2006	TRIM. IV 2007	2006	2006	2006	
Rata de activitate										
Total, 15-64 ani	62,4	61,8	64,5	63,8	66,0	65,6	61,8			
Masculin	70,7	69,9	71,6	71,4	73,2	74,3	69,3			
Feminin	54,8	54,5	58,1	56,9	59,6	57,6	54,5			
Urban	63,1	62,5	65,6	64,4	66,5	65,8	60,8			
Rural	56,3	56,0	54,1	57,7	60,1	62,4	63,4			
Tineri 15-24 ani	34,4	33,5	32,7	27,6	25,7	26,7	28,0			
Masculin	39,1	39,4	36,9	31,5	29,7	33,8	33,9			
Feminin	29,7	27,5	28,6	23,7	21,6	19,5	21,9			
Urban	33,4	32,2	32,4	26,5	25,1	25,7	23,1			
Rural	42,8	44,2	35,9	37,8	32,2	37,3	34,6			
Rata de ocupare										
Total, 15-64 ani	56,9	56,5	59,7	59,4	62,9	62,8	57,9	63,4	65,2	70
Masculin	63,6	63,5	65,8	65,9	69,5	70,5	64,1	70,8	72,9	
Feminin	50,8	50,2	54,1	53,4	56,9	55,9	51,7	56,0	57,4	60
Urban	57,7	57,2	60,7	60,1	63,5	63,3	56,3			
Rural	49,7	50,8	49,9	52,2	55,1	56,4	60,1			
Tineri 15-24 ani	25,9	24,7	25,8	21,3	21,7	21,3	22,7			
Masculin	29,1	28,1	27,5	23,1	25,3	25,4	26,5			
Feminin	22,7	21,3	24,0	19,4	18,1	17,0	18,8			
Urban	25,3	23,7	25,4	20,4	21,3	20,7	17,7			
Rural	31,2	33,1	29,0	28,8	26,1	27,3	29,4			

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

Rata șomajului (BIM)										
Total (15 ani și peste)	8,8	8,6	7,5	6,9	4,7	4,1	6,1	8,7	7,9	
Masculin	10,0	9,2	8,0	7,6	5,0	5,1	7,2	7,9	7,0	
Feminin	7,3	7,8	7,0	6,2	4,5	3,0	4,9	9,7	8,9	
Urban	8,5	8,5	7,5	6,7	4,5	3,7	7,3			
Rural	11,3	9,1	7,7	9,3	8,1	9,6	4,6			
Tineri (15-24 ani)	24,7	26,2	21,2	23,4	22,5	20,4	18,9	18,6	18,5	
Masculin	25,5	28,7	25,3	26,4	24,4	24,8	21,8			
Feminin	23,6	22,6	15,9	16,3	15,5	12,7	14,2			
Urban	24,3	26,3	21,5	23,6	23,8	19,5	23,2			
Rural	27,1	25,1	19,3	19,0	18,1	26,9	15,2			
În vârstă de muncă (15-64 ani)	31,4	32,5	27,1			4,2	6,4			

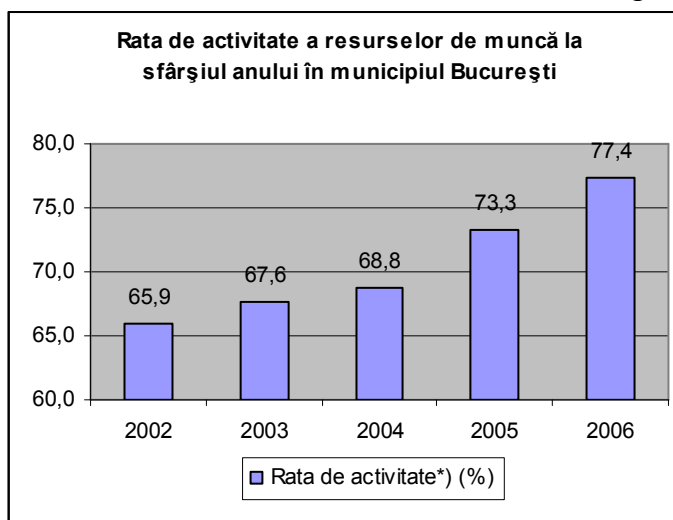
Sursa: INS (AMIGO) – Anuar Statistic și “Forța de muncă în România. Ocupare și Șomaj”. Pentru EU-25, EU-15: EUROSTAT, www.epp.eurostat.ec.europa.eu

Țintele propuse de UE pentru 2010 prin Strategia Europeană de Ocupare, în acord cu Strategia de la Lisabona.

Principalele constatări desprinse din informațiile din AMIGO la nivelul capitalei

■ **Rata de activitate** reprezintă ponderea populației active din grupa de vârstă x în populația totală din aceeași grupă de vârstă x.

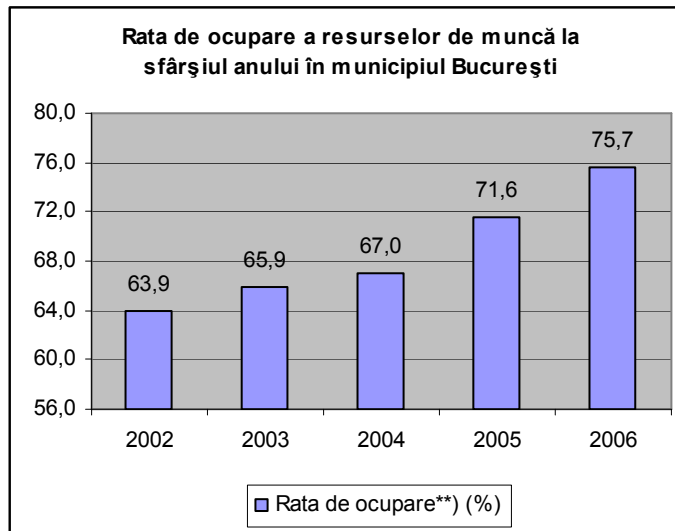
Fig. 4.2

- Rata de activitate pentru municipiul București tinde să crească destul de mult în anul 2006 față de anul 2002, aproximativ cu 11,5%;
- Față de media națională de 61,6%, **rata de activitate înregistrată în capitală este mai mare**, atingând la sfârșitul anului 2006 o valoare de 77,4%.

■ **Rata de ocupare** reprezintă ponderea populației active din grupa de vârstă x în populația totală din aceeași grupă de vârstă x.

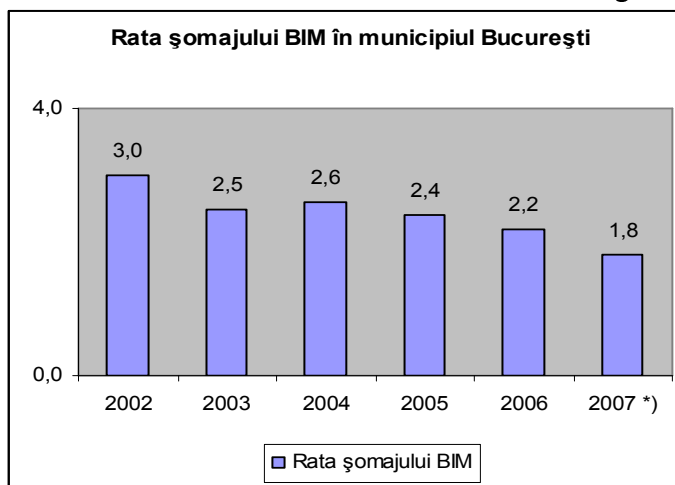
Fig. 4.3

- Tendința de creștere la nivelul Bucureștiului a ratei de ocupare se menține cu **disparități nu foarte mari pe sexe**.
- **Rata de ocupare este în continuă creștere, totuși existând mari probleme privind deficitul de forță de muncă calificată în capitală.**

■ **Rata șomajului BIM** reprezintă proporția șomerilor BIM (conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii) din grupa de vârstă x în populația activă din grupa de vârstă x.

Fig. 4.4

- **În scădere, față de anii anteriori, rata șomajului se menține** mai scăzută decât la nivel național în trimestrul IV al anului 2007 (**1,8% în București față de 6,1% în România**).
- **Șomajul este mai scăzut în capitală decât în regiune**, înregistrând valori mai mari pentru cel

4.2.2 Șomajul (BIM) de lungă durată

Datele Eurostat pe baza sondajelor de piața muncii indică pentru România în 2005 o rată totală a șomajului de lungă durată de 4%, egală cu cea la nivel european (UE-27).

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

Conform AMIGO, la nivel național în 2005, rata șomajului de lungă durată⁴ este de 13,1% în cazul tinerilor (15-24 ani) și de 3,3% pentru celelalte grupe de vârstă (peste 25 ani).

Procentul reprezentat de șomajul pe termen lung indică faptul că aceasta e o problemă majoră în România. Din nou, subliniem că lupta împotriva șomajului pe termen lung este unul dintre obiectivele prioritare ale Strategiei europene pentru ocuparea forței de muncă. În 2005, șomerii de lungă durată reprezentau 58,8% din totalul șomerilor în regiunea București - Ilfov, ceva mai mult față de ponderea la nivel național (56,3%), dar semnificativ mai mult decât în UE-25 (45,5%).

Tab. 4.5

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
RO	51,5	49,5	53,9	61,9	58,9	56,3
BUCUREȘTI - ILFOV	51,5	53,9	61,3	63,3	55,8	58,8

Sursa: Eurostat și datele furnizate de Studiul de piața muncii, WYG International LTD, Phare TVET 2004.

4.2.3 Șomajul tinerilor (BIM)

Tab. 4.6

Șomajul tinerilor (BIM) în regiunea București - Ilfov		
	Rata șomaj 15-24 ani (%) 2006	Rata șomaj 15-24 ani (%) Trim. IV 2007
TOTAL	22,5	20,4
Masculin	24,4	24,8
Feminin	15,5	12,7
Urban	23,8	19,5
Rural	18,1	26,9

Din tabelul de alături se poate observa un procent ridicat al șomerilor BIM în rândul tinerilor de 22,4% în anul 2006. Se pare că acesta este totuși în scădere conform publicației INS „Forța de muncă în România: Ocupare și șomaj”, ediția 2008 care pentru trimestrul IV al anului 2007 arată o rată a șomajului în rândul tinerilor de 20,4%.

Sursa: INS "Forța de muncă în România: Ocupare și șomaj", ediția 2008"

Această comparație rămâne însă sub rezerva faptului că nu se pot compara date colectate pe perioade de timp diferite (anual și trimestrial), datorită evoluțiilor sezoniere diferite a unor indicatori.

4.2.4 Rata șomajului (BIM) și rata de ocupare după nivelul de educație

Datele statistice privind structura populației ocupate pe niveluri de educație în Regiunea București - Ilfov evidențiază că riscul de șomaj crește și șansele de ocupare se reduc cu cât nivelul de educație este mai scăzut – v. tabelul de mai jos.

Tab. 4.7

	Rata șomajului (BIM) după nivelul de educație în 2006 (%)				Rata de ocupare după nivelul de educație în 2006 (%)			
	Total	Superior	Mediu	Scăzut	Total	Superior	Mediu	Scăzut
România	6,1	2,5	6,6	7,1	57,9	86,6	62,5	38,8
R. București - Ilfov	4,1	0,8	4,3	15,4	62,8	90,5	63,9	24,7
Masculin	5,1	0,7	5,2	18,8	70,5	92,2	73,1	32,4
Feminin	3,0	1,0	3,3	10,2	55,9	88,9	55,4	18,4
Urban	3,7	0,8	4,1	15,0	63,3	90,5	63,2	23,0
Rural	9,6	4,1	6,8	16,8	56,4	95,9	74,7	32,6

Sursa: INS (AMIGO), "Forța de muncă în România: Ocupare și șomaj", ediția 2007

⁴ Se consideră șomaj lungă durată: o perioadă de 12 luni și peste în șomaj, pentru totalul șomerilor și pentru grupele de vârstă peste 25 ani, respectiv de 6 luni și peste, în cazul tinerilor (15-24 ani).

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

Rata șomajului regional pentru persoanele cu nivel scăzut de educație (cu cel mult învățământ gimnazial) este dublă decât la nivel național. Ratele de șomaj pentru persoanele cu nivel mediu de educație (învățământ profesional, liceal sau postliceal) și pentru cele cu studii superioare se situează sub rata totală a șomajului regional și sunt ceva mai mici decât ratele calculate la nivel național pentru același nivel de educație. De asemenea se observă dacă rata șomajului (BIM) a persoanelor de sex masculin cu nivel de educație superior este mai scăzută decât cea înregistrată pentru cele de sex feminin, acest lucru se schimbă pentru persoanele cu nivel mediu și scăzut de educație. În ceea ce privește distribuția pe medii de rezidență, această rată a șomajului este mai ridicată în mediul rural decât în mediul urban.

În timp ce ratele de ocupare la nivel regional pentru cei cu nivel superior sau mediu de educație sunt sensibil mai mari față de media națională pentru același nivel de educație, în cazul persoanelor cu nivel scăzut de educație rata de ocupare este mai mică în Regiunea București - Ilfov decât la nivel național. La nivel regional rata de ocupare a femeilor cu nivel scăzut de educație (18,4%) este aproape de două ori mai mică decât a bărbaților (32,4%) și mult mai mică decât la nivel național pentru același nivel de pregătire (38,8%).

4.2.5 Structura populației ocupate pe niveluri de instruire, la nivel regional

Tab. 4.8

	ISCED 0-2	ISCED 3-4	ISCED 5-6	TOTAL
RO	40,9%	50,8%	8,3%	100,0%
NORD-VEST	42,1%	51,2%	6,6%	100,0%
CENTRU	37,2%	55,5%	7,3%	100,0%
NORD-EST	44,1%	49,1%	6,7%	100,0%
SUD-EST	44,5%	49,3%	6,2%	100,0%
SUD - MUNTENIA	44,8%	49,3%	5,9%	100,0%
BUCUREȘTI - ILFOV	27,1%	52,6%	20,3%	100,0%
SUD-VEST OLTENIA	42,7%	49,6%	7,8%	100,0%
VEST	40,5%	51,4%	8,0%	100,0%

Sursa: Eurostat, Sondaje privind forța de muncă, conf. Studiului de piața muncii - WYG International Ltd. (Phare TVET 2004)

Conform datelor Eurostat privind structura populației pe niveluri de educație (după ultimul nivel de studii absolvit), dintre regiunile țării, regiunea București - Ilfov are cea mai mare pondere (20,3%) a populației absolvente de învățământ superior (ISCED 5-6), față de toate regiunile țării în care acest procent nu depășește 8,0%. Destul de mare reprezintă și ponderea absolvenților de învățământ secundar superior și postliceal (ISCED 3-4), respectiv de 52,6%, față de cea înregistrată la nivel național de 50,8%, iar în cazul populației cu nivel scăzut de educație, în regiune ponderea populației este cea mai scăzută dintre toate regiunile țării, respectiv de 27,1%. **Nu avem date detaliate la nivelul capitalei.**

4.2.6 Principali indicatori din Balanța Forței de Muncă (BFM)

Tab. 4.9

Principali indicatori din Balanța forței de muncă la sfârșitul anului 2006				
	RO	Regiunea BI	B	IF
Resurse de muncă - mii pers.	13801,6	1501,2	1309,1	192,1
Populația ocupată civilă - mii pers.	8469,0	1130,1	990,4	139,7
Șomeri înregistrați - mii pers.	460,5	25,4	22,763	2,6
Populația activă civilă - mii pers.	8929,9	1155,5	1013,2	142,3
Populația în pregătire prof. și alte categ. de pop. în vârstă de muncă - mii pers.	4872	345,7	295,9	49,8

*) Rata de activitate a resurselor de muncă %	64,7	77,0	77,4	74,1
***) Rata de ocupare a resurselor de muncă %	61,4	75,3	75,7	72,7
****) Rata șomajului înregistrat %	5,2	2,2	2,2	1,9

*) rata de activitate a resurselor de muncă = populația activă civilă / resurse de muncă x 100

***) rata de ocupare = populația ocupată civilă / resurse de muncă x 100

****) rata șomajului înregistrat = nr.șomeri / populația activă civilă x 100

Se pot observa evoluții asemănătoare față cu cele din AMIGO pentru perioada 2002 - 2006, de creștere, la nivel regional și în cele două părți componente ale acesteia, a ratelor de activitate și de ocupare a resurselor de muncă- v. *Anexa 3 c*.

În schimb, pe tot intervalul analizat, BFM raportează atât rate de activitate, cât și rate de ocupare a populației civile din totalul resurselor de muncă, mai ridicate la nivelul capitalei decât cele agregate la nivel regional și național. Similar cu AMIGO, rata de ocupare este mai redusă în cazul femeilor decât al bărbaților.

Ca și în AMIGO, BFM raportează o rată a șomajului (șomeri înregistrați) egală la nivelul capitalei față de cea înregistrată la nivel regional și mai scăzută decât media națională.

4.2.7 Șomajul înregistrat

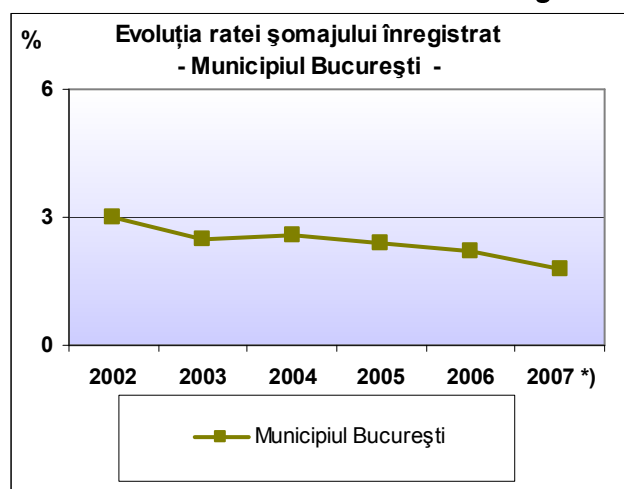
Conform BFM, rata șomajului înregistrat este în scădere în perioada 2002-2007, cu o tendință generală descrescătoare în municipiul București. Și în 2007 rata șomajului regional înregistrat continuă să fie mai scăzută decât la nivel național.

La sfârșitul anului 2007*) în evidențele AJOFM erau înregistrați 25,4 mii șomeri, în scădere față de anul 2002 – v. *Anexa 3c*.

Sursa: INS, Balanța Forței de Muncă la sfârșitul anului.

*) NOTĂ: ratele de șomaj pentru 2007 sunt provizorii

Fig. 4.10

4.2.8 Structura șomajului înregistrat pe grupe de vârstă. Șomajul tinerilor

Nu există date privind șomajul înregistrat pe grupe de vârstă decât de la AJOFM Ilfov și deci nu se poate avea o imagine de ansamblu. Totuși se pare că **la nivelul regiunii București – Ilfov există un mare deficit de forță de muncă**, așa cum reiese din materialul privind „Identificarea modalităților de reducere a deficitului de forță de muncă la nivelul municipiului București”, realizat de către d-nul Director executiv al Agenției Municipale pentru Ocuparea Forței de Muncă București și prezentat în ședința Colegiului Prefectural al Municipiului București în data de 27 februarie 2008. **Șomajul în rândul tinerilor este în continuare ridicat, acesta situându-se în jurul cifrei de 19%.**

4.2.9 Șomajul înregistrat de lungă durată

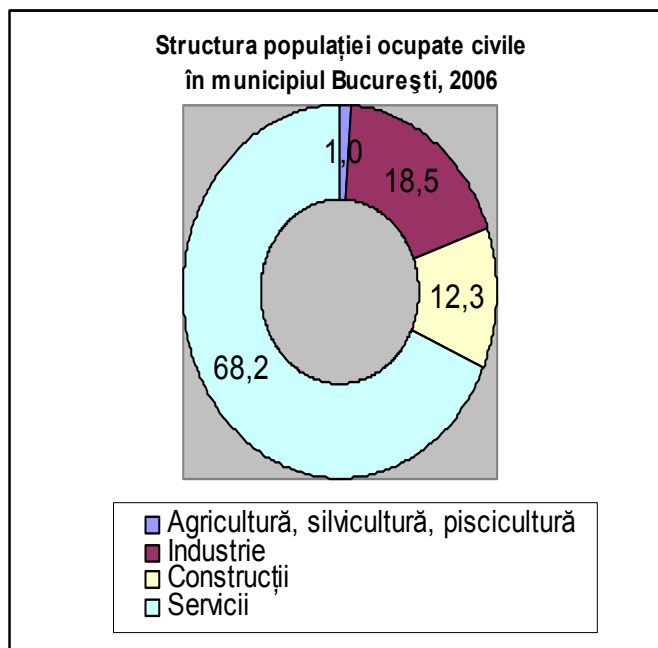
Datele raportate de AJOFM ca șomaj de lungă durată evidențiază doar șomerii înregistrați care au depășit 12 luni în șomaj, respectiv 6 luni în cazul tinerilor sub 25 ani. Având în vedere că cei mai mulți dintre șomeri ies din evidențele AJOFM odată cu încetarea perioadei de plată a ajutorului de șomaj, datele raportate de AJOFM pentru șomajul de lungă durată apar mult

mai mici decât în realitate (a se vedea comparativ cu datele la nivel național și regional din AMIGO și Eurostat - pct. 4.1.2 de mai sus).

4.2.10 Structura populației ocupate civile pe principalele activități ale economiei

Similar cu evoluția PIB și VAB pe activități (v. cap.3), dacă până în 2002 structura ocupării civile la nivelul regiunii se caracterizează printr-un raport relativ echilibrat între industrie și servicii, începând cu 2003 se constată o modificare semnificativă a raportului în favoarea serviciilor. Se constată tendința de **scădere a numărului și ponderii populației ocupate în industrie și agricultură, în paralel cu creșterea în servicii și în construcții** (v. fig. 4.11). Comparativ cu situația înregistrată la nivel regional, municipiul București se caracterizează printr-o pondere mai ridicată a populației ocupate civile care lucrează în servicii (68,2% față de 65,5% cât se înregistrează la nivel regional) și construcții (12,3% față de 11,3%).

Fig. 4.11

La nivelul anului 2006, situația este concluzionată în tabelul de mai jos:

Tab. 4.12

Structura comparativă a populației ocupate civile în județele regiunii, 2006				
	RO	BI	B	IF
Agricultură, silvicultură, piscicultură	29,7	4,0	1,0	25,6
Industria	23,2	19,2	18,5	24,1
- Industrie extractivă	1,1	0,4	0,4	0,1
- Industrie prelucrătoare	20,7	17,4	16,5	23,3
- Energie electrică, termică, gaze, apă	1,5	1,4	1,5	0,8
Construcții	6,1	11,3	12,3	4,4
Servicii	41,0	65,5	68,2	45,8
Comerț	13,2	18,7	18,6	19,0
Hoteluri și restaurante	1,6	2,1	2,1	1,9
Transport, depozitare, comunicații	5,3	8,8	9,0	7,0
Intermedieri financiare	1,1	3,5	3,9	0,2
Tranzacții imobiliare	5,2	13,4	14,2	8,0
Administrație publică și apărare	2,2	3,3	3,4	2,1
Educație	5,0	5,1	5,5	2,4
Sănătate și asigurări sociale	4,6	5,0	5,3	3,0
Altele	2,7	5,7	6,1	2,1
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0

Sursa: INS (AMIGO) – Anuar Statistic

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

În ceea ce privește agricultura, la nivelul capitalei aceasta este nesemnificativ reprezentată (1,0%). Industria este reprezentată la nivelul Bucureștiului la o pondere apropiată de cea de la nivel regional (18,5% față de 19,2%) și este justificată o scădere a populației ocupate civile în acest domeniu în scădere față de anii precedenți din perspectiva scoaterii în afara municipiului București a tuturor întreprinderilor mari, producătoare de poluare. În cadrul industriei, cea mai mare pondere o are industria prelucrătoare, fapt verificat și de structura valorii adăugate brute prezentată în capitolul 3, referitor la economie.

4.2.11 Rata locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale

Rata locurilor de muncă vacante reprezintă raportul dintre numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante și numărul mediu anual al locurilor de muncă (ocupate și vacante), exprimat procentual. Datele medii anuale privind numărul locurilor de muncă vacante și numărul total de locuri de muncă se calculează ca medii aritmetice simple ale datelor trimestriale corespunzătoare fiecăruia dintre cei doi indicatori.

Numărul locurilor de muncă vacante include numărul posturilor neocupate care urmează a fi ocupate imediat sau în perioada următoare (în decurs de maximum 3 luni după luna de referință), și care sunt:

- nou create în cursul lunii de referință;
- existente deja în unitate.

Nu se consideră vacante posturile neocupate:

- pentru care angajatorul nu a întreprins acțiuni concrete spre a le ocupa în perioada următoarelor 3 luni;
- destinate exclusiv promovării persoanelor din interiorul întreprinderii sau instituției;
- din unitățile administrației publice, blocate printr-un act normativ.

Numărul locurilor de muncă (ocupate și vacante) include efectivul salariaților la sfârșitul lunii (exclusiv cei cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat) și numărul locurilor de muncă vacante.

Tab. 4.13

Grupe majore de ocupații	Regiuni de dezvoltare								
	Total	Nord-Est	Sud-Est	Sud-Muntenia	Sud-Vest Oltenia	Vest	Nord-Vest	Centru	București-Ilfov
Total	1,78	2,04	1,55	1,97	1,29	1,94	1,51	1,61	2,04
Legislatori, înalți funcționari și conducători	1,05	1,00	0,86	0,96	0,78	0,99	0,62	0,91	1,62
Specialiști cu ocupații intelectuale și științifice	3,15	2,83	2,48	3,53	2,55	4,07	2,14	2,65	3,86
Tehnicienii, maiștri și asimilați	1,50	1,52	1,45	2,13	1,33	1,59	1,04	1,34	1,52
Funcționari administrativi	1,59	1,69	1,18	1,94	1,15	2,25	1,27	1,33	1,69
Lucrători operativi în servicii, comerț și asimilați	1,38	1,27	1,22	1,66	0,77	1,25	1,68	1,41	1,47
Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit	1,70	2,27	1,74	1,19	1,50	1,24	0,50	0,95	4,28
Meșteșugari și lucrători calificați	1,54	1,72	1,82	1,91	1,16	1,59	1,27	1,46	1,31
Operatori la instalații, mașini și asamblori de echipamente	1,68	2,98	1,25	1,37	0,77	1,61	1,86	1,70	1,47
Muncitori necalificați	1,85	2,29	1,49	2,20	1,46	2,30	1,45	1,77	1,81

Sursa: INS (AMIGO) – Anuar Statistic 2007

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

După cum se poate observa, conform Anuarului statistic, **în anul 2006 rata locurilor de muncă vacante la nivelul regiunii București – Ilfov este de aproximativ 2,04%**, la fel cu cea înregistrată la nivelul regiunii Nord – Est și ușor mai mare decât cea de la nivel național.

În tabelul 4.13 se poate observa care este valoarea acestei rate pe grupe majore de ocupații și pe regiuni de dezvoltare. Pentru București – Ilfov cea mai mare rată a locurilor de muncă vacante pentru anul 2006 o reprezintă cea înregistrată pentru Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit. Nu avem date detaliate la nivelul componentelor regiunii. Cercetarea statistică asupra locurilor de muncă vacante este o cercetare statistică selectivă trimestrială, având ca perioadă de referință luna de mijloc a trimestrului, furnizează elementele necesare calculării ratei trimestriale a locurilor de muncă vacante. Cercetarea statistică se realizează pe un eșantion de circa 18700 de întreprinderi /unități locale.

Nu există date decât la nivel regional și nu sunt detaliate la nivelul componentelor regiunii.

4.2.12 Numărul mediu al muncitorilor calificați și ai salariaților pe activități ale economiei naționale, regiuni/județe

Aceste date nu au mai fost colectate până în momentul de față pentru PRAI București – Ilfov, dar ele sunt necesare din perspectiva realizării unei comparații cu ce se întâmplă la nivel național.

După cum se observă foarte ușor, în regiune există o concentrație destul de mare de forță de muncă cuantificată prin numărul de muncitori calificați și de salariați. Și totuși regiunea și **în special municipiul București se confruntă cu un mare deficit de forță de muncă**, fiind necesare măsuri de combatere a acestui fenomen, în principal de combatere a migrației populației ocupate prin creșterea atractivității muncii în România (condiții mai bune de muncă, salarii mai mari, facilități pentru salariați – supravegherea copiilor acestora în timpul programului de lucru, etc.). Situația numerică detaliată este prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 4.14

	Numărul mediu al muncitorilor calificați				Numărul mediu al salariaților			
	RO	BI	B	IF	RO	BI	B	IF
Agricultură, silvicultură, piscicultură	94.246	9.103	6.786	2.317	136.307	12.922	9.747	3.175
Industrie	1.307.405	123.495	103.797	19.698	1.631.574	184.961	157.481	27.480
Industrie extractivă	75.813	811	729	82	94.520	3.472	3.371	101
Industrie prelucrătoare	1.140.750	112.705	93.920	18.785	1.408.807	166.122	139.787	26.335
Energie electrică, termică, gaze, apă	90.842	9.979	9.148	831	128.247	15.367	14.323	1.044
Construcții	273.733	66.682	63.175	3.507	352.081	93.241	88.631	4.610
Servicii	979.585	187.973	168.041	19.932	2.547.292	599.308	547.308	52.000
Comerț	377.496	55.540	47.113	8.427	739.180	170.644	149.876	20.768
Hoteluri și restaurante	63.919	11.343	10.533	810	93.272	17.223	15.808	1.415
Transport, depozitare, comunicații	227.340	43.974	40.869	3.105	327.154	84.436	76.609	7.827
Intermedieri financiare	3.713	1.157	1.156	1	84.970	34.023	33.746	277
Tranzacții imobiliare	112.988	42.631	38.588	4.043	286.043	120.627	111.193	9.434
Administrație publică și apărare	16.946	2.768	2.392	376	175.086	36.077	33.170	2.907
Educație	43.194	6.478	6.274	204	382.630	47.712	44.488	3.224
Sănătate și asigurări sociale	60.864	5.141	3.555	1.586	328.331	47.229	43.336	3.893
Altele	73.125	18.941	17.561	1.380	130.626	41.337	39.082	2.255
TOTAL	2.654.969	387.253	341.799	45.454	4.667.254	890.432	803.167	87.265

Sursa: INS (AMIGO) – Anuar Statistic 2007

Din numărul total de **2.654.969 de muncitori calificați din România**, un procent de 14,6% se regăsește în regiunea București – Ilfov, respectiv **12,9% în municipiul București**.

Detalierea pe activități ale economiei a numărului de muncitori calificați pentru capitală este prezentată mai jos:

- Agricultură, silvicultură, piscicultură – 2,4%;
- Industrie – 31,9%;
- Construcții – 17,2%;
- Servicii – 48,5%.

Din numărul total de **4.667.254 de salariați din România**, un procent de 19,1% se regăsește în regiunea București – Ilfov, respectiv **17,2% în municipiul București**. Detalierea pe activități ale economiei a numărului de salariați este după cum urmează:

- Agricultură, silvicultură, piscicultură – 1,5%;
- Industrie – 20,8%;
- Construcții – 10,5%;
- Servicii – 67,3%.

4.3 Informații parțiale

4.3.1 Analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate

În luna mai 2008 s-a realizat la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare un studiu numit „Analiza pieței muncii” de către grupuri de lucru formate din membrii ai Consorțiilor Regionale de la nivelul fiecărei regiuni, în care s-au analizat o serie de indicatori relevanți pentru surprinderea profilului regiunii din punct de vedere al pieței muncii.

Conform acestui studiu, la nivelul **anului 2007**, ocupațiile investigate totalizează la nivel regional (regiunea București - Ilfov) un număr de **5.973 șomeri înregistrați**, din care **124 de absolvenți**, pentru **22.546 locuri de muncă vacante** în evidența AMOFM București și AJOFM Ilfov.

Conform Comunicatului de presă nr. 100 din 20 mai 2008 dat de Institutul Național de Statistică, **în trimestrul I 2008, rata locurilor de muncă vacante a fost de 2,14%, în creștere cu 0,32 puncte procentuale față de trimestrul precedent și la același nivel cu cea din același trimestru al anului 2007.**

Cea mai mare cerere de forță de muncă s-a înregistrat în activitățile din administrația publică (6,78%) și în cele din sănătate și asistență socială (6,00%). La polul opus, cu cele mai mici valori ale ratei locurilor de muncă vacante, s-au regăsit activitățile de energie electrică, termică, gaze și apă (0,44%) și din industria extractivă (0,49%). **Ocupațiile cele mai căutate** de angajatori au fost cele de **specialiști cu ocupații intelectuale și științifice** - grupa majoră 2 (3,44%), respectiv de **tehnicieni, maiștri și asimilați** – grupa majoră 3 (2,19%). **Cea mai redusă** disponibilitate a locurilor de muncă s-a regăsit în rândul ocupațiilor de **legislatori, înalți funcționari și conducători** - grupa majoră 1 (1,35%) și de **lucrători operativi în servicii, comerț și asimilați** - grupa majoră 5 (1,77%).

În profil teritorial, **regiunea cu cea mai mare rată a locurilor de muncă vacante a fost București - Ilfov (2,96%)**, urmată de regiunea Nord - Est (2,55%). În regiunile Nord - Vest, Sud - Vest Oltenia (1,55%), respectiv Sud - Est (1,57%), s-au înregistrat cele mai scăzute valori ale acestui indicator.

Având în vedere planificarea ședințelor Colegiului Prefectural al Municipiului București și tematicile propuse a fi dezbătute, în data de 27 februarie 2008, la punctul 1 de pe ordinea de zi a fost prezentat de către d-nul Director executiv al Agenției Municipale pentru Ocuparea Forței de Muncă București un material privind „Identificarea modalităților de reducere a deficitului de forță de muncă la nivelul municipiului București”. Câteva din observațiile făcute în acest material vor fi prezentate în cele ce urmează.

Conform unui studiu referitor la migrația forței de muncă, realizat de ECAS, un ONG cu sediul la Bruxelles, care a analizat problema noilor state membre UE, România și Bulgaria, românii continuă să migreze în spațiul european, în ciuda măsurilor restrictive impuse de mai multe state membre.

Președintele Comisiei Europene (CE) Jose Manuel Barroso aprecia că Europa va avea nevoie de mai multă și nu de mai puțină forță de muncă în viitor. În acest context, precum și ca urmare a fenomenului de îmbătrânire a populației și al migrației internaționale, este de așteptat, ca **mare parte din firmele din România, să se confrunte cu deficite semnificative de forță de muncă**. Deficitul de forță de muncă poate afecta direct dezvoltarea firmelor prin reducerea capacității acestora de a răspunde cererii existente pe piață, dar și indirect printr-o creștere a fluctuației personalului și, în consecință o creștere a costurilor legate de forța de muncă.

Conform studiului „Piața forței de muncă din România și imigrația” lansat de către Fundația SOROS România la sfârșitul anului 2007, deficitul de forță de muncă de pe piața românească se va accentua către sfârșitul anilor 2020. **Criza forței de muncă din România**, conform acestui studiu, **se manifestă cu preponderență în domeniile construcții, industria textilă și servicii (domeniul hotelier și restaurante)** în condițiile în care costurile cu forța de muncă au crescut cu 60%, în termeni reali în perioada ianuarie 2005 - iulie 2007. La sfârșitul lunii septembrie 2007, în cele trei domenii de activitate menționate erau angajate aproximativ 795.000 de persoane, reprezentând circa 17% din numărul total de angajați, din care jumătate lucrau în domeniul construcțiilor.

Dacă **în cazul industriei textile**, problemele cu forța de muncă sunt legate de calitatea slujbelor, în special din cauza nivelului redus de salarizare și a fluctuației mare de personal, **în cazul construcțiilor și a industriei hoteliere, principala problemă ține de nivelul de calificare a forței de muncă disponibile**.

Principala cauza a lipsei forței de muncă este migrația peste hotare, potrivit opiniilor a trei sferturi din managerii cuprinși din studiul sus amintit. Alte cauze identificate de manageri sunt: slaba pregătire a tinerilor absolvenți, concurența și nivelul salarizării. În prezent peste trei milioane de români lucrează în străinătate, principalele țări în care românii muncesc sunt Italia (31%), Spania(17%), Germania (8%), SUA (5%), Ungaria (4%), Franța (4%) fapt ce a condus la scăderea populației României cu 1,6 milioane locuitori între anii 1992 - 2006. Marea majoritate a analiștilor consideră că românii vor continua să plece la muncă în străinătate, într-un ritm mai scăzut decât cel actual, însă în perioada 2008 - 2010 se va ajunge la un maxim.

Lipsa forței de muncă din domeniile amintite se resimte în întreaga economie, chiar dacă ratele șomajului sunt scăzute (România 4,3%) sau ridicate (peste 15% ca în Polonia). Acest paradox caracterizează piața muncii din noile state membre UE, în care șomajul (surplusurile) coexista cu lipsa forței de muncă, explicația fiind faptul ca timp de mai mulți ani, creșterea salariilor în economiile aflate în tranziție a fost influențată de o prevedere cheie în acordurile semnate de guverne cu Fondul Monetar Internațional (FMI), prin care salariile din sectorul public nu aveau voie să crească peste o anumită rată anuală.

La nivelul Municipiului București numărul de șomeri este relativ constant în ultimele trei luni, iar rata șomajului are aceeași valoare de 1,8% sub media înregistrată la nivel național. Populația activă civilă a crescut de la 955.000 persoane la 1 ianuarie 2006 la 1.013.200 persoane în 1 ianuarie 2007, cu 58.200 persoane.

Regiunea București - Ilfov, deși a înregistrat cele mai mari performanțe economice față de celelalte regiuni ale țării, are de parcurs un drum lung către convergența cu alte regiuni europene.

Caracteristica de bază a pieței forței de muncă în capitală o constituie faptul că atât cererea (numărul de locuri și structura acestor locuri de muncă oferite de agenții economici) cât și oferta (numărul de persoane în căutarea unui loc de muncă) prezintă o mare varietate de oportunități. **În municipiul București muncitorii sunt mult mai pretențioși atunci când acceptă un anumit nivel de salarizare, fiind recunoscut faptul că Bucureștiul este una dintre cele mai scumpe capitale europene.** Pentru a putea supraviețui, șomerii lucrează la negru, suplimentând indemnizația de șomaj cu veniturile obținute.

Datele furnizate de AMOFM București și AJOFM Ilfov din regiune cu privire la evoluția locurilor de muncă vacante, respectiv a numărului de șomeri înregistrați, dintre care distinct pentru șomerii proveniți din rândul absolvenților, sunt prezentate în *Anexa 5a,b,c,d – Șomaj – locuri de muncă vacante regionale*.

În Analiza pieței muncii realizată pentru regiunea București - Ilfov au fost selectate din baza de date a AJOFM acele grupe de ocupații/ocupații din COR (Clasificarea Ocupațiilor din România) considerate relevante pentru regiune în raport cu calificările din nomenclatorul de pregătire prin învățământul profesional și tehnic. Pentru învățământul superior, au fost selectate majoritatea grupelor de ocupații din grupa majoră 2 din COR. Pe structura COR s-a mers până la nivelul de detaliere (grupa minoră/grupă de bază/ocupație) minim necesar pentru departajarea în funcție de domeniul de pregătire/profilul relevant. Pentru comparație, a fost analizată și evoluția pentru ocupațiile din categoria muncitorilor necalificați (grupa majoră 9).

Analizele și concluziile care urmează trebuie să se facă sub rezerva următoarelor limite metodologice:

- locurile de muncă vacante înregistrate la AJOFM nu reflectă decât o parte din piața muncii (în ciuda obligațiilor legale, nu toate locurile vacante sunt anunțate de angajatori; în general, gradul de cuprindere în evidențele AJOFM scade cu cât crește nivelul de calificare și gradul de specializare a acestora);
- posibile înregistrări multiple ale aceluiași posturi (anunțuri de locuri vacante repetate în cazul neocupării);
- informații incomplete generate de dificultățile de utilizare a bazelor de date de care dispun AJOFM;
- dificultățile de corelare între nomenclatoarele din învățământ și COR;
- la momentul analizei nu au fost disponibile informații privind numărul anual de absolvenți pe domenii și calificări pentru a evalua raportul absolvenți șomeri / absolvenți pe ocupațiile aferente.

❖ **Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru ruta progresivă - Profilul dominant la nivelul capitalei al cererii de forță de muncă** pare să fie dat de următoarele domenii (în ordinea numărului de locuri de muncă vacante la nivel regional): ***mecanică (3671), construcții și lucrări publice (2794), comerț (1997), turism și alimentație (565)***. Celelalte domenii au o cerere de forță de muncă de mai puțin de 500 de locuri vacante, fapt evidențiat în tabelul de mai jos. Evoluția diferită a acestor domenii pe parcursul timpului este sintetizată în *Anexa 5 a,b,c,d – Șomaj – Locuri de muncă vacante*.

Domeniile cu dinamică pozitivă și potențial mare de absorbție pe piața muncii prezentate mai sus au locuri de muncă în creștere, șomaj în scădere, balanță locuri de muncă - șomeri pozitivă. **Ca o caracteristică generală, observăm pentru toate domeniile că numărul de șomeri absolvenți înregistrați este aproape de zero, fapt ce poate rezulta din mai multe cauze, unele dintre acestea fiind fie continuarea studiilor, fie, pur și simplu aceștia nu se înregistrează la AMOFM/AJOFM Ilfov ca șomeri.**

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

Situația centralizată se poate regăsi în tabelul de mai jos, după care sunt prezentate câteva concluzii importante pentru fiecare domeniu în parte:

Tab. 4.15

Domeniul	Șomaj – anul 2007		Locuri de muncă vacante
	Total	Din care absolvenți	
Agricultură	12	2	195
Chimie industrială	65	0	66
Comerț	554	2	1997
Construcții și lucrări publice	100	2	2794
Electric	128	0	463
Electromecanică	104	0	240
Electronică, automatizări	50	0	143
Estetica și igiena corpului omenesc	15	0	108
Fabricarea produselor din lemn	97	1	376
Industrie alimentară	58	0	370
Industrie textilă și pielărie	800	4	1237
Materiale de construcții	129	0	82
Mecanică	976	4	3671
Silvicultură	2	0	30
Tehnici poligrafice	40	0	134
Turism și alimentație	149	5	565
TOTAL	3279	20	12471

Sursa: AMOFM
- Balanța șomaj
- locuri de muncă vacante

Fig. 4.16

Agricultură: este un domeniu în care cererea de forță de muncă nu este foarte mare în cadrul capitalei, fapt care reiese din numărul de 195 de locuri vacante, numărul de șomeri înregistrați fiind de 12, din care 2 absolvenți. De reținut este faptul că nr. mare de locuri vacante se înregistrează în București pentru calificarea **Agricultori și lucrători calificați în culturi vegetale** unde numărul de locuri vacante, potrivit AMOFM, este de 186.

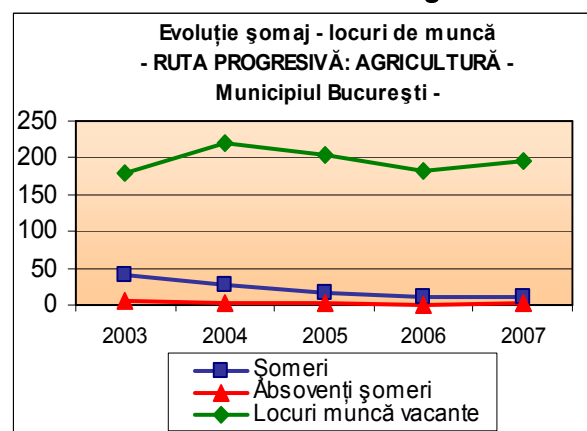

Fig. 4.17

Chimie industrială: este un domeniu în care numărul de 66 de locuri vacante este aproximativ același cu cei 65 de șomeri înregistrați de AMOFM. Evoluția este descrescătoare pentru numărul de șomeri și ușor crescătoare în ceea ce privește numărul de locuri vacante. Ocupația care înregistrează un număr de locuri vacante mai mare la nivelul capitalei este aceea de **Operator la instalațiile de prelucrare chimică** (49).

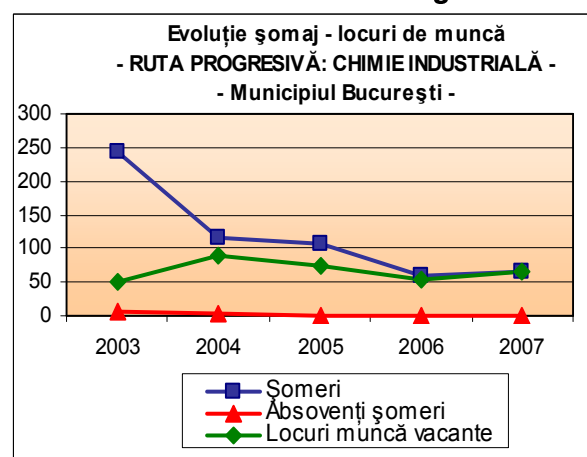

Fig. 4.18

Comerț: este un domeniu în care numărul de 1997 de locuri vacante în capitală este secondat de un număr mare de șomeri, respectiv de 554, balanța rămânând totuși pozitivă. Ocupațiile căutate din punct de vedere al numărului mare de locuri vacante în municipiul București sunt: **Vânzători în magazine și piețe (945), Agenți în activitatea financiară (763), Agenți comerciali și mijlocitori de afaceri (289).**

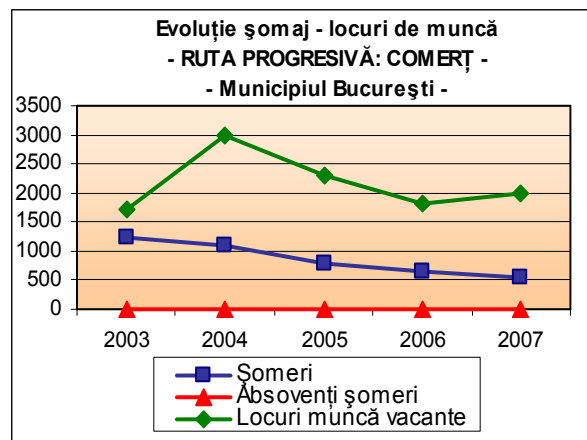

Fig. 4.19

Construcții și lucrări publice: este un domeniu în care șomajul este foarte mic (100) față de cererea de forță de muncă (2794). Chiar dacă numărul de locuri vacante este ușor în scădere față de anul 2006, acesta rămâne mare, iar ocupațiile relevante sunt: **Zidari (454), Dulgheri (452), Constructori în beton armat și asimilați (434), Zugravi, tapetari, lăcuiitori și vopsitori (387), Instalatori și montatori de țevi (384), Montatori de izolații termice și acustice (101).**

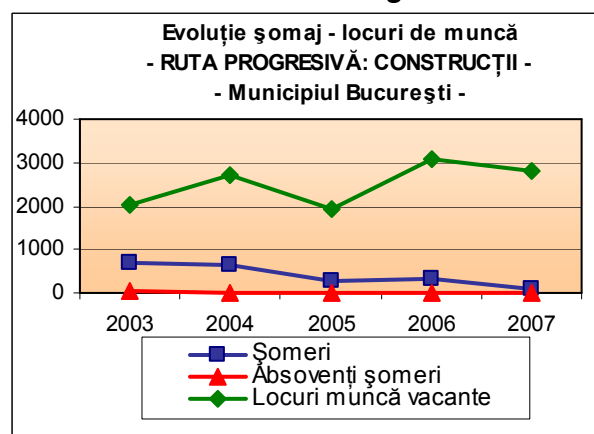

Fig. 4.20

Electric: este un domeniu cu evoluție diferențiată de la an la an: în 2004 numărul de șomeri era aproximativ același cu numărul de locuri vacante, după care în anul 2005 șomajul a scăzut foarte mult comparativ cu locurile vacante. În anul 2006 s-a reluat acest ciclu, ajungându-se în 2007 la un deficit de forță de muncă, cele mai căutate ocupații fiind: **Electricieni montatori și reparatori de linii electrice aeriene și subterane (283), dar la care numărul șomerilor înregistrați este mare (114), Electricieni în construcții (131).**

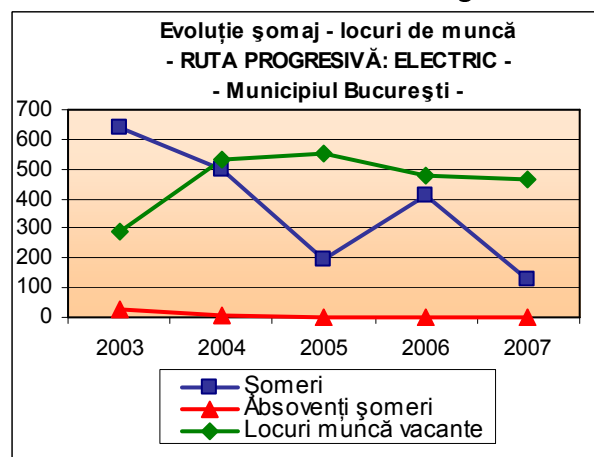

Fig. 4.21

Electromecanică: acest domeniu înregistrează scăderi și la numărul de șomeri (114 în 2007 față de 280 în 2006) și la numărul locurilor vacante (241 în 2007 față de 357 în 2006). Ocupațiile mai căutate sunt: **Electromecanici montatori și reparatori de aparate și echipamente electrice și energetice** (67), dar la care și numărul șomerilor este mare (42), **Operatori la instalațiile de producere a energiei și tratarea apei** (57), **Electromecanici montatori și reparatori de instalații telegrafice și telefonice** (53).

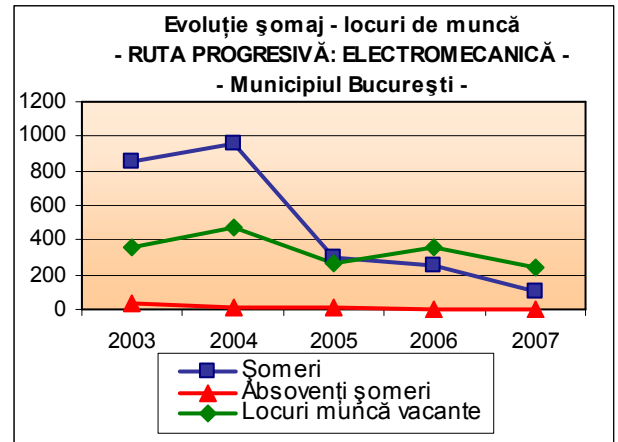

Fig. 4.22

Electronică automatizări: la fel ca la Electromecanică acest domeniu este în scădere și din punct de vedere al șomajului și al locurilor de muncă vacante, dar spre deosebire de celălalt domeniu, valorile acestora este mult mai mic. Totuși, ocupațiile mai căutate sunt: **Asamblori de echipamente electronice** (50 locuri vacante și 28 șomeri), **Tehnicienii de echipamente pentru radio-emisie, televiziune și telecomunicații** (48 locuri vacante și 5 șomeri), **Tehnician electronică/ transporturi/ poștă și telecomunicații** (20 locuri de muncă vacante).

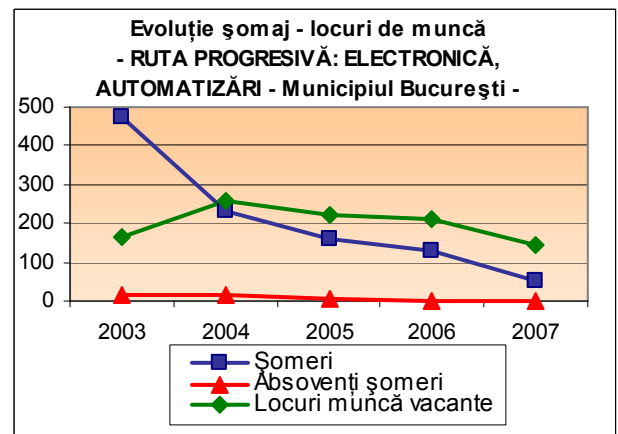

Fig. 4.23

Estetica și igiena corpului omenesc: cererea de forță de muncă este ușor în creștere în cadrul Bucureștiului, fapt care reiese din numărul de 108 de locuri vacante, numărul de șomeri înregistrați fiind de 17. De reținut este faptul că numărul mare de locuri vacante se înregistrează în București pentru calificarea **Coafor, frizer, cosmetician și asimilați** (108).

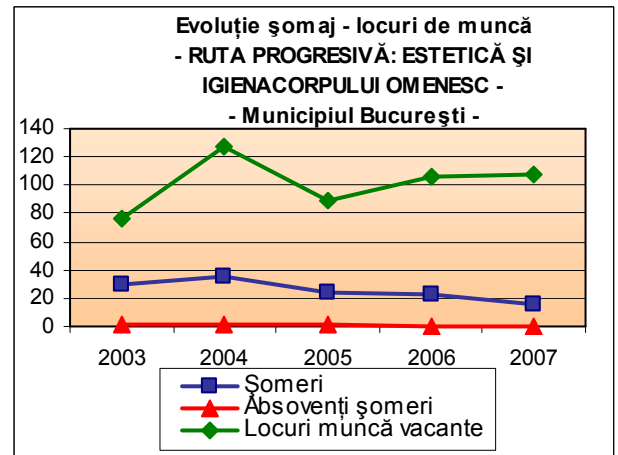

Fig. 4.24

Fabricarea produselor din lemn: este un domeniu în care numărul de locuri vacante este în scădere, fiind în 2007 de 376 față de 955 în 2006. Ocupațiile mai căutate sunt: **Meseriași și lucrători în tratarea și prelucrarea lemnului (242), Operatori la instalațiile de prelucrare a lemnului și fabricarea hârtiei (63), Operatori la mașinile și utilajele pentru fabricarea produselor din lemn (60).**

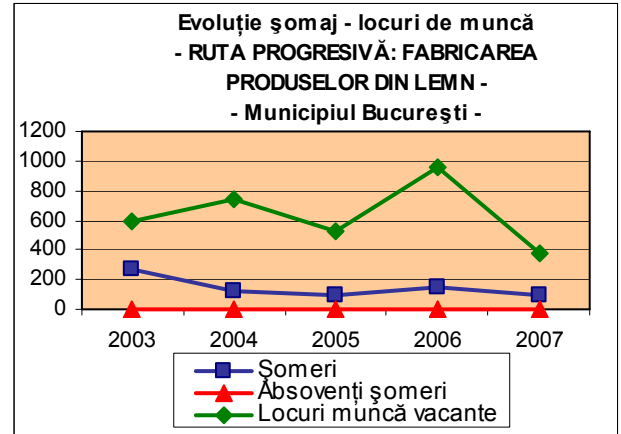

Fig. 4.25

Industrie alimentară: numărul de locuri de muncă vacante este în scădere de la 469 în 2006 la 370 în 2007, iar șomajul se încadrează în această tendință, ajungând de la 186 în 2006 la 58 în 2007. Ocupațiile cele mai căutate sunt: **Brutar (102), Operatori la mașinile și utilajele pentru fabricarea pâinii, pastelor făinoase, a produselor de patiserie, cofetărie și zaharoase (92), Operatori la mașinile de măcinat cereale și mirodenii (52), Măcelari și alți lucrători în prelucrarea cărnii și peștelui (47).**

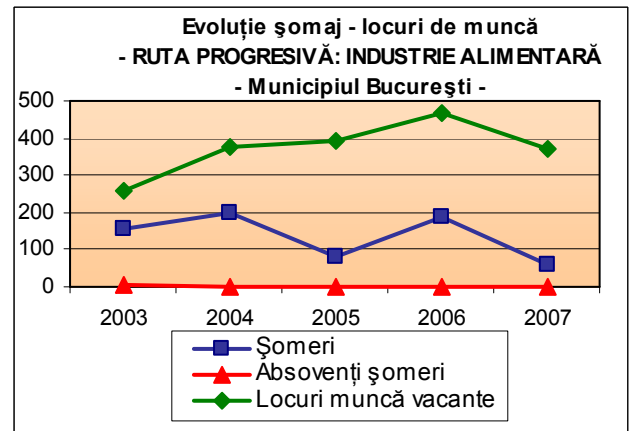

Fig. 4.26

Industrie textilă și pielărie: numărul locurilor de muncă este în continuă scădere de la 2169 în anul 2006 la 1237 în 2007, iar șomajul în creștere de la 590 în 2006 la 850 în 2007, ceea ce face ca acest domeniu să nu fie foarte atractiv. Totuși cele mai căutate ocupații sunt: **Lucrători în industria textilă și confecții (599 locuri vacante și 320 șomeri), Operatori la mașini și utilaje pentru industria confecțiilor (207 locuri vacante și 21 șomeri).**

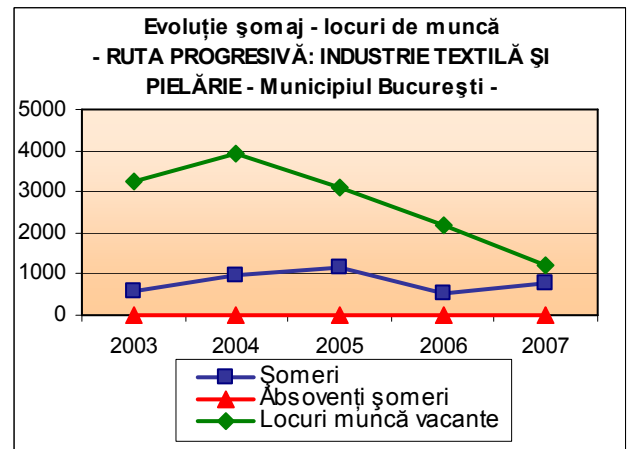

Fig. 4.27

Materiale de construcții: numărul locurilor de muncă vacante este în scădere de la 170 în 2006 la 82 în 2007, iar șomerii sunt în creștere de la 36 în 2006 la 129 în 2007. Principala ocupație căutată este **Operatori la mașini și instalații pentru fabricarea cimentului și a altor produse minerale** (28).

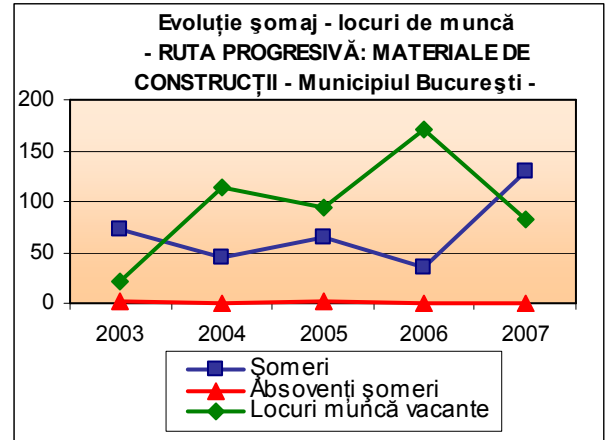

Fig. 4.28

Mecanică: numărul de locuri vacante este în scădere de la 4501 în 2006 la 3671 în 2007, dar la nivelul capitalei se înregistrează totuși un deficit de forță de muncă de aproximativ 2600 de locuri de muncă vacante, principalele ocupații fiind: **Constructorii și montatori de structuri metalice** (1038 locuri vacante și 326 șomeri), **Conducători auto** (784 locuri vacante, dar 210 șomeri), **Sudori și debitorii autogeni** (602 locuri vacante și 23 șomeri), **Forjori, stantatori și presatori** (162 locuri vacante și 7 șomeri), **Lucrători la mașini de polizat, rectificat și ascuțit** (258 locuri vacante și 146 șomeri).

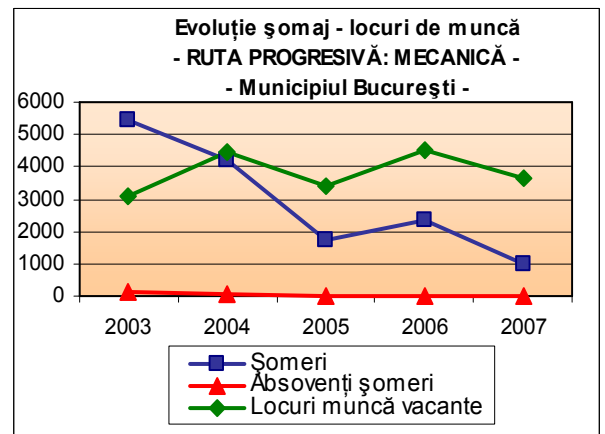

Fig. 4.29

Silvicultură: locurile de muncă se găsesc într-o scădere accentuată de la 120 în 2006 la 30 în 2007. Singura ocupație la care se mai găsesc locuri de muncă este **Lucrători forestieri și asimilați** (26).

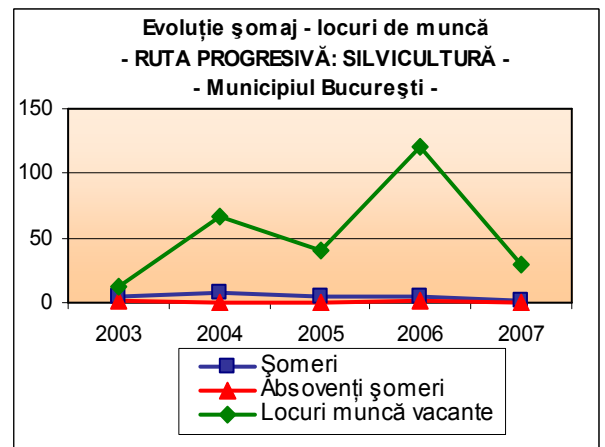

Fig. 4.30

Tehnici poligrafice: numărul de locuri de muncă vacante sunt în scădere de la 162 în 2006 la 134 în 2007, ca și șomajul de la 89 în 2006 la 40 în 2007. Ocupațiile căutate pe piața muncii sunt: **Lucrători poligrafi și asimilați** (71 locuri vacante și 21 șomeri) și **Operatori la mașinile și utilajele din tipografii și legătorii** (63 locuri vacante și 19 șomeri).

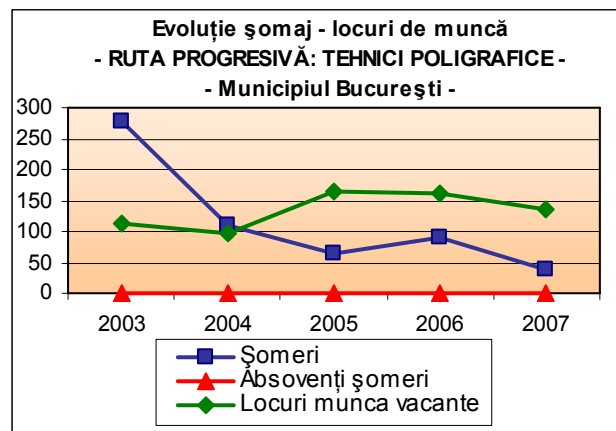
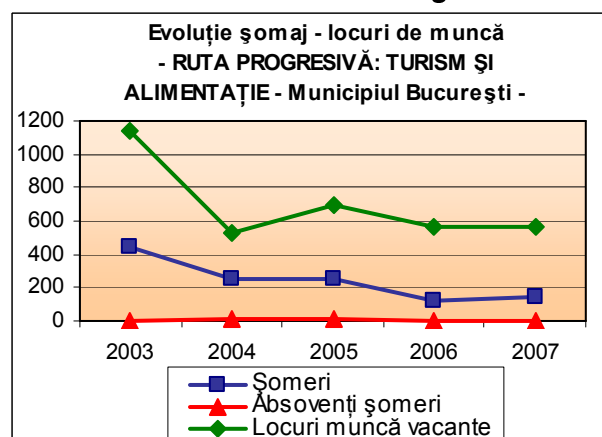

Fig. 4.31

Turism și alimentație: numărul de locuri de muncă vacante rămân aproximativ la fel ca anul trecut la 565, iar șomajul este în creștere de la 118 în anul 2006 la 149 în anul 2007. Principalele ocupații cerute pe piața muncii sunt: **Ospatari și barmani** (227 locuri vacante și 61 șomeri), **Bucătari** (219 locuri vacante și 54 șomeri).

Sintetic, concluziile pentru ruta progresivă, dar la multe domenii vizează și pregătirea prin ruta directă, sunt prezentate în următorul tabel:

Tab. 4.32

Domeniul de pregătire - ruta prog.	Tendință locuri muncă vacante	Tendință șomeri	Diferență locuri vacante-șomeri	Ocupații / grupe de ocupații relevante (prin nr. de locuri de muncă vacante în cadrul domeniului)
Agricultură	↑ Regiune, B	↔ Regiune, B	(+) Regiune, B	Agricoltori și lucrători calificați în culturi vegetale (186) <i>OBS. Sector caracterizat prin fluctuații sezoniere</i>
Chimie industrială	↑ Regiune, B	↓ Regiune ↑ B	(-) Regiune, B	Operator la instalațiile de prelucrare chimică (49)
Comerț	↑ Regiune, B	↓ Regiune, B	(+) Regiune, B	Vânzători în magazine și piețe (945) Agenți în activitatea financiară (763) Agenți comerciali și mijlocitori de afaceri (289)

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

Construcții și lucrări publice	↓ Regiune, B	↓ Regiune, B	(+) Regiune, B	Zidari (454), Dulgheri (452), Constructori în beton armat și asimilați (434), Zugravi, tapetari, lăcuiitori și vopsitori (387), Instalatori și montatori de țevi (384), Montatori de izolații termice și acustice (101).
Electric	↓ Regiune, B	↓ Regiune, B	(+) Regiune, B	Electricieni montatori și reparatori de linii electrice aeriene și subterane (283) Electricieni în construcții (131).
Electromecanică	↓ Regiune, B	↓ Regiune, B	(+) Regiune, B	Electromecanici montatori și reparatori de aparate și echipamente electrice și energetice (67) Operatori la instalațiile de producere a energiei și tratarea apei (57) Electromecanici montatori și reparatori de instalații telegrafice și telefonice (53)
Electronică automatizări	↓ Regiune, B	↓ Regiune, B	(+) Regiune, B	Asamblori de echipamente electronice (50 locuri vacante și 28 șomeri) Tehnicienii de echipamente pentru radio-emisie, televiziune și telecomunicații (48 locuri vacante și 5 șomeri) Tehnician electronică/transporturi/ poștă și telecomunicații (20 locuri de muncă vacante)
Estetica și igiena corpului omenesc	↑ Regiune, B	↓ Regiune, B	(+) Regiune, B	Coafor, frizer, cosmetician și asimilați (108)
Fabricarea produselor din lemn	↓ Regiune, B	↓ Regiune, B	(+) Regiune, B	Meseriași și lucrători în tratarea și prelucrarea lemnului (242) Operatori la instalațiile de prelucrare a lemnului și fabricarea hârtiei (63) Operatori la mașinile și utilajele pentru fabricarea produselor din lemn (60)
Industrie alimentară	↓ Regiune, B	↓ Regiune, B	(+) Regiune, B	Brutar (102) Operatori la mașinile și utilajele pentru fabricarea pâinii, pastelor

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

				făinoase, a produselor de patiserie, cofetărie și zaharoase (92) Operatori la mașinile de măcinat cereale și mirodenii (52) Măcelari și alți lucrători în prelucrarea cărnii și peștelui (47).
Industrie textilă și pielărie	↓ Regiune, B	↑ Regiune, B	(+) Regiune, B	Lucrători în industria textilă și confecții (599 locuri vacante și 320 șomeri) Operatori la mașini și utilaje pentru industria confecțiilor (207 locuri vacante și 21 șomeri)
Materiale de construcții	↓ Regiune, B	↑ Regiune, B	(-) Regiune, B	Operatori la mașini și instalații pentru fabricarea cimentului și a altor produse minerale (28)
Mecanică	↓ Regiune, B	↓ Regiune, B	(+) Regiune, B	Construcții și montatori de structuri metalice (1038 locuri vacante și 326 șomeri) Conducători auto (784 locuri vacante, dar 210 șomeri) Sudori și debitorii autogeni (602 locuri vacante și 23 șomeri) Forjori, stantatori și presatori (162 locuri vacante și 7 șomeri) Lucrători la mașini de polizat, rectificat și ascuțit (258 locuri vacante și 146 șomeri)
Silvicultură	↓ Regiune, B	↓ Regiune, B	(+) Regiune, B	Lucrători forestieri și asimilați (26)
Tehnici poligrafice	↓ Regiune, B	↓ Regiune, B	(+) Regiune, B	Lucrători poligrafi și asimilați (71 locuri vacante și 21 șomeri) Operatori la mașinile și utilajele din tipografia și legătorii (63 locuri vacante și 19 șomeri)
Turism și alimentație	↔ Regiune, B	↑ Regiune, B	(+) Regiune, B	Ospatari și barmani (227 locuri vacante și 61 șomeri) Bucătari (219 locuri vacante și 54 șomeri)

Nr. locuri de muncă vacante, nr. șomeri: ↑ creștere, ↓ scădere, ↔ aprox. constant

Diferență locuri vacante - șomeri: (+) surplus comparativ; (-) deficit comparativ; ≈ tendință de echilibrare

❖ **Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru liceul tehnologic – ruta directă** - din graficele de mai jos putem înțelege mai bine evoluția balanței locuri de muncă vacante – șomeri pentru perioada 2003 – 2007.

Fig. 4.33

Pentru perioada 2003 - 2007 pentru **profilul Resurse naturale și protecția mediului** dinamica ocupațiilor este diferită, dar comparând ultimii doi ani se desprinde concluzia că la nivelul capitalei **numărul de locuri vacante rămâne relativ constant** (de la 8 în 2006 la 9 în 2007), iar **șomajul este aproape nul** (1 șomer înregistrat).

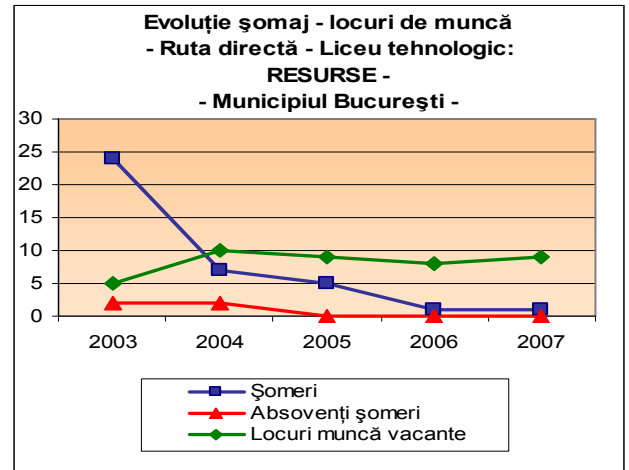

Fig. 4.34

Pentru anul 2007 se desprinde **dinamica pozitivă a ocupațiilor relevante** pentru **profilul servicii** cu tendință de creștere a locurilor de muncă în paralel și cu creșterea numărului de șomeri atât la nivel regional cât și la nivelul municipiului București. Observăm o explozie a locurilor de muncă vacante pentru acest profil de la 45 în 2006 la 2151 în 2007.

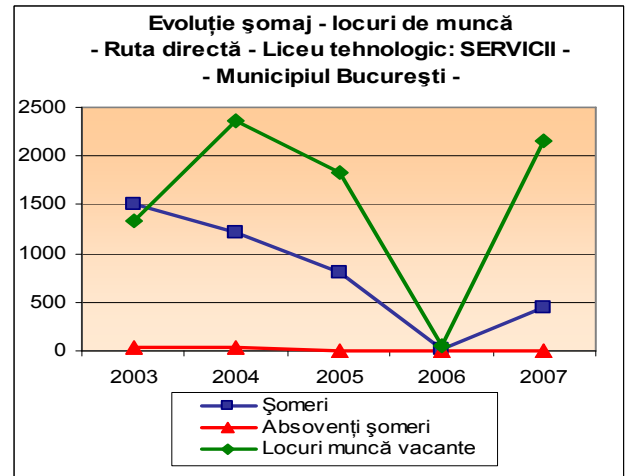
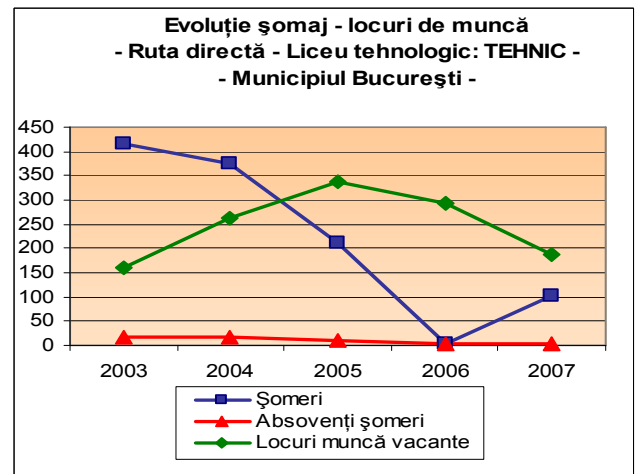

Fig. 4.35

Profilul tehnic a înregistrat **scăderi** la nivelul capitalei cu privire la locurile de muncă vacante de la 293 în 2006 la 189 în 2007. De remarcat este explozia numărului de șomeri de la 2 în anul 2006 la 107 în 2007 în cazul profilului tehnic.

❖ Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru școala postliceală

Pentru școala postliceală, se desprind domeniile: **economic, servicii, sănătate și asistență pedagogică, mecanică, mecatronică și informatică și transporturi** – domenii cu dinamica pozitivă la nivelul capitalei: *tendință de creștere a locurilor de muncă în paralel cu scăderea numărului de șomeri și balanță favorabilă locuri de muncă-șomeri.*

Detalierile pe domenii și calificări se găsesc în anexa 5 a,b,c,d – Șomaj – Locuri de muncă vacante. Trebuie să observăm și în acest caz **deficitul mare de forță de muncă**, așa cum reiese și din tabelul de mai jos:

Tab. 4.36

Domeniul	Șomaj – anul 2007		Locuri de muncă vacante
	Total	Din care absolvenți	
Agricol și alimentară	0	0	9
Construcții, instalații, arhitectură și sistematizare	17	2	96
Economic	127	0	1469
Electronică	13	0	90
Energetică	1	0	7
Industria lemnului	0	0	4
Mecanică	85	2	152
Mecatronică și informatică	80	2	149
Protecția mediului	39	0	38
Sănătate și asistență pedagogică	88	1	319
Servicii	187	2	461
Transporturi	17	0	140
Turism	0	0	7
TOTAL	654	13	2943

Sursa:
AMOFM

❖ Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul superior

Pentru învățământul superior, *dintre grupele de ocupații cu număr semnificativ de locuri de muncă vacante la nivelul capitalei, se desprinde o tendință de creștere a locurilor de muncă în paralel cu scăderea numărului de șomeri și balanță favorabilă locuri de muncă - șomeri (anexa 5a,b,c,d – Șomaj – Locuri de muncă vacante capitalei):*

- **Specialiști în administrația publică (locuri de muncă vacante 417, șomeri 27, din care absolvenți 1)**
- **Specialiști cu funcții administrative și comerciale, neclasificați în grupele de bază anterioare (locuri de muncă vacante 374, șomeri 9, din care absolvenți 0)**
- **Ingineri constructori (locuri de muncă vacante 362, șomeri 18, din care absolvenți 0)**
- **Specialiști în informatică (locuri de muncă vacante 254, șomeri 20, din care absolvenți 0)**
- **Ingineri mecanici (locuri de muncă vacante 182, șomeri 76, din care absolvenți 0)**
- **Ingineri electroniști în transporturi, poștă și telecomunicații (locuri de muncă vacante 145, șomeri 25, din care absolvenți 0)**
- **Scriitori și artiști creatori, interpreți și asimilați (locuri de muncă vacante 95, șomeri 7, din care absolvenți 3)**
- **Specialiști în domeniul bancar (locuri de muncă vacante 90, șomeri 4, din care absolvenți 1).**

4.3.2 Proiecția ocupării și a deficitului de calificări pe termen scurt (anchete)

Ancheta în întreprinderi, martie 2007 (Phare TVET 2004)

În regiunea București - Ilfov s-ar putea aștepta un fenomen general de reducere a ocupării forței de muncă cu aproximativ 16-17 procente în cazul sectoarelor reprezentate în anchetă. Putem observa o **scădere a ocupării forței de muncă** mai importantă, în primul rând, în sectoarele de **Construcții și de Industrie Prelucrătoare**, unde descreșterea pentru Construcții, în cifre absolute, are valoarea cea mai mare din volumul total al reducerii ocupării forței de muncă din Regiune. Și **în sectorul public** se așteaptă o descreștere semnificativă în ocuparea forței de muncă.

Pe de altă parte, este așteptată o creștere semnificativă în sectoarele de comerț și agricultură, care acoperă împreună o creștere totală estimată la aproximativ 11 000 de noi locuri de muncă. În sectorul de activități financiare, bancare / asigurări se așteaptă de asemenea o creștere a ocupării. Descreșterea în ocuparea forței de muncă pare să aibă loc în principal în primele 6 luni. După aceasta, economia se va stabili. Din primele șase luni riscul de creștere a grupului de șomeri de termen lung va trebui să constituie principala țintă de acțiune în regiune.

Ancheta în întreprinderi, septembrie 2008 (Phare TVET 2005)

Prin această anchetă s-a urmărit să se realizeze o evaluare cuprinzătoare și de profunzime a cererii de forță de muncă din regiunea București-Ilfov, cu potențial de replicare la nivel național. Eșantionul a cuprins un număr de 378 de firme, iar ancheta a fost pe bază de chestionar structurat.

La nivel regional, peste o treime dintre firme estimează că vor crea noi locuri de muncă în cursul următoarelor 6 luni, jumătate dintre ele declară că nu au această intenție, în vreme ce 10% nu pot face o astfel de estimare.

Sectorul construcțiilor este caracterizat de cea mai mare pondere a firmelor ce intenționează să creeze noi locuri de muncă, fiind asociat, în același timp, și cu cel mai ridicat nivel de incertitudine în această privință. Acest paradox poate fi explicat de faptul că activitatea firmelor din construcții depinde, în mare măsură, de obținerea unor viitoare contracte. De asemenea, ponderea firmelor „creatoare” de locuri de muncă rămâne ridicată și în cazul: **agriculturii și pisciculturii** care toamna înregistrează un vârf de activitate; **învățământului** care odată cu reînceperea anului școlar și cu înființarea unor unități școlare noi prezintă o nevoie sporită de forță de muncă; și **intermedierilor financiare** care sunt caracterizate de o expansiune semnificativă a cererii și ofertei de servicii.

Mai trebuie menționat că întreprinderile din industria extractivă și hoteluri și restaurante sunt caracterizate de pesimism accentuat în privința creării de noi locuri de muncă în cursul următoarelor 6 luni.

Fig. 4.37

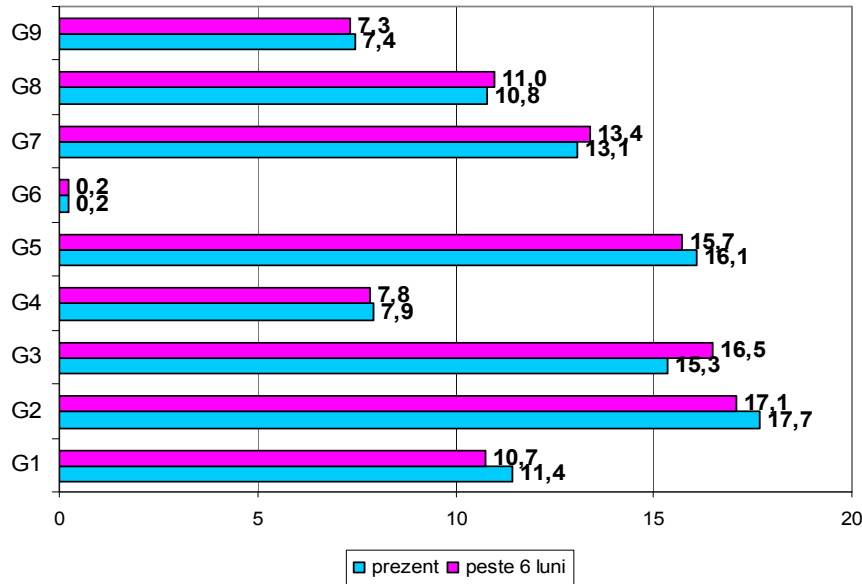

Rata locurilor de muncă ce se estimează a fi create în cursul următoarelor 6 luni*, pe activități economice, (%)
 *numărul de locuri de muncă ce se estimează a fi create în următoarele 6 luni exprimat ca % în numărul de locuri de muncă existente în prezent (locuri de muncă ocupate și locuri de muncă vacante)

Sursa: „Evaluarea cererii de forță de muncă și a deficitului de calificări pe termen scurt”, studiu realizat prin Proiectul Phare TVET 2005

Nu se vor înregistra schimbări majore în privința distribuției locurilor de muncă nici pe grupe ocupaționale. Totuși, se remarcă o **ușoară creștere** a cererii de forță de muncă pentru grupele ocupaționale G3 - **Tehnicienii, maștrii și asimilați**, G7 - **Meșteșugari și lucrători calificați** și G8 **Operatori la mașini și utilaje**, concomitent cu o reducere în cazul grupelor G1 (legislatori și conducători), G2 (specialiști cu ocupații intelectuale) și G5 (lucrători în servicii și comerț).

Fig. 4.38

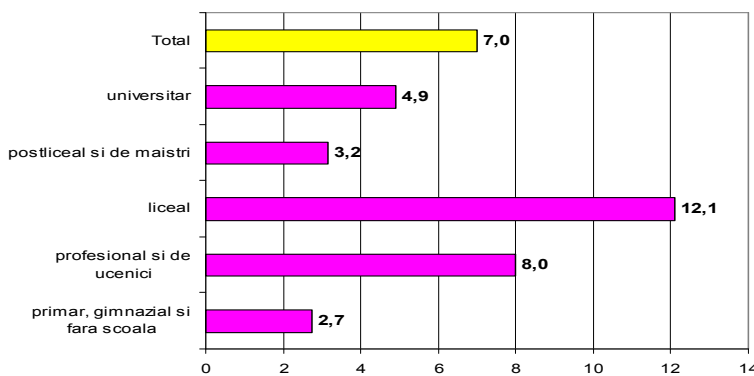

Structura locurilor de muncă (ocupate și vacante) în prezent și structura locurilor de muncă (ocupate și vacante) estimate a exista peste 6 luni, pe grupe ocupaționale (%)

Sursa: „Evaluarea cererii de forță de muncă și a deficitului de calificări pe termen scurt”, studiu realizat prin Proiectul Phare TVET 2005

Așa cum era de așteptat după distribuția locurilor de muncă ce se estimează a fi create în următoarele 6 luni pe grupe ocupaționale, cererea de forță de muncă se va accentua pentru lucrători cu nivel mediu de educație, respectiv învățământ liceal și profesional, complementar sau de ucenici. În plus, după estimările realizate de reprezentanții firmelor investigate, se preconizează crearea de locuri de muncă pentru personal cu studii universitare reprezentând aproape 5% din totalul locurilor de muncă existente în prezent pentru această categorie de personal. Totuși, se remarcă o anumită tendință a firmelor de a căuta lucrători „supra-educați” pentru locurile de muncă vacante și/sau nou create.

Fig. 4.39

Rata locurilor de muncă ce se estimează a fi create în cursul următoarelor 6 luni*, după nivelul de educație necesar pentru ocuparea acestora (%)

*numărul de locuri de muncă ce se estimează a fi create în următoarele 6 luni exprimat ca % în numărul de locuri de muncă existente în prezent (locuri de muncă ocupate și locuri de muncă vacante)

Pentru locurile de muncă nou create ce necesită învățământ profesional, complementar sau de ucenici, cei mai mulți angajatori declară ca fiind foarte importante **cunoștințele și competențele tehnice practice, competențele de comunicare, precum și competențele de utilizare a TIC**. De altfel, competențele de comunicare se plasează în „topul” competențelor necesare pentru toate nivelele de educație. Pentru locurile de muncă destinate absolvenților de învățământ liceal, cele mai importante competențe includ și **capacitatea de negociere și deținerea unui permis de conducere** (în special, pentru ocupații precum agent imobiliar, agent vânzări, etc.). În privința locurilor de muncă ce necesită învățământ postliceal, salariații „ideali” ar trebui să aibă, în primul rând, **competențe de comunicare, de lucru în echipă, precum și de lucru cu TIC**. De asemenea, locurile de muncă ce se estimează a fi create în următoarele 6 luni pentru absolvenții de studii universitare vor necesita mai ales **competențe de comunicare, capacitatea de a lucra sub stres și capacitatea de a dezvolta o activitate orientată către nevoile clientului** (en. „client-oriented”). Toate acestea se află în acord cu dezvoltarea sectorului serviciilor ceea ce face să crească necesarul de competențe de comunicare și cu penetrarea unor noi TIC ce reclamă cunoștințe adecvate de lucru cu acestea.

4.4 Concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

■ Datorită participării scăzută a angajaților la programe de formare continuă - în contrast cu nevoile de formare în creștere (pentru întreprinderi, salariați, șomeri), decurgând din mobilitatea ocupațională accentuată de procesele de restructurare a economiei, nevoile de actualizare și adecvare competențelor la cerințele în schimbare la locul de muncă, etc. se recomandă unităților școlare din ÎPT să se implice activ pentru a deveni furnizori de formare pentru adulți pentru:

- reconversia profesională a angajaților care sunt în perspectiva pierderii locului de muncă adecvarea calificării cu cerințele locului de muncă pe care îl ocupă;
- creșterea nivelului de calificare a angajaților și dobândirea de noi competențe necesare adaptării la schimbările tehnologice din întreprinderi;
- recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală;
- diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.

O oportunitate de derulare a astfel de programe de formare profesională continuă de către unitățile școlare din ÎPT o constituie accesarea fondurilor structurale, respectiv realizarea de proiecte pentru Axa prioritară 2, Domeniul major de intervenție 2.3 din Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane. Detalii la adresa de web www.fseromania.ro.

■ **Rata de ocupare și de activitate pentru regiunea București – Ilfov înregistrează** în perioada 2002 – 2007 **o creștere aproximativ contantă**, iar **rata șomajului (4,1%) este mai mică decât la nivel național (6,1%)**. Totuși, regiunea se confruntă cu un mare deficit de forță de muncă, ceea ce obligă unitățile ÎPT la adoptarea unor măsuri, cum ar fi:

- implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii;
- parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar;
- anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii;
- acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor;

- abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți.
- **Evoluția balanței locurilor de muncă vacante, precum și analizele privind evoluția forței de muncă** aduc în prim plan adoptarea unor măsuri din partea unităților ÎPT, prin:
 - realizarea planificării strategice pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)⁵; **este foarte importantă corelarea acțiunilor prevăzute în PAS cu cele prezentate în PRAI și PLAI**;
 - la proiectarea planurilor de școlarizare trebuie avute în vedere că acestea trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor și nevoile în creștere în domeniul construcției (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii).
- **Pentru a reduce diferențele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban** - obligă la:
 - măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural;
 - asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate;
 - măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social.

⁵ PRAI – Plan regional de acțiune pentru învățământul profesional și tehnic

PLAI – Plan local de acțiune

PAS – Plan de acțiune al școlii (plan de dezvoltare instituțională adaptat pentru ÎPT)

5. Învățământul profesional și tehnic din Municipiul București

5.1 Contextul de politici pentru educație și formare profesională

5.1.1 Contextul european

Educația a avut dintotdeauna o influență formativă puternică asupra societății, totuși instrumentele sale au luat noi dimensiuni ca rezultat al globalizării și al revoluției cunoașterii. Fiecare strategie pe termen lung pentru creșterea competitivității economice, prosperității și coeziunii sociale în UE are ca bază educația și pregătirea. În continuare sunt prezentate câteva dintre principalele repere ale politicilor și programelor UE.

Consiliul European de la Lisabona (2000)

Consiliul European de la Lisabona (2000) furnizează un prim răspuns european la schimbările globale de formare prin propunerea unei strategii economice și a unei strategii de politică socială conform căreia **“UE să devină până în 2010 cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume, capabilă de o creștere economică durabilă cu locuri de muncă mai bune și mai multe și o mai mare coeziune socială”**.

În acest context, rolul sistemelor de educație și formare trebuie reconsiderat, pentru a se adapta la nevoile în continuă schimbare ale societății și cetățenilor: furnizarea aptitudinilor și competențelor specifice societății cunoașterii, asigurarea calității sistemelor de educație și formare, promovarea principiilor echității și incluziunii și a dimensiunii europene în educație și formare. Noul context social și economic implică creșterea importanței proceselor și mecanismelor de recunoaștere a cunoștințelor și aptitudinilor dobândite în afara sistemului formal de educație și susținerea/încurajarea educației formale și informale pentru toate categoriile de vârstă și pentru toate grupurile sociale.

Concluziile Consiliului European de la Lisabona definesc noile competențe de bază pentru toți (pe lângă cele "tradiționale"- de citire, scriere și calcule de bază):

- deprinderile din domeniul tehnologiei informatice (“competențele digitale”);
- limbile străine;
- cultura tehnologică;
- spiritul antreprenorial;
- competențele sociale.

Consiliul European de la Feira (2001)

Stabilește necesitatea ca statele membre “să identifice strategii coerente și măsuri pragmatice cu scopul de a stimula **învățarea permanentă**, la nivel individual și instituțional”.

Consiliul European de la Stockholm (2001)

Aprobă Raportul privind obiectivele sistemelor de educație și de formare profesională din țările membre, menționând că “îmbunătățirea competențelor de bază, în special cele privind **tehnologia informației (IT)** și cele digitale, constituie o prioritate a UE pentru a face economia europeană cea mai dinamică și competitivă economie bazată pe cunoaștere”.

Procesul Barcelona (2002)

Consiliul European de la Barcelona (2002) definește un program de lucru detaliat pe baza obiectivelor strategice ale sistemelor de educație și formare profesională din Europa, în perspectiva anului 2010:

- îmbunătățirea calității și eficienței sistemelor educaționale și de formare profesională;
- facilitarea accesului tuturor în sistemele educaționale și de formare profesională;
- transparența sistemelor europene de educație și formare.

În cadrul Consiliului European de la Barcelona, din martie 2002 s-a stabilit faptul că sistemele de educație și formare trebuie să devină domenii de referință pentru calitate până în 2010 și au fost definite o serie de ținte - „benchmarks”.

Cele cinci benchmark-uri în domeniul educației și formării, adoptate de către Consiliu în mai 2003, reprezintă încă o provocare pentru aceste sisteme:

- **rata medie în UE a abandonului școlar timpuriu să nu depășească 10%;**
- **procentul analfabetismului funcțional la tinerii de 15 ani să scadă cu cel puțin 20% față de anul 2000;**
- **cel puțin 85 % dintre cei în vârstă de 22 de ani să fi absolvit cel puțin învățământul secundar superior;**
- **în 2010 media în UE privind participarea la formarea continuă să fie de cel puțin 12,5% din populația în grupa de vârstă 25-64 ani;**
- **numărul absolvenților de matematică, științe și tehnologie în UE să crească până în 2010 cu cel puțin 15% și eliminarea oricăror decalaje între sexe în aceste domenii.**

Procesul Copenhaga (2002)

Declarația miniștrilor educației adoptată în cadrul Conferinței Europene a Miniștrilor Educației și Rezoluția Consiliului Uniunii Europene (decembrie 2002) privind promovarea cooperării consolidate în domeniul ÎPT reprezintă elementele centrale ale procesului Copenhaga.

Procesul Copenhaga definește ÎPT ca fiind o componentă cu un rol substanțial în realizarea obiectivelor Strategiei de la Lisabona și structurează cooperarea în domeniul ÎPT în 4 teme prioritare:

- întărirea dimensiunii europene în educație și formare profesională;
- creșterea transparenței sistemelor de educație și formare profesională;
- recunoașterea competențelor și a calificărilor;
- asigurarea calității în educație și formare profesională.

În doi ani procesul de la Copenhaga a reușit să sporească vizibilitatea/să facă vizibil ÎPT la nivel European și în cadrul strategiei de la Lisabona.

Declarația de la Maastricht (2004)

Declarația Miniștrilor educației adoptată la Maastricht în 2004 direcționează eforturile statelor europene (inițiate prin Declarația de la Copenhaga) către:

- **modernizarea sistemelor ÎPT** în vederea susținerii realizării obiectivului asumat de UE **de a deveni cea mai competitivă economie bazată pe cunoaștere;**
- **furnizarea calificărilor și competențelor necesare cetățenilor Europei** pentru a răspunde cerințelor societății cunoașterii, contribuind astfel la realizarea obiectivului de asigurare a unui număr mai mare de locuri de muncă și mai atractive.

Procesul Copenhaga revizuit (declarația de la Maastricht) identifică următoarele domenii ca fiind prioritare pentru direcționarea investițiilor și reforma sistemelor ÎPT:

- **atractivitatea ÎPT** (rutelor profesionale/vocaționale) pentru angajatori și indivizi ca modalitate de a crește participarea la ÎPT;
- **asigurarea calității și promovarea inovării la nivelul sistemului ÎPT;**
- **adaptarea/corelarea ÎPT la cerințele pieței muncii** în societatea cunoașterii în vederea dezvoltării unui stoc de forță de muncă înalt calificată și îmbunătățirii/actualizării competențelor lucrătorilor în vârstă;
- **nevoile specifice ale lucrătorilor cu calificare scăzută și ale grupurilor dezavantajate/vulnerabile** în vederea **promovării coeziunii economice și sociale** și creșterii participării pe piața muncii;
- **creșterea coerenței ÎPT cu celelalte nivele educaționale, în special cu învățământul superior, contribuind astfel la susținerea inovării și competitivității.**

Prioritățile identificate în cadrul Declarației de la Maastricht sunt structurate pe două nivele, respectiv:

- **nivelul național** – creșterea contribuției ÎPT, instituțiilor, întreprinderilor și partenerilor sociali la realizarea obiectivelor Lisabona prin definirea și utilizarea unor instrumente și principii comune de reformă a ÎPT (ex transparența calificărilor), îmbunătățirea investițiilor publice și private în ÎPT, utilizarea eficientă a fondurilor structurale pentru dezvoltarea ÎPT, dezvoltarea sistemelor de ÎPT pentru a răspunde nevoilor specifice grupurilor expuse riscului de excluziune socială și care se confruntă cu dificultăți de integrare pe piața muncii, creșterea relevanței și calității ÎPT prin creșterea gradului de implicare a partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului, formarea continuă și dezvoltarea competențelor profesorilor și formatorilor din ÎPT etc.

- **nivelul european** – creșterea transparenței și calității ÎPT prin consolidarea priorităților Copenhaga, dezvoltarea unui cadru European al calificărilor transparent și flexibil (care să asigure transferabilitatea și recunoașterea calificărilor furnizate de ÎPT și de învățământul general), dezvoltarea și implementarea sistemului de credite transferabile VET în scopul dezvoltării unor rute de învățare flexibile și care să faciliteze mobilitatea între diferite sisteme de învățare, etc.

5.1.2 Prioritățile europene ale formării profesionale

Prioritățile la nivelul Uniunii Europene sunt:

1. Utilizarea instrumentelor și mecanismelor europene din domeniul educației și formării profesionale
2. Îmbunătățirea calității și atractivității educației și formării profesionale
3. Creșterea corelării ofertei VET (Vocational Education and Training) cu cererea pieței muncii
4. Eficientizarea guvernării și a cooperării în VET

Pe scurt, acestea sunt definite astfel:

1. Utilizarea instrumentelor și mecanismelor europene din domeniul formării profesionale

Scop: Îmbunătățirea transparenței calificărilor și promovarea mobilităților

Premise: - Calificări descrise pe baza rezultatelor învățării;
- Mecanisme operaționale de asigurare a calității;
- Implementarea mecanismelor se realizează coerent

Măsuri:

1.1 Realizarea instrumentelor necesare implementării mecanismelor care privesc EQF (European Qualification Framework) și ECVET (European Credit system for Vocational Education and Training):

- metodologii comune tuturor statelor membre pentru calificări descrise prin rezultate ale învățării;
- instrumente și metodologii pentru competențe comune la nivel de sectoare;
- rețele europene în sprijinul dezvoltării EQF și ECVET cu reprezentativitate sectorială;
- scheme pentru validarea învățării în contexte nonformale și informale combinate cu utilizarea ECVET, valorificate în contextul cadrului național al calificărilor;
- instrumente de asigurare a calității;

1.2 Îmbunătățirea coerenței diferitelor instrumente (prin experimentare):

- Europas, EQF, ECVET;
- ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System), ECVET în perspectiva învățării pe tot parcursul vieții.

2. Îmbunătățirea calității și atractivității educației și formării profesionale

Scop: Creșterea atractivității, accesibilității și a calității vor permite VET să aibă un rol important în politicile educaționale și strategiile privind învățarea pe parcursul întregii vieți în vederea realizării următoarelor 2 obiective:

1. Promovarea simultană a echității performanței afacerilor, competitivității și inovării (dublul rol al educației: social și economic);
2. Facilitarea posibilității ca cetățenii să poată dobândi acele competențe necesare schimbării unui loc de muncă, exercitării cetățeniei active și a dezvoltării personale

Măsuri:

1. Măsuri care vizează accesul grupurilor dezavantajate:

1.1. Măsuri vizând grupurile dezavantajate aflate în risc de marginalizare, în particular cei care părăsesc timpuriu școala și care au nivel de calificare scăzut sau nu au nici o calificare;

1.1.1. Dobândirea competențelor cheie ca o prerechizită pentru VET;

1.1.2. Consolidarea parteneriatelor între școli, actorii locali (inclusiv autoritățile publice locale) și mediul de afaceri;

1.2. Eliminarea oricărei forme de discriminare în ceea ce privește accesul și participarea la VET;

1.2.1. Asigurarea accesului atât a femeilor cât și a bărbaților;

1.3. Promovarea VET în rândul elevilor, părinților, adulților;

1.3.1 Promovarea excelenței în VET prin competiții europene (ex: Euroskills) ;

1.3.2. Promovarea exemplilor de bună practică privind succesul în carieră prin dobândirea unor calificări profesionale;

1.4. Îmbunătățirea consilierii și orientării pe parcursul întregii vieți. Președinția Franceză va promova o hotărâre cu privire la Consilierea pe parcursul întregii vieți care presupune:

- promovarea consilierii pe perioada pregătii profesionale (orientare școlară) și în perioada tranziției de la școală la locul de muncă;
- promovarea sistemelor de consiliere adresate adulților

2. Măsuri la nivelul sistemului VET

2.1. Promovarea inovării și creativității în VET

2.2. Îmbunătățirea permeabilității sistemului VET și a continuității învățării din VET în învățământul superior prin:

- dezvoltarea calificărilor pe baza rezultatelor învățării atât în VET cât și în învățământul superior;
- corelarea celor 2 sisteme și a programelor de studiu specifice a acestora.

2.3. Promovarea participării active în ENQA - VET (European Network for Quality Assurance in Vocational Education and Training);

2.4. Dezvoltarea profilului profesional al actorilor implicați în VET (profesori, formatori, consilieri) prin:

- pregătirea profesională a profesorilor/ formatorilor având în vedere prioritar dezvoltarea tehnologică, cererea pieței muncii și a societății;
- promovarea mobilității profesorilor și a formatorilor.

2.5. Fundamentarea politicilor VET pe date relevante și rezultate ale cercetărilor prin:

- cercetări, anchete, care să măsoare eficiența sistemelor VET;
- date statistice relevante pentru evaluarea și monitorizarea progresului care să permită și comparabilitatea între țări;

3. Creșterea corelării ofertei VET cu cererea pieței muncii

Scop: Adaptarea politicilor VET la cerințele pieței muncii și implicarea partenerilor sociali pentru securizarea dezvoltării carierei și creșterea competitivității.

Măsuri:

1. Dezvoltarea instrumentelor de planificare anticipativă focalizate asupra locurilor de muncă și a competențelor. Se are în vedere rezoluția din noiembrie 2007 privind „**Noi competențe pentru noi locuri de muncă**” care vizează formularea unui răspuns la deficitul de forță de muncă pe termen scurt și prognoza de competențe pe termen mediu (atât cantitativă cât și calitativă), urmărind, prioritar, nevoile IMM - urilor. Acestea se vor realiza prin:
 - dezvoltarea instrumentelor de planificare anticipativă la nivel european;
 - crearea centrelor de monitorizare sectorială care vor identifica nevoile de calificări, ocupații și locuri de muncă la nivel regional, național și european.
2. Corelarea VET cu piața muncii include:
 - implicarea partenerilor sociali în elaborarea, implementarea și evaluarea politicilor VET;
 - consolidarea colaborării dintre asociațiile profesionale și ale partenerilor sociali și mediul de afaceri, în particular prin proiecte de colaborare dintre sistemele de educație și partenerii sociali;
 - eficientizarea mecanismelor, inclusiv cele financiare, specifice formării adulților, cu precădere la locul de muncă și în IMM (Planul de acțiune privind educația și formarea adulților adoptat de Consiliul european - mai 2008);
 - dezvoltarea și implementare validării și recunoașterii rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal.
3. Creșterea mobilității persoanelor participante la cursuri de formare bazate pe învățare la locul de muncă având în vedere, în particular, formarea profesională inițială, după cum urmează:
 - implementarea recomandărilor grupului de lucru european pentru mobilitate;
 - transferul și recunoașterea rezultatelor învățării dobândite pe perioada mobilităților în contextul utilizării EQF și ECVET;
 - realizarea parteneriatelor de lungă durată între organizatorii de formare profesională și organizatorii de practică.
4. Creșterea contribuției învățământului superior la învățarea pe tot parcursul vieții și integrare profesională prin:
 - încurajarea formării profesionale continue a adulților prin învățământ superior;
 - implementarea validării rezultatelor învățării informale și nonformale în învățământul superior;
 - dezvoltarea programelor de studiu orientate spre asigurarea angajabilității absolvenților învățământului superior;
 - implementarea concluziilor cartei realizată de EUA (European University Association) transmisă miniștrilor educației.

4. Eficientizarea guvernancei procesului Copenhaga și cooperării în VET

Scop: Consolidarea eficienței Procesului Copenhaga și asigurarea coerenței politicilor specifice în VET, învățământul secundar teoretic și învățământul superior

Măsuri:

1. Îmbunătățirea cooperării europene în VET prin:
 - creșterea coordonării activității grupurilor de lucru și a rețelelor active la nivel european precum și a diseminării recomandărilor formulate de acestea în vederea informării politicilor VET la nivel european și național;
 - stabilirea unor noi metode de lucru și modalități pentru schimburi de experiență la nivel local și informarea politicilor naționale cu privire la rezultatele obținute în aceste activități;

- implicarea actorilor multipli în realizarea și implementarea instrumentelor specifice TVET precum și eficientizarea consultărilor naționale;
 - creșterea eficienței colaborării dintre Comisia europeană și statele membre.
2. Asigurarea implementării și monitorizării Procesului Copenhaga prin:
- finanțarea din Fondul Social European a reformelor în domeniul VET;
 - utilizarea facilităților programului integrat LLL (Life Long Learning – învățarea pe parcursul întregii vieți);
 - continuarea lucrului în domeniul statisticilor, indicatorilor, criteriilor de referință (benchmark) în colaborare cu Eurostat, OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development), CEDEFOP (European Centre for the Development of Vocational Training), ETF (European Training Foundation).
3. Creșterea vizibilității Procesului Copenhaga prin:
- prezentarea contribuției Procesului la realizarea obiectivelor Lisabona;
 - explicarea legăturilor dintre procesul Copenhaga și Procesul Bologna;
 - asigurarea vizibilității formării profesionale din perspectiva rolului esențial al acesteia în cadrul Procesului european privind educația și formarea profesională;
 - creșterea legăturii procesului Copenhaga cu politicile privind învățământul preuniversitar, multilingvismul și educația adulților.
4. Consolidarea schimburilor de experiență și a cooperării cu țările terțe și organizațiile internaționale prin continuarea:
- schimburilor de experiență și a cooperărilor cu țările terțe, în special cu cele angajate în procesul de integrare europeană și participante în politicile de vecinătate, cu sprijinul ETF;
 - promovarea mecanismelor și instrumentelor procesului Copenhaga în țări terțe;
 - colaborarea cu organizații internaționale ca de exemplu: UNESCO, Consiliul Europei, OECD.

5.1.3 Contextul național

Cu prilejul celei de a 6-a Conferințe a Miniștrilor Educației (Bratislava, iunie 2002), Guvernul României și-a asumat politic răspunsul la invitația adresată de Comisia Europeană țărilor candidate de a se asocia procesului de dezvoltare a sistemelor de educație și de formare profesională în conformitate cu planul de lucru pentru implementarea celor 3 obiective strategice (v. Consiliul European de la Barcelona).

Structura actuală a populației ocupate după nivelul de instruire reflectă **un deficit de persoane cu studii superioare**, în aceste condiții, chiar și puținele sectoare cu valoare adăugată ridicată din economia românească confruntându-se cu probleme în satisfacerea cererii de forță de muncă calificată. Aceasta justifică necesitatea mutării accentului către investiția în învățământul profesional și, mai ales, în formarea profesională continuă.

Strategia Dezvoltării Învățământului Preuniversitar până în anul 2010

Definește următoarele **priorități strategice pentru politicile MECT (acoperă și ÎPT):**

1. realizarea echității în educație;
2. asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii; formarea competențelor cheie;
3. fundamentarea actului educațional pe baza nevoilor de dezvoltare personală și profesională a elevilor, din perspectiva dezvoltării durabile și a asigurării coeziunii economice și sociale;
4. deschiderea sistemului educațional și de formare profesională către societate, către mediul social, economic și cultural;
5. asigurarea complementarității educației formale, nonformale și informale; învățarea permanentă ca dimensiune majoră a politicii educaționale; creșterea calității proceselor de predare-învățare, precum și a serviciilor educaționale.

Joint Assessment Paper” – JAP

În 2002 guvernul României realizează împreună cu Comisia Europeană o evaluare comună a priorităților pe termen scurt ale politicilor de ocupare a forței de muncă și a pieței muncii în România (“Joint Assessment Paper” - JAP) JAP a identificat **domeniile prioritare în care este necesar să se realizeze progrese**. Principalele aspecte relevante pentru ÎPT, semnalate în analiza realizată în anul 2002 și actualizate în anul 2004 sunt următoarele:

- 1. accesul la formarea profesională inițială, cu atenție specială asupra mediului rural;**
- 2. transparența, relevanța și calitatea formării profesionale inițiale;**
- 3. corelarea ofertei de formare profesională inițială furnizată de școli cu nevoile pieței muncii.**

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane(POS DRU) 2007-2013

În România, îndeplinirea obiectivelor de coeziune politică presupune creșterea investiției în capitalul uman, cu accent pe îmbunătățirea sistemului educațional și pe adaptabilitatea sa la cererile pieței de muncă, promovarea formării profesionale inițiale și continue, îmbunătățirea adaptabilității angajaților și întreprinderilor, asigurarea cunoștințelor și calificărilor necesare pentru integrarea și mobilitatea pe piața muncii, pentru sprijinul și facilitarea evoluției economice.

Astfel, obiectivele strategice ale POS DRU sprijină îndeplinirea obiectivelor comune la nivel European, privind **prevederile unei participări crescute pe piața muncii a unei forțe de muncă înalt calificate și adaptate**. POS DRU este un instrument important în sprijinirea dezvoltării economice și a schimbărilor structurale. Investițiile în capitalul uman susținute în cadrul POS DRU 2007-2013 vor completa și vor conferi sustenabilitate, pe termen lung, creșterii productivității.

POS DRU va susține, în perioada 2007-2013, eforturile întreprinse pe linia creșterii atractivității formării profesionale inițiale pentru cursanți („learners”) și angajatori și pentru a susține **transformarea IPT în „instrumentul” principal cu ajutorul căruia tinerii pot dobândi competențe cheie necesare pe tot parcursul vieții** și care poate fi utilizate pentru îmbunătățirea abilităților și nivelului de calificare al populației cu un nivel scăzut de calificare și al persoanelor care au părăsit timpuriu/abandonat școala. Majoritatea eforturilor de dezvoltare a formării profesionale inițiale depuse până în prezent s-au concentrat asupra nevoilor tinerilor.

Acțiunile avute în vedere în cadrul POS DRU de creștere a capacității școlilor din IPT de a deveni furnizori de FPC vor asigura condițiile necesare pentru ca școlile din IPT să poată răspunde, în mod adecvat, la cerințele specifice ale adulților și lucrătorilor în vârstă de îmbunătățire a abilităților profesionale și competențelor. Acțiunile specifice de dezvoltare a unui învățământ tehnico-profesional inițial de calitate și atractiv vor fi completate prin activități ce vizează dezvoltarea profesională a cadrelor didactice - profesori și formatori.

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 a fost elaborat în cadrul unui larg proces partenerial ținându-se cont de Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 și Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013, care au integrat în strategiile lor obiectivele tuturor documentelor relevante în domeniul dezvoltării resurselor umane.

Astfel, **obiectivul general al POS DRU îl constituie dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității acestuia, prin conectarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea participării crescute pe o piață a muncii modernă, flexibilă și inclusivă, pentru 1.650.000 de persoane urmărindu-se:**

- promovarea educației și formării inițiale și continue de calitate, inclusiv a învățământului superior și cercetării;
- promovarea culturii antreprenoriale și creșterea calității și productivității muncii;
- facilitarea accesului tinerilor pe piața muncii;
- dezvoltarea unei piețe a muncii modernă, flexibilă și inclusivă;
- promovarea (re)inserției pe piața muncii a persoanelor inactive, inclusiv în mediul rural;
- îmbunătățirea Serviciului Public de Ocupare;
- facilitarea accesului grupurilor vulnerabile la educație și pe piața muncii.

POS DRU finanțează șapte "Axe prioritare". Fiecare din aceste axe prioritare este împărțită la rândul ei în mai multe "Domenii majore de intervenție".

POS DRU cuprinde pentru perioada 2007-2013, următoarele axe prioritare relevante pentru dezvoltarea educației și formării profesionale continue:

Axa Prioritară 1. Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere, având următoarele domenii majore de intervenție:

- 1. Accesul la educația inițială și la formarea profesională de calitate;**
- 2. Învățământ superior de calitate;**
- 3. Dezvoltarea resurselor umane din educație și formare;**
- 4. Asigurarea calității în formarea profesională continuă (FPC)**
- 5. Educația superioară în sprijinirea sectorului de cercetare.**

Axa Prioritară 2. Conectarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii, cu următoarele domenii majore de intervenție:

- 1. Tranziția de la școală la viața activă;**
- 2. Prevenirea și combaterea părăsirii timpurii a școlii;**
- 3. Acces și participare la FPC.**

Conform Programului Anual de Lucru 2007- 2008, în data de 15 februarie 2008, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse) a deschis 16 linii de finanțare pentru 15 Domenii Majore de Intervenție (DMI), prin lansarea cererilor de propuneri de proiecte strategice, iar în data de 16 aprilie 2008, împreună cu Organismele Intermediare Naționale și Regionale au fost lansate alte 38 de cereri de propuneri de proiecte de tip grant pentru 17 domenii majore de intervenție finanțate din Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Prin acest program România, cu sprijinul Uniunii Europene, investește în oameni, cea mai importantă resursă a țării noastre și încurajează implicarea creativă a școlilor, a universităților, a partenerilor sociali, a asociațiilor și fundațiilor, a întreprinderilor și a instituțiilor administrației publice prin proiecte care să se adreseze nevoilor reale ale societății românești.

Pentru mai multe informații, puteți consulta pagina de web www.fseromania.ro.

La nivelul regiunii București – Ilfov reprezintă un avantaj accesul mai rapid la informațiile referitoare la acest program operațional deoarece în București se găsește atât sediul Centrului pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic(CNDÎPT) cât și cel al Filialei Regionale a CNDÎPT-OI POSDRU.

Alte Programe Operaționale care au relevanță pentru educație și formare profesională:

- **Programul Operațional Regional 2007-2013 (POR)**, care în cadrul Axei Prioritare 3 „Îmbunătățirea infrastructurii sociale”, permite reabilitarea /modernizarea/dezvoltarea/ echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a celei pentru formare profesională continuă.

- **Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice** (POS CCE) care în cadrul Axei prioritare 3 "Tehnologia informației și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public" pentru sectoarele privat și public permite susținerea unităților școlare pentru construirea de rețele broadband pentru școli primare, gimnaziale și licee.

5.2 Învățământul profesional și tehnic

5.2.1 Structura învățământului profesional și tehnic

Odată cu intrarea în vigoare a modificărilor la Legea Învățământului, adoptate prin Legea 268/2003, începând cu anul școlar 2003-2004, durata de școlarizare obligatorie este de 10 clase. Începând tot cu acest an școlar, învățământul profesional și tehnic a fost restructurat ca urmare a unei noi viziuni asupra finalităților educației și formării profesionale, în perspectiva creșterii contribuției la dezvoltarea societății și economiei bazate pe cunoaștere, în condițiile asigurării unui grad ridicat al coeziunii economice și sociale.

Învățământul profesional și tehnic este organizat **pe trei niveluri educaționale**:

- **Învățământul secundar inferior** - ultimii doi ani de studiu ai nivelului **ISCED 2**, respectiv clasele a IX-a și a X-a liceu tehnologic sau Școala de arte și meserii (SAM). Școala de arte și meserii (SAM), pentru care s-a organizat școlarizare din anul școlar 2003-2004, este denumirea noului nivel educațional cuprins în învățământul obligatoriu, care din punct de vedere al calificării profesionale înlocuiește Școala de ucenici și Școala profesională ;
- **Învățământul secundar superior (ISCED 3)** – clasele a XI-a și a XII-a liceu tehnologic sau a XI-a an de completare, a XII-a și a XIII-a (după SAM);
- **Învățământ postliceal (ISCED 4).**

Învățământul secundar (inferior și superior) se organizează **pe două rute educaționale**:

- **ruta directă** – prin liceu - filiera tehnologică care constă în 2 ani de studiu în ciclul inferior al liceului și 2 ani de studiu în ciclul superior al liceului
- **ruta progresivă** – prin SAM (2 ani de studiu), an de completare (1 an de studiu), ciclul superior al liceului după an de completare (2 ani de studiu)

Structura sistemului educațional din România pe niveluri de educație (ISCED) și (particularizat pentru ÎPT) pe niveluri de calificare [1], este ilustrată în tabelul de mai jos:

Se introduc în premieră pentru România **creditele în formarea profesională inițială** (proces în fază incipientă și în UE), precum și **portofoliul personal pentru formarea continuă** (după absolvirea fiecărui nivel de pregătire). Sistemul permite mobilitatea orizontală și verticală între parcursurile de învățare din cadrul sistemului de educație și formare profesională.

Absolvirea ciclului superior al liceului atât pe ruta tehnologică cât și pe cea profesională oferă atât șansa angajării pe baza competențelor certificate cât și pe cea a continuării studiilor în învățământul superior (cu condiția trecerii examenului de bacalaureat) pentru obținerea nivelurilor 4 și 5 de calificare sau (necon condiționat de examenul de bacalaureat) în învățământul postliceal pentru o calificare de nivel 3 mai specializată.

În consecință, în mod normal, alegerea unuia dintre cele două rute de pregătire în ÎPT ar trebui să se orienteze în funcție de calificările posibile pe fiecare dintre acestea, cu finalități până la nivelul 3 de calificare (pe oricare dintre rute).

Principalele probleme identificate în legătură cu accesul pe cele două rute post-gimnaziale constau în **promovarea deficitară a traseului progresiv de profesionalizare** (pe "ruta SAM"). Acesta este adesea confundat cu nivelul de calificare al primei trepte (SAM, nivelul 1), ignorându-se posibilitatea de continuare până la nivelul 3 (ciclul superior al liceului) pe această rută.

Tabelul 5.1 Structura sistemului educațional

Vârsta	Clasa	Nivel educațional ISCED	Niveluri educaționale				Nivel de calificare		
> 19		6	Învățământ universitar				5		
		5					4		
		4	Învățământ pre - universitar post-liceal, Educație terțiară ne-universitară				3		
18	XIII	3	Învățământ secundar superior				Liceu tehnologic (ciclul superior al liceului)	3	
17	XII			Liceu teoretic (ciclul superior al liceului)	Liceu de artă, sportiv, teologic (ciclul superior al liceului)	Liceu tehnologic (ciclul superior al liceului)	Anul de completare		
16	XI			Învățământ obligatoriu			Școala de arte și meserii		1
15	X	2	Învățământ obligatoriu	Învățământ teoretic (ciclul inferior al liceului)	Învățământ de artă, sportiv, teologic (ciclul inferior al liceului)	Învățământ tehnologic (ciclul inferior al liceului)			
14	IX			Învățământ comprehensiv - Gimnazial					
13	VIII								
12	VII								
11	VI								
10	V								
9	IV			1	Învățământ comprehensiv - Primar				
8	III								
7	II								
6	I								
5		0	Învățământ preșcolar						
4									
3									

5.2.2 Reforma în învățământul profesional și tehnic

Sistemul de învățământ profesional și tehnic (ÎPT sau TVET- Technical and Vocational Education and Training) din România este într-un proces de reformă continuă, reformă inițiată în 1996 prin programul PHARE VET RO 9405, continuat de Proiectul multianual PHARE 2001-2003. De asemenea, s-a realizat selecția unităților de învățământ beneficiare ale proiectului multianual PHARE 2004-2006 care aparține componentei „Coeziune economică și socială” a programării PHARE și **vizează modernizarea sistemului de educație și formare profesională-învățământ profesional și tehnic, în sensul adaptării acestuia la noile cerințe ale pieței muncii specifice unei economii bazate pe cunoaștere**. Ele beneficiază de asistență multianuală a Uniunii Europene, pentru cele 2 subcomponente: construcție instituțională și investiții.

Unitățile de învățământ din municipiul București beneficiare ale proiectelor multianuale **PHARE 2001-2002** ca **centre de resurse** figurează:

1. Colegiul Tehnic de Poștă și Telecomunicații Gheorghe „Gheorghe Airinei” (București)
2. Colegiul Economic „Viilor” (București)

3. Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară „Dumitru Moțoc” (București).

5.2.3 Planificarea ofertei educaționale

În cadrul proiectului PHARE TVET RO 0108.01 s-au realizat bazele metodologice ale proiectării și aplicării unui sistem multi-nivel de planificare strategică a ofertei educaționale și a direcțiilor de dezvoltare a ÎPT și anume:

- **la nivel regional:** se elaborează, de către CR (Consortiile Regionale), Planurile Regionale de Acțiune privind învățământul profesional și tehnic (**PRAI**);
- **la nivel județean:** pe baza PRAI, CLDPS (Comitetul Local pentru Dezvoltare a Parteneriatului Social) elaborează Planurile Locale de Acțiune privind învățământul profesional și tehnic (**PLAI**);
- **la nivelul unității de învățământ** se elaborează Planurile de Acțiune ale Școlilor (**PAS**), ca răspuns în termeni de dezvoltare instituțională la prioritățile regionale și locale, adaptate la specificul fiecăreia dintre școli.

În cadrul Programului de modernizare a învățământului profesional și tehnic asistat de Uniunea Europeană prin Proiectele multianuale Phare TVET 2001 - 2003 au fost constituite **Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social- CLDPS**, structuri consultative ce funcționează în cadrul consiliilor consultative ale inspectoratelor școlare, cu atribuții în învățământul profesional și tehnic.

Atribuțiile CLDPS vizează, între altele:

- o analizează și avizează propunerile prezentate de Inspectoratul Școlar privind rețeaua școlară și planurile de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic;
- o oferă, la nivel județean, cadrul organizatoric și monitorizarea modului în care se realizează parteneriatul social în formare profesională;
- o facilitează identificarea reprezentanților instituțiilor cu atribuții în realizarea consilierii, orientării și informării privind cariera;
- o promovează proiectele inițiate de unitățile de învățământ ce vizează dezvoltarea resurselor umane finanțate din fonduri UE sau alte surse și colaborează cu unitățile de învățământ în elaborarea și aplicarea acestora;
- o identifică și promovează acțiuni ce vizează tranziția de la școală la locul de muncă al absolvenților, în vederea realizării integrării socio-profesionale a acestora;
- o participă, prin reprezentanții desemnați la cererea Inspectoratului Școlar, în structurile instituționale constituite în programele de dezvoltare regională și alte programe pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic;
- o realizează, actualizează, monitorizează și avizează Planul Local de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic (PLAI).

Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) este un document de planificare strategică participativă pe termen lung ce urmărește **stabilirea măsurilor integrate de educație și formare profesională în contextul dezvoltării regionale, în funcție de nevoile de dezvoltare economică și asigurare a coeziunii sociale, în perspectiva anului 2013.**

5.2.4 Standarde de pregătire profesională

Formarea profesională inițială prin învățământul profesional și tehnic se identifică printr-un tip de învățământ bazat pe competențe și nu pe durata pregătirii. Pentru fiecare nivel educațional pentru care pregătirea se asigură prin învățământ preuniversitar sunt elaborate și puse în aplicare Standardele de pregătire profesională (SPP). Ele se află la baza elaborării curriculumului pentru calificările de nivelul 1,2,3 care se pot dobândi prin Învățământ profesional și tehnic, precum și la baza procesului de examinare, evaluare și certificare (în

conformitate cu O.M.Ed.C. nr. 3257/19.02.2004 privind aprobarea standardelor de pregătire profesională elaborate în cadrul proiectului PHARE TVET RO 0108.01 de reformă a învățământului profesional și tehnic).

Calificările pentru diferite domenii de activitate reprezintă conform SPP o abordare nouă a MECT în colaborare cu agenții economici. Parteneriatul a fost stabilit pentru a răspunde cererii pieței muncii pentru a furniza forță de muncă flexibilă, eficientă, ușor de calificat.

Cele trei categorii de competențe profesionale specifice standardelor de pregătire profesională sunt:

- **unități de competență cheie** – au scopul de a forma o forță de muncă eficientă adaptabilă și transferabilă și sunt comune celor 16 domenii de calificare;
- **unități de competență tehnică generale** – se formează pe un ciclu sau grad ridicat de generalitate și complexitate în domeniu, dând posibilitatea flexibilității în calificările ulterioare;
- **unități de competență tehnice specializate** – oferă posibilitatea de abilități specifice calificării.

Elaborate în anul 2004 și revizuite în anul 2006 SPP-urile asigură latura formativă a procesului de învățământ și au condus la proiectarea unui curriculum centrat pe competențe. O astfel de abordare urmărește centrarea activității elevilor nu pe asimilare mecanică a unor noțiuni și concepte, ci pe dezvoltarea de capacități, priceperi, deprinderi și atitudini care să ducă la formarea de competențe. Prin calificare se oferă:

- posibilitatea de a dobândi o gamă variată de competențe pentru domeniul de activitate;
- lărgirea gamei de abilități în concordanță cu opțiunea elevilor privind cariera;
- lărgirea gamei de abilități menite să furnizeze flexibilitate ocupațională și mobilitate;
- dobândirea de abilități cheie care să permită accesul mai rapid pe piața muncii.

SPP-urile reprezintă suportul pentru realizarea curriculum-ului școlar specific diferitelor calificări profesionale, iar numărul de credite alocate pentru fiecare din unitățile de competență se concretizează în număr de ore alocate disciplinelor sau modulelor de studiu specific fiecărui nivel de calificare și an de studiu.

Standardele de pregătire profesională au fost validate de către partenerii sociali prin Comisiile Sectoriale sau prin Comisii de validare (în cazul sectoarelor pentru care nu s-au înființat încă aceste structuri).

De subliniat aici, importanța și relevanța competențelor cheie și a celor generale pentru creșterea adaptabilității la cerințele în schimbare ale locurilor de muncă.

5.2.5 Certificarea calificărilor

Învățământul profesional și tehnic din România asigură, în prezent, (conform Deciziei Consiliului European 85-368-EEC) 3 niveluri de calificare:

- **nivelul I de calificare:** asigură certificat de calificare profesională nivel 1 prin Școala de Arte și Meserii;
- **nivelul II de calificare:** asigură certificat de calificare profesională nivel 2 prin anul de completare;
- **nivelul III de calificare:** asigură certificat de calificare profesională nivel 3 prin ciclul superior al liceului (ruta liceu tehnologic sau ruta progresivă) și prin învățământ postliceal.

Finalitățile educaționale ale învățământului profesional și tehnic vizează:

- asigurarea dezvoltării personale și profesionale a elevilor astfel încât aceștia să devină cetățeni activi la nivelul comunității, să participe la viața activă, civică și profesională;
- asigurarea șanselor egale de acces în învățământul profesional și tehnic, precum și, dezvoltarea profesională a fiecărui elev în funcție de aspirațiile și potențialul individual de învățare;

- asigurarea condițiilor de calitate în organizarea și desfășurarea proceselor manageriale, de educație și formare profesională în fiecare unitate școlară organizatoare de învățământ profesional și tehnic;

- asigurarea șanselor de dezvoltare profesională a fiecărui elev în vederea dobândirii unei calificări pentru care există oportunități de ocupare în meserii sau ocupații oferite de piața muncii locală, județeană, regională, națională, precum și pentru continuarea învățării de-a lungul întregii vieți în vederea adaptării la schimbările tehnologice specifice economiei bazată pe cunoaștere.

De maximă importanță pentru toți actorii implicați este asigurarea unei evaluări și certificări credibile, validată de piața muncii la absolvirea fiecărui nivel de calificare.

Sistemul de certificare în vigoare recunoaște doar calificările complete. Pentru încurajarea **învățării pe tot parcursul vieții**, există preocuparea de a se **promova recunoașterea competențelor și a calificărilor parțiale** (implică modificarea cadrului legal: legea privind formarea profesională continuă, Codul muncii), **indiferent de contextele de învățare** (formal, non-formal și informal) prin care acestea au fost dobândite.

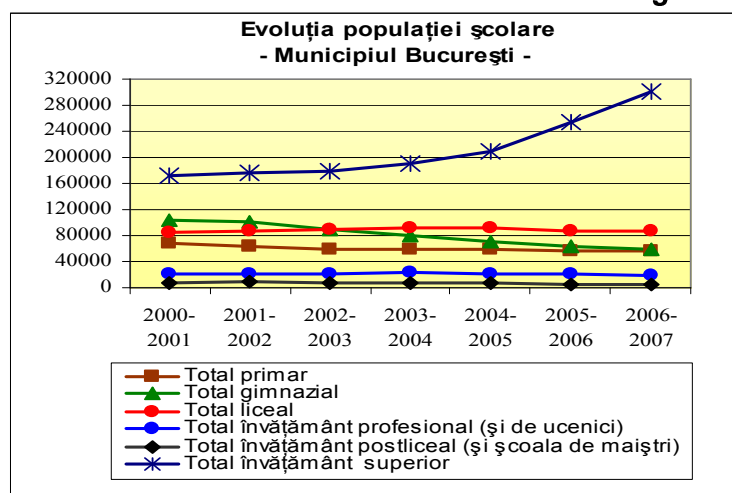
În atenția școlilor din ÎPT este de asemenea orientarea în viitor către forme de certificare cu recunoaștere europeană și internațională (ca de exemplu ECDL, CISCO, portofoliul lingvistic), precum și valorificarea instrumentelor oferite de EUROPASS.

În ÎPT, **curriculumul este modularizat** prin corelare cu unitățile de competențe care compun o calificare (conform standardului de pregătire profesională), iar fiecăruia dintre module le sunt asociate credite descrise pe baza competențelor care urmează a fi certificate. Pentru viitor este necesară **operaționalizarea transferabilității creditelor și a valorificării acumulărilor certificate prin credite prin eliminarea actualelor bariere care există între sistemul ÎPT și cel al formării profesionale continue, precum și în cadrul sistemului formal de educație.**

5.3 Indicatori de context specifici - Contextul demografic și populația școlară

Contextul demografic și proiecția populației de vârstă școlară sunt prezentate în capitolul 2, unde putem observa principalele concluzii și implicații pentru ÎPT cu privire la structura și evoluția populației pe grupe de vârstă, medii de rezidență și sex, structura etnică, fenomenul migrației. Pentru orizontul de planificare 2013, cele mai severe concluzii rezultate din prognozele INS, sunt în legătură cu declinul demografic general, accentuat pentru populația tânără, cu reduceri semnificative pentru populația de vârstă școlară, în paralel cu îmbătrânirea populației.

Fig. 5.2

Sursa: date furnizate de INS

Dinamica populației școlare la nivelul capitalei indică **scăderi de efective în învățământul primar și gimnazial de aproximativ 3,2% până în anul 2013, iar până în anul 2025 de 8,3%.**

Deși efectivele totale de elevi au crescut cu 8,12% între 2000 și 2004, **în învățământul profesional se constată o scădere din ce în ce mai accentuată a populației școlare**, respectiv de 8,2%, cu perspective de creștere în următorii ani. Se recomandă **adoptarea de măsuri pentru creșterea atractivității acestui segment** și conștientizarea elevilor și părinților că opțiunea pentru liceul tehnologic este un real câștig pentru ei.

Cele mai afectate vor fi **efectivele din grupa de vârstă 15-24 ani** (care includ elevii de liceu/școala de arte și meserii și studenți) – **scădere prognozată de 45,2% la nivelul capitalei pentru perioada 2005-2013 și de 37,5% până în 2025.**

Din anexa 7, referitoare la populația școlară, se poate aprecia că **reducerea severă constatată cu privire la populația școlară din învățământul gimnazial se va repercuta direct în următorii ani prin scăderea intrărilor în ÎPT.**

Din aceleași surse se poate observa că au scăzut semnificativ efectivele în învățământul postliceal în perioada 2000-2007 (43,8%) în paralel cu o creștere majoră în învățământul superior din regiune (+42,8%). Totuși, învățământul postliceal este în revenire datorită faptului că în anul școlar 2007-2008 au fost alocate un număr de 22 de clase de la bugetul de stat pentru municipiul București. **Repartizarea pe sexe a populației școlare** în anul școlar 2006-2007 (v. Anexa 7a) indică un număr puțin mai mare de băieți în învățământul profesional și tehnic (de 11.391 față de 6880 fete).

5.4 Indicatori de intrare

5.4.1 Cheltuieli publice pe elev

Costul mediu pe elev a fost calculat pe baza machetei stabilite de Consiliul Național de Finanțare a Învățământului Preuniversitar de Stat și raportările transmise de unitățile școlare ordonatoare de credite. Necesarul total de resurse al unităților de învățământ se stabilește/fundamentează pe următoarele categorii de fonduri:

- fonduri aferente finanțării de bază;
- fonduri aferente finanțării complementare.

Finanțarea de bază sau finanțarea proporțională cu numărul de elevi are în vedere fondurile necesare acoperirii următoarelor categorii de cheltuieli:

- cheltuieli de personal didactic și nedidactic aferent desfășurării în bune condiții a procesului de învățământ;
- cheltuieli pentru perfecționarea personalului didactic;
- dotări cu mijloace de învățământ;
- cheltuieli materiale și pentru servicii curente;
- cheltuieli pentru asigurarea unor facilități de transport pe calea ferată acordate elevilor și cadrelor didactice.

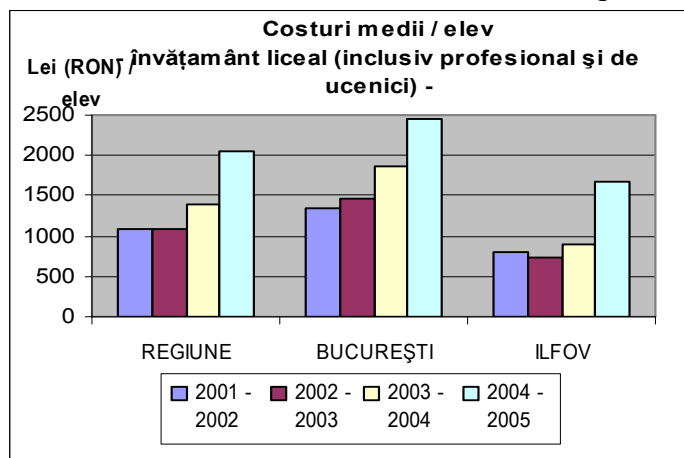
Nivelul cheltuielilor aferente finanțării de bază este preponderent determinat de numărul de elevi școlarizați într-o unitate de învățământ și mărimea costului mediu/elev aprobat la nivel național.

Finanțarea complementară (bugetul de stat) are în vedere fondurile necesare următoarelor categorii de cheltuieli:

- cheltuieli de capital;
- cheltuieli cu cofinanțarea unor programe naționale de reabilitare a infrastructurii școlare realizate cu finanțare externă;
- cheltuieli cu bursele elevilor;
- cheltuieli pentru finanțarea unor programe naționale de sprijin al elevilor –Programul Euro 200, Bani de liceu;
- cheltuieli pentru asigurarea unor facilități acordate elevilor și cadrelor didactice pentru transportul auto;
- cheltuieli pentru activități cultural educative.

În completarea acestor fonduri unitățile școlare de învățământ preuniversitar beneficiază și de o serie de fonduri provenite din venituri proprii și care sunt luate în calculul costului mediu pe elev.

Fig.5.2

În perioada 2001-2005 cheltuielile medii/elev au crescut de 1,9 ori pe total învățământ liceal, inclusiv învățământul liceal și profesional - evoluție care trebuie corectată cu inflația din această perioadă și care nu acoperă nevoile de finanțare având în vedere procentul redus din PIB alocat învățământului și situația precară a bazei materiale de care dispun școlile. De asemenea, se remarcă fluctuații destul de mari de la un an la altul în municipiul București.

Sursa: MECT - Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar de Stat

În perioada 2001-2005 macheta privind stabilirea costului mediu pe elev a suportat unele modificări legate de detalierea pe forme de învățământ a cheltuielilor efectuate de unitățile de învățământ.

În ceea ce privește alocarea cheltuielilor pe elev, corespunzătoare învățământului liceal și profesional, acestea au crescut pentru municipiul București (situația nu este prezentată defalcat pe liceu și SAM) în perioada 2001-2005. Această creștere poate fi justificată atât prin creșterile salariale cât și prin alocațiile bugetare acordate de Consiliile locale pentru cheltuieli materiale și investiții. Cheltuielile alocate pe elev în mediul rural, în general, sunt mai mici decât cele din mediul urban.

Din anul școlar 2005 – 2006 acest indicator nu mai este cuantificat datorită faptului că organismul responsabil pentru colectarea datelor, respectiv Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar de Stat s-a desființat. El are o semnificație deosebită pentru planificarea resurselor în ÎPT, dar pentru regiune se pot formula concluzii numai la nivelul anului 2005.

5.4.2 Numărul de elevi care revin unui cadru didactic

Situația numărului de elevi raportat la numărul de norme didactice poate fi analizată la nivelul liceului și al învățământului profesional prin tabelul ce urmează:

Tabelul 5.3

Nr.elevi / cadru didactic (norme didactice) – Municipiul București			
An școlar	Nivel învățământ	Regiune	B
2002-2003	Liceu	15,8	15,1
	Învățământ profesional	18,2	14,0
2003-2004	Liceu	16,1	15,5
	Învățământ profesional	17,6	14,5
2004-2005	Liceu	15,3	14,9
	Învățământ profesional	17,6	14,3
2005-2006	Liceu	17,6	14,9
	Învățământ profesional	13,4	14,6
2006-2007	Liceu	17,5	14,8
	Învățământ profesional	14,1	14,8

Acest indicator, *calculat prin raportare la numărul de norme didactice*, oferă un indiciu în legătură cu eficiența utilizării resurselor și calitatea actului didactic. Reducerea sa până la o limită rezonabilă poate să asigure creșterea eficienței fără să afecteze calitatea demersului didactic. *Indicatorul poate deveni critic din perspectiva declinului demografic și a introducerii finanțării per elev, presând în direcția*

măsurilor de concentrare a resurselor în școli viabile.

Sursa: ISMB din situația statistică de la începutul anului școlar

5.4.3 Resursele umane din ÎPT

Evoluția normelor didactice pentru profesorii de discipline tehnologice și maiștrii instructori din ÎPT, din perspectiva ponderii cadrelor didactice calificate respectiv titulare este prezentată sintetic, diferențiat pe medii rezidențiale în anexa 6d.

Ca o concluzie generală, gradul de acoperire cu profesori și maiștri calificați pentru anul școlar 2006-2007 este relativ bun pentru municipiul București (96,2%, respectiv 98,3%).

Schimbările accelerate introduse de reformele din ÎPT, pe de o parte, și cele din mediul economic și social, pe de altă parte, impun un efort susținut de **adaptare din partea profesorilor**. Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze atât **competențele metodice** cât și **actualizarea competențelor de specialitate** cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Trebuie adoptate măsuri adecvate de atenuare a impactului reducerilor de activitate datorate reducerii populației școlare și în vederea facilitării restructurării ofertei școlare în concordanță cu cerințele pieței muncii, cum ar fi:

- **o mai mare mobilitate în cadrul sistemului** (reglementări mai flexibile pentru încadrarea profesorilor pe domenii/specializări mai largi);
- programe de formare continuă pentru **reconversia profesională** și creșterea mobilității ocupaționale a profesorilor (în interiorul și în afara sistemului).

Pentru facilitarea adaptărilor la schimbările din sistem se recomandă ca măsură de fond anticiparea evoluției personalului didactic și adoptarea, în cadrul unei strategii pe termen lung, a unor măsuri însoțitoare, ținând cont de efectele combinate ale reducerii populației școlare și restructurării planurilor de școlarizare din ÎPT pentru adaptarea la nevoile de calificare.

5.4.4. Resurse materiale și condiții de învățare

Datele statistice arată că nevoia de reabilitare a școlilor din regiune este de 32,92% (față de 90,8% în regiunea Nord-Est). Prin finanțare de la M.E.C.T., prin H.G. 615/2006 și H.G.1001/2006, s-au alocat fonduri pentru lucrări de infrastructură în 8 unități școlare din București.

În București există și școli foarte vechi, **adevărate monumente arhitecturale** (Școala Superioară N. Kretzulescu, Colegiul Economic Xenopol, Liceul G. Călinescu, Colegiul Tehnic, Colegiul Economic Hermes), dar care, în mare măsură, mai au nevoie de lucrări de reabilitare.

Starea actuală a clădirilor în care se desfășoară procesele de învățământ în București este în general bună, ca urmare a intervențiilor în timp, prin lucrări de reparații capitale, consolidări, reparații curente și igienizări. În acest context, unitățile școlare au menținut relații de colaborare cu Primăriile de sector (prin Direcțiile de Administrare a Învățământului preuniversitar) și cu Prefectura București.

În cea mai mare parte a unităților școlare din ÎPT fie lipsesc o parte din atelierele necesare pentru SAM, cabinete și laboratoare, fie **dotarea este învechită**; multe din atelierele existente nu au beneficiat de nici o investiție relevantă în echipamente după 1990. Cu excepția școlilor cuprinse în Programele PHARE pentru ÎPT, în cele mai multe cazuri dotările după 1990 s-au limitat la ceea ce s-a putut obține din efortul de autofinanțare, donații sau sponsorizări - insuficient cantitativ și calitativ. Se simte **lipsa dotărilor moderne și a echipamentelor de simulare necesare unui învățământ eficient, centrat pe elev.**

Deși dotarea laboratoarelor de informatică s-a îmbunătățit substanțial în ultimii ani, **se simte nevoia completării cu calculatoare a dotării tuturor laboratoarelor și cabinetelor de specialitate** (pentru dezvoltarea activităților de predare-învățare asistate de calculator).

Dotarea pentru laboratoarele de fizică, chimie, biologie, săli de sport, biblioteci, cabinete de asistență pedagogică a fost mult îmbunătățită prin achizițiile care s-au făcut în anul 2006. Nu același lucru se poate spune despre fondurile necesare pentru dotarea atelierelor de instruire practică, cabinete și laboratoare pentru disciplinele tehnologice.

Un număr mic de școli din ÎPT din regiune au beneficiat de programul privind înființarea unor **Centre de Documentare și Informare** (Grup Școlar „Nichita Stănescu”, Colegiul Tehnic de Poștă și Telecomunicații „Gheorghe Airinei” și Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară „Dumitru Moțoc”). Este importantă extinderea programului pentru celelalte școli.

5.5 Indicatori de proces

5.5.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală.

Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a **partenerilor sociali**, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație.

Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional.

Aceste structuri sunt:

- la nivel național: **Comitetele sectoriale**, care are ca atribuție validarea Standardelor de Pregătire Profesională;
- la nivel regional: **Consortiul Regional** - organism consultativ al Consiliului de Dezvoltare Regională, care are ca atribuție identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea Planurilor Regionale de Acțiune pentru Învățământ pe termen lung (PRAI);
- la nivel local: **Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS)** - ca organism consultativ al Inspectoratului Municipiului București, respectiv al județului Ilfov, care au ca atribuție identificarea nevoilor de calificare la nivel județean și elaborarea Planurilor Locale de Acțiune pentru Învățământ pe termen lung (PLAI); avizarea planurilor anuale de școlarizare;
- la nivelul școlilor: **Consiliile de administrație/Consiliile școlare**, care au ca atribuție sprijinirea elaborării și avizarea Planului de Acțiune a Școlii (PAS), **în concordanță cu documentele de planificare strategică PRAI și PLAI.**

În cadrul programului multianual Phare TVET, Consortiul Regional și Comitetele locale au fost antrenate în elaborarea, respectiv actualizarea anuală a documentelor de **planificare strategică pe termen lung** la nivel regional (PRAI) și local (PLAI), pe baza cărora la nivelul fiecărei școli din program au fost elaborate planuri școlare de acțiune (PAS).

La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin **Planurile de acțiune ale școlilor (PAS).**

Școlile cuprinse în programul Phare TVET au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI. Începând cu anul școlar 2006-2007 s-a generalizat elaborarea **Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS)** pentru toate unitățile de învățământ profesional și tehnic. În sprijinul elaborării documentului, școlile au beneficiat de

formare și asistență din partea unităților de învățământ cuprinse în programul Phare 2003 și a inspectoratelor școlare.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

- slaba legătură și controlul redus între nivelul regional de planificare și nivelul decizional în învățământ (inspectoratele școlare județene și școlile, autoritățile locale)
- finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente / pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung
- antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT
- neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este **curriculum în dezvoltare locală** (CDL - componentă importantă a planului de învățământ la școala de arte și meserii) care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi). Din păcate, în practică se constată de multe ori o **antrenare redusă sau formală din partea școlilor a agenților economici în elaborarea CDL**.

Un alt aspect de importanță strategică și practică pentru validarea rezultatelor procesului de ÎPT este în legătură cu **organizarea și derularea examenelor de absolvire**, care conform metodologiilor în vigoare implică obligatoriu **cooptarea agenților economici** ca membri ai comisiilor de examinare. Rezultatele absolvenților la aceste examene oferă motive de îndoială cu privire la **efectivitatea participării agenților economici** în cadrul acestora.

5.5.2 Asigurarea calității în ÎPT

În contextul european și cel național, obiectivele strategice ale Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului pentru perioada 2005-2009 vizează promovarea de politici privind:

- descentralizarea învățământului preuniversitar;
- asigurarea calității educației;
- formarea resurselor umane.

Pentru proiectarea instrumentelor necesare asigurării calității, Centrul Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) a elaborat următoarele documente:

- Manualul de autoevaluare;
- Ghidul de evaluare;
- Manualul de inspecție a ofertei de EFP și a procesului de autoevaluare.

În anul școlar 2004-2005, 22 de școli centre de resurse din cadrul programului PHARE TVET RO 0108.01 au aplicat experimental criteriile Cadrului Național pentru Asigurarea Calității (CNAC) care a fost elaborat în special în vederea evaluării ofertei școlilor EFP.

Pentru a aplica principiile CNAC și instrumentele corespunzătoare autoevaluării și evaluării externe, în ultimii doi ani (2003-2005) s-au desfășurat o serie de activități:

- implementarea procesului de autoevaluare din CNAC în 22 centre de resurse;
- cursuri de formare pentru directorii și responsabilii cu asigurarea calității din școlile de educație și formare profesională, precum și pentru inspectorii responsabili cu asigurarea calității;
- implementarea cadrului de inspecție și a evaluării externe din CNAC.

Cadrul Asigurării Calității pentru EFP se bazează pe trei concepte:

- autoevaluarea anuală de către furnizorii EFP;

- evaluarea bazată pe criterii;
- ciclul calității.

La nivelul municipiului București, în cele trei centre de resurse (Colegiul Economic „Viilor”, Colegiul Tehnic de Poștă și Telecomunicații „Gheorghe Airinei” și Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară „Dumitru Moțoc”) din cadrul programului PHARE TVET RO 0108.02, s-au aplicat experimental criteriile Cadrului pentru Asigurarea Calității (CNAC). Aceasta s-a făcut printr-o serie de activități:

- instruirea directorilor unității de învățământ în domeniul calității;
- informarea membrilor Consiliului de Administrație al unității școlare;
- informarea Consiliului Profesorat;
- implicarea șefilor de catedră în proiect;
- implicarea Consiliului elevilor în activitate;
- înființarea Centrului de documentare în domeniul calității în învățământ, la bibliotecă și a punctelor de informare și documentare la Cabinetul metodic și cancelarie;
- alocarea de responsabilități și stabilirea domeniilor de acțiune pentru membrii Comisiei de asigurare a calității și ai Comitetului pentru asigurarea calității; elaborarea Fișelor postului;
- elaborarea Regulamentului de funcționare a Comitetului pentru asigurarea calității;
- începerea elaborării Manualului calității.

Pentru a putea implementa în învățământul preuniversitar profesional și tehnic aspectele tehnice de asigurare a calității, este necesar să fie creată **cultura organizațională în domeniul calității și implicarea conducerii de vârf în acest proces.**

La nivel național **activitățile privind asigurarea calității în sistemul de învățământ sunt coordonate de două agenții:**

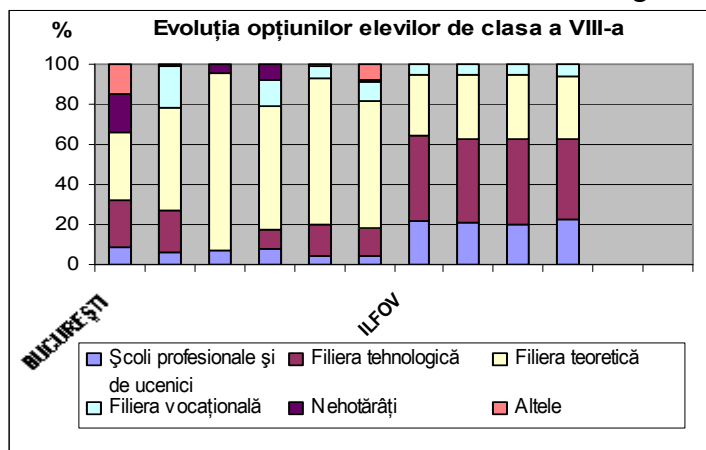
- pentru învățământul preuniversitar de **ARACIP**;
- pentru învățământul superior de **ARACIS**.

ARACIP a propus acordarea autorizației de funcționare provizorie pentru unele niveluri de învățământ, calificări profesionale, respectiv specializări care se vor înființa din anul școlar 2007 - 2008 la 14 unități din învățământul profesional și tehnic din București și 4 unități din Ilfov.

Prin OMEdC 4889/2006 s-a aprobat **generalizarea aplicării instrumentelor de asigurare a calității în educație și formare profesională la nivelul rețelei învățământului profesional și tehnic.** Aceasta a condus la **crearea rețelelor de interesistență.**

5.5.3 Serviciile de orientare și consiliere. Opțiunile elevilor la sfârșitul clasei a VIII-a

Fig. 5.4

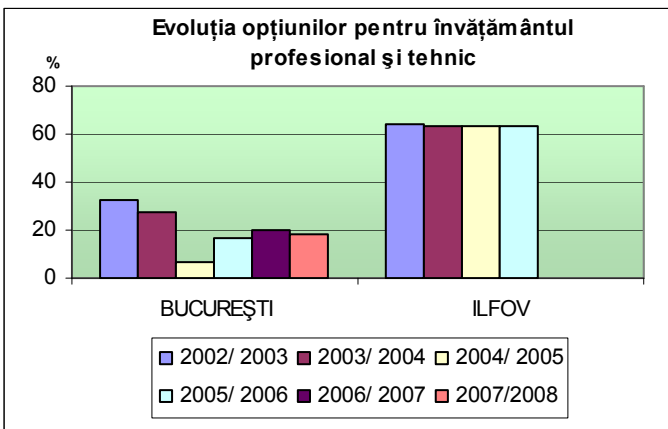
Sursa: date furnizate de CMBRAE și CJRAE Ilfov

Analiza comparativă a intențiilor exprimate de elevi și părinți pe parcursul clasei a VIII-a, înregistrate în studii elaborate de **Centrul Municipiului București de Asistență Psihopedagogică** în perioada 2003-2004 – 2007-2008 evidențiază **preferința categorică a acestora spre filiera teoretică.** Doar în anii 2004-2005 și 2005-2006 s-a înregistrat o diminuare a opțiunilor în această direcție și o creștere a orientării către filiera tehnologică și Școala de Arte și Meserii (SAM).

Alegerea liceului teoretic are la bază o motivație care confirmă slaba informare a elevilor și a părinților despre oportunitățile sistemului de învățământ postgimnazial indiferent de filiera aleasă. Astfel, părinții și elevii aleg liceul teoretic pentru că le oferă posibilitatea continuării studiilor universitare și le asigură un nivel de educație ridicat, ***necunoscând faptul că și filiera tehnologică și SAM asigură aceleași oportunități de formare și specializare până la nivel universitar/postuniversitar, diferența fiind ca absolvenții de SAM au în plus trei niveluri de calificare recunoscute în UE.*** Studiile OSP realizate în anul școlar 2007-2008 arată ca ***doar 12% dintre părinți cunosc acest aspect.***

Analiza constanței/inconstanței intențiilor pentru opțiunea școlară de la finele clasei a VIII-a, arată sistemele de referință diferite ale elevilor în momentul exprimării. La sfârșitul primului semestru, după analiza rezultatelor la tezele cu subiect unic, elevii optează în proporție de 52% pentru filiera teoretică, 9,2% pentru SAM și 9,05% pentru filiera tehnologică, determinanții acestei opțiuni fiind situația lor la învățătură și concordanța dintre interesele/aptitudinile lor și specializarea oferită de profilul ales. În luna mai, se modifică vizibil intenția de opțiune, crescând procentul pentru filiera teoretică la 70,9% și scăzând pentru celelalte: filiera tehnologică 6,7% și SAM 0,6%. De această dată scade importanța acordată situației lor la învățătură și crește ca pondere sfatul părinților. Aceștia din urmă par a fi hotărâtorii deciziei adolescentului, constituindu-se în factori de presiune psihologică spre finalul clasei a VIII-a, mai ales dacă analizăm importanța alocată de ei prestigiului unității de învățământ pe care o va urma copilul (33,3%) și importanța alocată de copii (6,8%).

Fig.5.5

Sursa: CMBRAE și CJRAE

Astfel, în figura 5.5 se observă evoluția ponderii opțiunilor elevilor de clasa a VIII-a pentru învățământul profesional și tehnic, remarcând că, dacă pentru județul Ilfov acest procent rămâne aproximativ același pe parcursul anilor, pentru municipiul București variază foarte mult de la an la an între 7% în anul școlar 2004-2005 până la 32,2% în anul 2002-2003.

Pentru anul școlar 2007-2008, opțiunea pentru învățământul profesional și tehnic pentru anul școlar viitor este de numai 18,3%.

Coroborând informațiile despre intențiile de opțiune cu motivațiile lor, observăm că este mai important atât pentru elevi cât și pentru părinți să urmeze o formă de învățământ care să nu le restricționeze plaja de opțiuni profesionale și, în același timp, se interesează ca nivelul performanței academice din instituție să fie similar nivelului elevului. Mai puțin important este dacă filiera și specializarea aleasă valorifică maximal potențialul aptitudinal al elevului și dacă se pliază pe interesele acestuia.

Se constată spre finele clasei a VIII-a că elevii sunt mai hotărâți în privința filierei pe care doresc să o urmeze, dar nu sunt hotărâți în privința meseriei pe care și-o doresc.

Concluzia acestei stări de fapt este aceea că ***elevii urmează o formă de învățământ fără să ia în considerare finalizarea ei cu beneficii personale în planul realizării inserției profesionale adecvate pe piața muncii.***

Aceste constatări arată ***o carență a activităților de consiliere și orientare școlară și profesională*** care se impune a fi corectată ***printr-un proces intens de consiliere a elevilor asupra nevoii de cunoaștere a intereselor și aptitudinilor și de realizare/valorificare a lor printr-o formă de învățământ adecvată și, concomitent, un proces de consiliere a***

părinților prin care sa fie estompate prejudecățile și etichetele negative aplicate filiei tehnologice și SAM.

Este necesară **demontarea mentalităților paguboase** care îndrumă opțiunile elevilor preponderent spre filiera teoretică, prezentând în același timp filiera tehnologică și SAM ca pe soluții ultime ale elevilor cu performanțe academice scăzute.

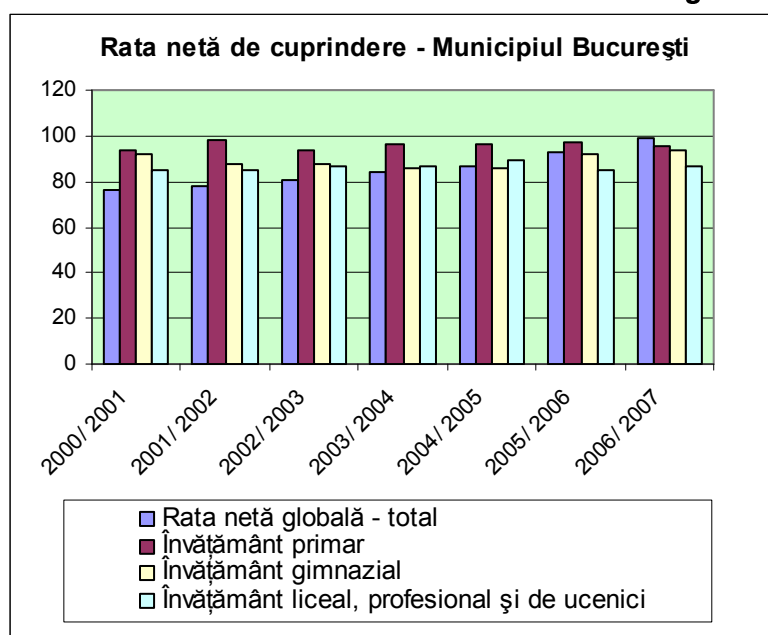
5.6 Indicatori de ieșire

5.6.1. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională

Rata netă de cuprindere măsoară gradul de participare la educație a copiilor de vârstă oficială corespunzătoare nivelului respectiv de educație⁶.

Conform datelor statistice (INS), **ratele nete de cuprindere în educație în Regiunea București - Ilfov se situează peste cele calculate ca medie la nivel național, cu diferențe foarte mari între cele înregistrate în București față de cele din județul Ilfov.**

Fig.5.6

Remarcăm că **în municipiul București rata netă de cuprindere este de 98,9%, dar în județul Ilfov, în anul 2006-2007, aceasta este de 45,8%**, fapt care conduce la adoptarea unor măsuri reale de intervenție din partea celor în drept pentru menținerea elevilor în sistem cât mai mult timp. O altă cauză ar fi și aceea că mulți din județul Ilfov aleg să continue studiile în București considerând că acest lucru le deschide mai multe posibilități pentru viitor după terminarea studiilor.

Sursa: INS

Comparând ratele de cuprindere pe niveluri de educație se constată că cele mai mari pierderi se înregistrează în învățământul liceal, profesional și de ucenici, iar analiza pe sexe (v. Anexa 6f-1) evidențiază **rate nete de cuprindere mai mari în cazul fetelor**, comparativ cu băieții la toate nivelurile de învățământ.

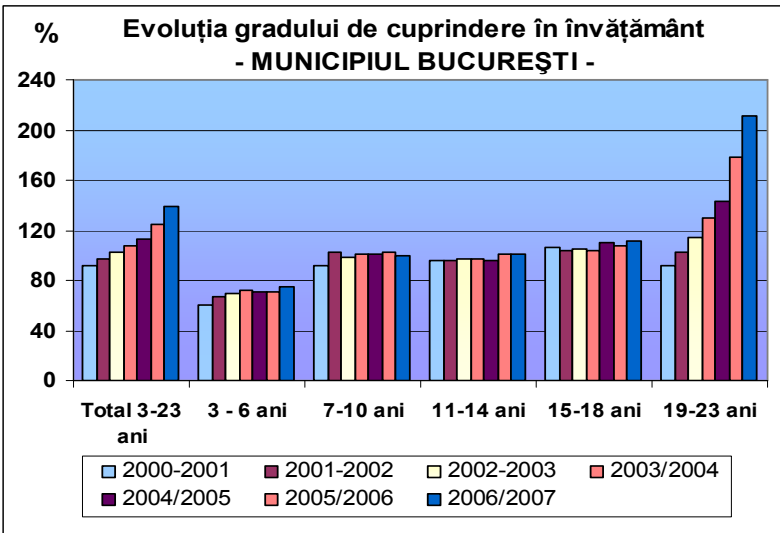
5.6.2 Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere pe vârste)

Gradul de cuprindere în învățământ reprezintă procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă.

Analizând evoluția indicatorului în perioada 2000/2001 – 2006/2007 se observă o creștere graduală a gradului de cuprindere pentru totalul grupei de vârstă 3-23 ani la nivel regional și pentru municipiul București și o scădere ușoară în cadrul județului Ilfov. Aceeași situație se înregistrează și pentru grupa de vârstă 15-18 ani.

⁶ Diferențele față de vârsta reglementată de începere a școlii, respectiv de încadrare față de vârstele “standard” din seria curentă influențează valoarea indicatorului

Fig.5.7

Sursa: INS

Pentru grupa de vârstă 19-23 ani se remarcă o explozie a gradului de cuprindere în învățământ în anul universitar 2006-2007, ajungându-se în municipiul București la **incredibila valoare de 211%**.

Este de așteptat ca în județul Ilfov procentul înregistrat să fie scăzut, respectiv de 13,6% (vezi anexa 6.f.2), dar și aici acesta este în ușoară creștere față de anul precedent (13%), dar dublu față de anul universitar 2000-2001 (6,8%).

5.6.3 Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED

Rata abandonului școlar este un indicator important în cadrul politicilor de coeziune economică și socială, în strânsă legătură cu accesul la educație și pentru evaluarea gradului de retenție a tinerilor în educație pe fiecare nivel ISCED.

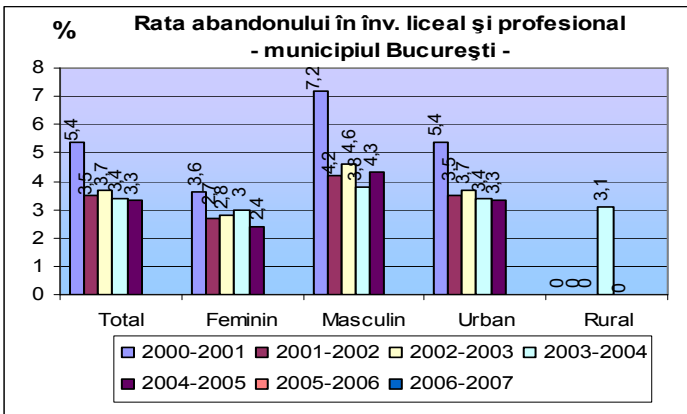
Nivelele de studiu cele mai afectate de abandonul școlar în regiunea București - Ilfov sunt învățământul gimnazial și Școala de arte și meserii.

Fenomenul de abandon școlar este mai intens în unitățile de învățământ din zonele locuite de populație săracă, zonele periferice, cartierele cu populație romă numeroasă, respectiv sectoarele 5 și 2 cât și în unele comune și sate din Ilfov cu populație foarte săracă (Găneasa, Ciorogârla, Nuci, etc.), acesta având ca și cauză situația materială precară a familiilor din care provin acești elevi cât și a dezinteresului acestora pentru procesul de educație. Pe de altă parte, unele unități școlare care sunt situate în zone defavorizate, eventual din cartiere mărginașe, întâmpină probleme deosebite în inițierea și menținerea legăturii cu comunitatea (fiind necesară intensificarea eforturilor făcute de școală pentru a-și sprijini elevii în continuarea studiilor).

Un efect pozitiv în acest context îl are extinderea programelor sociale din domeniu: acordarea suplimentului gratuit de hrană constând în produse de panificație și lapte atât la clasele I-IV, cât și la copiii din grădinițele cu program normal; asigurarea manualelor școlare gratuite pentru clasele I-X începând cu anul școlar 2004-2005; coborârea plafonului de venituri pentru acordarea de manuale școlare gratuite pentru elevii învățământului neobligatoriu; acordarea rechizitelor școlare gratuite; acordarea burselor de ajutor social; programul guvernamental „Bani de liceu”; acordarea ajutorului financiar în vederea achiziționării de calculatoare (EURO 200), etc.

Datele furnizate de Institutul Național de Statistică, **pentru regiunea București Ilfov, arată o scădere importantă a ratei abandonului școlar în învățământul liceal și profesional, de la 5,4 în anul școlar 2000/2001 la 3,1 în anul școlar 2004/2005** (Fig.5.9). Scăderea abandonului școlar la nivelul Municipiului București este urmarea sprijinului acordat de MECT, ISMB cât și a eforturilor depuse de echipele manageriale de la nivelul unităților de învățământ.

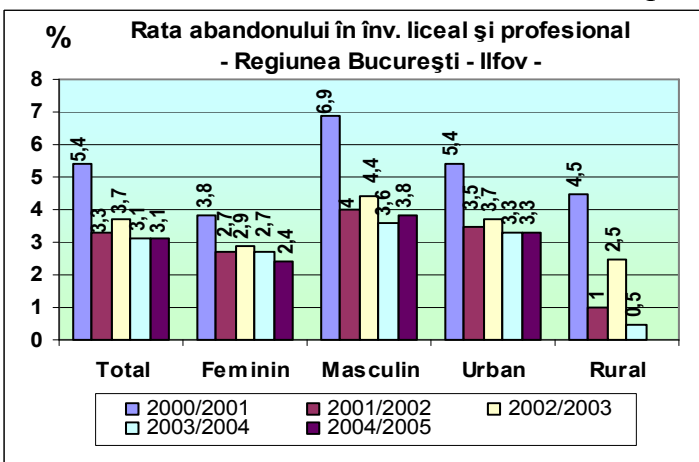
Fig.5.8

Sursa: INS

În aceeași perioadă de analiză și pentru județul Ilfov se constată o scădere a ratei de abandon. Această situație este explicată de stabilirea unei relații strânse de parteneriat între școală și familie, asigurării de resurse materiale și umane corespunzătoare unui învățământ de calitate (laboratoare și echipamente moderne, cadre didactice calificate și motivate, programe școlare de calitate, climat școlar stimulator, etc.), proiectării unor acțiuni de orientare școlară și profesională adecvate, cunoașterii de către elevi a unor strategii de învățare eficientă, etc.

Fig.5.9

Sursa: INS

În general, rata abandonului școlar la învățământul liceal și profesional este determinată de abandonul timpuriu din învățământul primar și gimnazial. Deși datele furnizate de INS nu evidențiază distinct învățământul profesional de cel liceal, din informațiile transmise de inspectoratele școlare în anii anteriori, rezultă **rate de abandon mult mai ridicate la ȘAM, în special în mediul rural și pentru categoriile dezavantajate.**

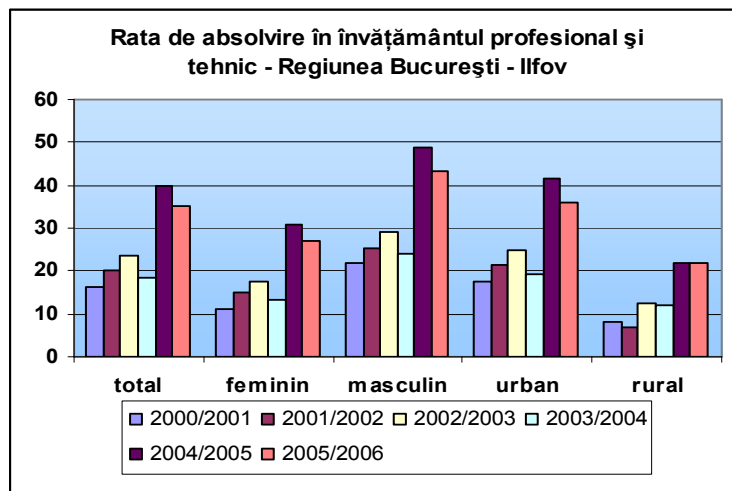
5.6.4 Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED

Rata de absolvire se definește ca fiind procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație. Potrivit datelor INS, se constată rate de absolvire a liceului și a învățământului profesional și de ucenici mai ridicate decât la nivel național în anul școlar 2004/2005, în creștere față de 2000/2001 *vezi anexa 6i.*

Pentru toate nivelurile de educație se constată că **valorile ratei abandonului școlar sunt mai ridicate în rândul populației de sex masculin** (uneori valori duble față de populația feminină) **și mai ridicate în mediul urban decât în rural** (situație posibil a fi explicabilă și prin existența unor alternative la educație, mai numeroase în mediul urban).

Situația ameliorării abandonului școlar pentru învățământul liceal și profesional poate fi explicată și prin extinderea duratei învățământului obligatoriu la 10 clase, măsurilor întreprinse pentru accesul la educație cât și creșterii gradului de conștientizare, a elevilor și a familiilor cu situație materială precară, asupra faptului că, în vederea angajării în producție, pentru ocuparea unui loc de muncă, sunt favorizați cei care au obținut o calificare, la un anumit nivel de învățământ.

Fig.5.10

Pentru toate nivelurile de educație se constată că **valorile ratei abandonului școlar sunt mai ridicate în rândul populației de sex masculin** (uneori valori duble față de populația feminină) **și mai ridicate în mediul urban decât în rural** (situație posibil a fi explicabilă și prin existența unor alternative la educație, mai numeroase în mediul urban).

Sursa: INS

Și în cazul acestui indicator, datele INS detaliate pe medii de rezidență par să se bazeze pe locația școlilor (nu pe mediul de proveniență al elevilor).

5.6.5 Structura populației pe niveluri de educație (după ultimul nivel de studii absolvit)

Structura populației pe niveluri de educație (după ultimul nivel de studii absolvit) este dată în tabelul de mai jos în care datele sunt cele furnizate de Eurostat. Se observă că, dintre toate regiunile țării, regiunea București - Ilfov are cea mai mare pondere a populației absolvente de învățământ secundar superior și postliceal (ISCED 3-4) după regiunea Centru, respectiv de 52,6%.

Tab. 5.11

	ISCED 0-2	ISCED 3-4	ISCED 5-6	TOTAL
RO	40,9%	50,8%	8,3%	100,0%
NORD-VEST	42,1%	51,2%	6,6%	100,0%
CENTRU	37,2%	55,5%	7,3%	100,0%
NORD-EST	44,1%	49,1%	6,7%	100,0%
SUD - EST	44,5%	49,3%	6,2%	100,0%
SUD - MUNTENIA	44,8%	49,3%	5,9%	100,0%
BUCUREȘTI - ILFOV	27,1%	52,6%	20,3%	100,0%
SUD - VEST OLTENIA	42,7%	49,6%	7,8%	100,0%
VEST	40,5%	51,4%	8,0%	100,0%

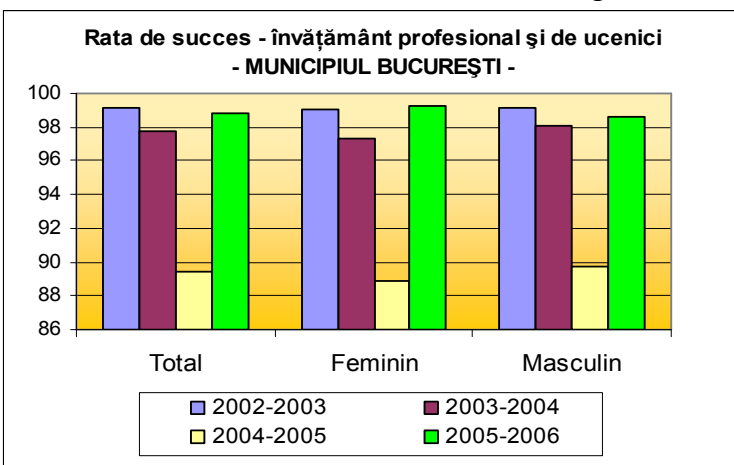
Sursa: Eurostat, Sondaje privind forța de muncă, conf. Studiului de piața muncii - WYG International Ltd. (Phre TVET 2004)

În schimb are cea mai mare pondere a absolvenților de învățământ superior (ISCED 5-6), respectiv de 20,3%, acest lucru fiind de înțeles pentru că municipiul București atrage studenți din toată țara. Regiunea București - Ilfov are cel mai mic procent al absolvenților cu nivel scăzut de educație (ISCED 0-2), respectiv de 27,1% pentru că majoritatea elevilor continuă studiile. Nu există date la nivelul părților componente ale regiunii.

5.6.6 Rata de succes

Ratele de succes la examenele finale de certificare a competențelor profesionale (examele de absolvire la școala de ucenici, școala profesională, postliceală și de maiștri; respectiv atestatul de competențe profesionale la liceul tehnologic) variază de la un an școlar la altul, cea mai mică valoare înregistrându-se în 2004-2005 de 89,7% (conf. datelor statistice ale ISJ).

Fig.5.12

Sursa: INS

Pentru învățământul profesional și tehnic este necesară susținerea examenelor de certificare a competențelor cu participarea agenților economici parteneri de practică a unităților școlare pentru realizarea unei corelări reale între ce se învață în școală și ce se cere pe piața muncii. Dar acest lucru are o relevanță majoră dacă și în timpul anului școlar parteneriatul între partenerii de practică și unitățile școlare a fost unul viabil care să conștientizeze elevul cu realitățile de pe piața muncii.

5.6.7 Rata de tranziție la următorul nivel de educație

Pentru regiunea București - Ilfov **rata de tranziție de la învățământul gimnazial la cel liceal și profesional**, conform datelor furnizate de INS, în perioada 2000-2001 – 2006-2007 variază între 97,5% și 107,4%, mai mare decât cea de la nivel național. Această rată este mai mare în București decât în județul Ilfov, așa cum reiese din anexa 6g. Și în cazul acestui indicator, datele INS pe medii de rezidență se bazează pe locația școlilor și nu pe mediul de rezidență a elevilor.

5.6.8. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

Conform definiției Eurostat, indicatorul se referă la tinerii din grupa de vârstă 18-24 de ani care au părăsit sistemul de educație, cu doar învățământul secundar inferior sau mai puțin (maxim ISCED 2) absolvit. Pentru acest indicator, nu sunt disponibile date la nivel regional din surse statistice oficiale (INS) sau administrative (ISJ). Datele la nivel național (v. tab.5.7) indică însă, deși în scădere în ultimii ani, rate de părăsire timpurie a sistemului de educație mai mari decât media europeană (UE-27 și UE-15), departe de ținta UE (benchmark) care prevede o rată medie de abandon școlar timpuriu de maxim 10%, până în 2010.

O valoare a acestei rate de succes foarte apropiată de 100% ne face să ne punem întrebări asupra corectitudinii și relevanței evaluărilor finale. **Asigurarea unei certificări credibile, validată de piața muncii** la absolvirea fiecărui nivel de calificare este foarte importantă și, deci, trebuie să avem în vedere **reconsiderarea evaluărilor finale în raport cu SPP, bazate pe achiziții reale în termeni de competențe.**

Tab.5.13

Rata de părăsire timpurie*) a sistemului educațional - tineri 18-24 ani (%) -							
	România					UE-27	UE-15
	2002	2003	2004	2005	2006	2006	2006
TOTAL	23,2	23,2	23,6 *	20,8	19,0	15,3	17,0
Masculin	24,3	24,7	24,9 *	21,4	19,1	17,5	19,4
Feminin	22,1	21,7	22,4 *	20,1	18,9	13,2	14,5

Sursa: Eurostat

*) 2004 - discontinuitate în seriile de date

5.6.9 Rata de absolvire a competențelor cheie

Competențele cheie sunt acele competențe generale și personale de care este nevoie la orice loc de muncă și în viața de zi cu zi. De asemenea, competențele cheie sunt determinante în cadrul procesului de învățare, pentru achiziția celorlalte competențe profesionale - atât în școală, cât și ulterior din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți.

Unitățile de competențe cheie sunt evidențiate distinct în Standardele de pregătire profesională (SPP), alături de competențele tehnice generale și respectiv cele specializate. SPP oferă indicații cu privire la probele de evaluare asociate fiecărui element de competență.

Rata de absolvire a competențelor cheie nu este înregistrată distinct de către sistemul de învățământ. Datorită ratelor de succes foarte mari am putea considera că și competențele cheie ar avea o rată de succes asemănătoare. Însă, de fapt, se constată un **nivel scăzut al competențelor cheie, încă de la intrarea în sistemul de ÎPT**, în special în ceea ce privește pe unii dintre elevii ȘAM, începând cu competențele de bază "tradiționale" (matematice, de comunicare, etc.) și continuând cu competențele de învățare, capacitatea de gândire critică și rezolvarea de probleme, de relaționare interpersonală, etc.

Acest deficit (confirmat de rezultatele obținute la testările naționale la sfârșitul clasei a VIII și constatat de profesorii de la ȘAM), necesită din partea școlilor aplicarea unor măsuri combinate, vizând învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual, programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate), facilitarea unor trasee individualizate de formare, etc.

5.6.10 Rata analfabetismului și Programul „A doua șansă”

Deși ceva mai scăzută decât la național (2,62%), o rată a analfabetismului la nivel regional de 2,05% constatată la recensământul din 2002 trebuie să constituie o preocupare majoră pentru sistemul de educație (și nu numai). Față de această situație, școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie prin programe adaptate acestei categorii, precum programe de alfabetizare, programul „A doua șansă”, etc.

Programul „A doua șansă pentru învățământul primar” are ca scop sprijinirea copiilor/tinerilor/adușilor pentru recuperarea învățământului primar, fiind deschis tuturor celor care nu au finalizat acest nivel de studii și care au depășit cu cel puțin 4 ani vârsta de școlarizare corespunzătoare învățământului primar.

Programul „A doua șansă pentru învățământul primar” reprezintă o componentă a programului „Acces la educație al grupurilor dezavantajate”, implementat de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României. Programul „A doua șansă pentru învățământul primar” este o continuare și o completare a „Programului de combatere a marginalizării și excluderii sociale și profesionale a tinerilor care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au dobândit competențele minime necesare ocupării unui loc de muncă”, derulat conform OMEN nr. 4231/ 18.08.1999 și OMEN nr. 4615/06.09.2004.

În anul școlar 2005 – 2006 programul a avut caracter experimental și s-a derulat cu suport financiar în județele în care se derulează Programul Phare „Acces la educație al grupurilor dezavantajate”. La solicitarea inspectoratelor școlare, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului poate aviza funcționarea unor clase în cadrul Programului „A doua șansă” și în alte județe decât cele cuprinse în Programul Phare.

Pe baza experienței câștigate în acest an școlar, în urma evaluării și monitorizării, programul a fost revizuit, astfel încât să se poată extinde la nivel național în anul școlar 2006-2007. Școlile interesate au putut derula Programul „A doua șansă pentru învățământul primar” cu acordul inspectoratelor școlare județene. Pentru a funcționa în acest program, clasele trebuie să cuprindă minimum 8 și maximum 15 elevi pentru fiecare clasă. În situații excepționale, clasele pot funcționa cu un număr mai mic sau mai mare de elevi, cu aprobarea Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, acordată la solicitarea inspectoratelor școlare.

Forma de organizare a procesului de învățământ în Programul „A doua șansă pentru învățământul primar” poate fi în regim de zi, seral, comasat și intensiv, conform deciziei luate de către consiliul de administrație al fiecărei școli, după consultarea elevilor înscriși în program. **În cadrul Programului „A doua șansă pentru învățământul primar”, învățământul primar poate fi parcurs în doi ani.** Durata de școlarizare se poate micșora sau mări pentru fiecare elev în parte, în funcție de competențele dovedite în domeniul educației de bază, conform prevederilor prezentei metodologii.

În Programul „A doua șansă pentru învățământul primar” se pot înscrie persoane care au depășit cu cel puțin 4 ani vârsta de școlarizare corespunzătoare învățământului primar și care se află în una dintre următoarele situații:

- a. nu au parcurs nici o clasă din învățământul primar;
- b. au abandonat pe parcurs și au depășit vârsta maximă legală pentru reînscierea în învățământul primar.

Înscrierea se face la unitățile de învățământ care organizează Programul „A doua șansă pentru învățământul primar”, pe baza dosarelor de înscriere.

La nivelul regiunii București – Ilfov există un număr de 28 de unități școlare în care se derulează acest program, 18 în municipiul București și 10 în județul Ilfov în care se școlarizează un număr de 1222 de elevi în anul școlar 2007 – 2008, iar acest număr se pare că este în creștere. Situația detaliată pentru primar și gimnazial și pentru București și Ilfov se regăsește în anexa 12.

5.6.11 Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

În 2006 (conf. Eurostat⁷), **rata de participare în formarea continuă a populației adulte din România a fost de numai 1,3%** în comparație cu media în Uniunea Europeană (UE-27: 9,6%; UE-15: 11,1%). Se constată un decalaj considerabil la nivel național față de ținta adoptată de UE (*Benchmark*) pentru 2010, de cel puțin 12,5% din populația adultă (25-64 ani). Acest indicator nu este cuantificat până în momentul de față la nivel regional.

La nivelul regiunii București-Ilfov, în anul 2006 existau 7 școli din sistemul IPT, autorizate de către CNFPA ca furnizori de formare pentru adulți, respectiv în municipiul București (anexa 11). Dintre acestea, numai unele au derulat programe în anii 2006 și 2007.

Unitățile școlare din IPT trebuie să contribuie la ameliorarea acestui indicator, prin implicarea activă în formarea adulților, prin programe acreditate de CNFPA. Cu ajutorul Programului Operațional Sectorial de Dezvoltare a Resurselor Umane din cadrul Fondului Social European **unitățile școlare se pot acredita ca furnizori de formare pentru adulți la CNFPA, toate costurile necesare derulării acestor programe fiind în categoria cheltuielilor eligibile, acestea putând fi decontate din acest fond.** Această oportunitate nu

⁷ Conform definiției EUROSTAT, indicatorul se raportează la ultimele 4 săptămâni dinaintea anchetei.

trebuie irosită ci folosită de majoritatea școlilor ÎPT din regiune.

5.7 Indicatori de impact

5.7.1 Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului

Acest impact al sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului ar putea fi observat mai ușor dacă ar fi disponibile mai multe date privind inserția socio-profesională a absolvenților din acest sistem pe piața muncii. **Nu există un sistem unitar de monitorizare a inserției socio-profesionale al absolvenților conform standardelor europene la 6 luni, 12 luni și 36 de luni.** Fiecare unitate școlară încearcă să-și realizeze propriile înregistrări, dar nefiind unitare la nivelul regiunii nu se pot trage concluzii pertinente și sunt dificil de validat.

În cadrul Programului de modernizare a învățământului profesional și tehnic asistat de Uniunea Europeană prin Proiectul Phare TVET 2005 au fost planificate o serie de activități printre care și perfecționarea și pilotarea metodologiei de investigare a inserției socio-profesionale a absolvenților învățământului profesional și tehnic realizată în cadrul Proiectului Phare TVET 2004. Acest lucru se va realiza la nivelul municipiului București și al județului Ilfov pentru absolvenții școlii de arte și meserii și anului de completare, promoția 2007.

Rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor (v. cap. 4), sugerează o **problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional.** Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, **șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani**, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții ÎPT.

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din ÎPT. Studiul realizat la nivelul regiunii București – Ilfov privind „**Analiza pieței muncii**” a încercat să facă o **corespondență** în limitele posibilității de asociere în plan ocupațional **a unor calificări din ÎPT în raport cu grupele /ocupațiile respective din COR, pe ruta directă și pe ruta progresivă de pregătire.** Acest studiu a stat la baza realizării capitolului dedicat pieșei muncii din PRAI BUCUREȘTI – ILFOV 2008-2013.

5.7.2 Inserția profesională a absolvenților

Rezultatele anchetei în întreprinderi - realizate în luna martie 2006 de Asistența tehnică a programului Phare TVET 2004 (WYG International LTD), în colaborare cu Centrul de Sociologie Urbană și Regională (CURS) – evidențiază că un procent de cca. 25,4% din firmele investigate la nivel regional au angajat absolvenți din promoția 2005, reprezentând 5,7% din totalul angajărilor în firmele respective. Cele mai interesate de angajarea absolvenților par să fi fost firmele din domeniul administrației publice (44,4% din firmele investigate au angajat absolvenți), urmate de hoteluri și restaurante (38,9%) și transporturi (37,5%), așa cum reiese din tabelul de mai jos.

Tab. 5.14

CAEN	Sectorul economic - Regiunea BUCUREȘTI – ILFOV -	Numărul de întreprinderi TOTAL	
		%	Nr. absolvenți
A-B	AGRICULTURA, SILVICULTURA, EXPLOATAREA FORESTIERĂ ȘI ECONOMIA, PESCUITUL ȘI PISCICULTURĂ	0.0%	
C	INDUSTRIA EXTRACTIVĂ	0.0%	

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

D	INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE	28.8%	46
E	ENERGIE ELECTRICĂ, TERMICĂ, GAZE ȘI APĂ	33.3%	2
F	CONSTRUCȚII	37.5%	24
G	COMERT	22.2%	37
H	HOTELURI ȘI RESTAURANTE	38.9%	7
I	TRANSPORT ȘI DEPOZITARE, POȘTA ȘI TELECOMUNICAȚII	17.0%	8
J	ACTIVITĂȚI FINANCIARE, BANCARE ȘI DE ASIGURĂRI	15.2%	7
K	TRANZACȚII IMOBILIARE, ÎNCHIERI ȘI ACTIVITĂȚI DE SERVICII PRESTATE ÎN PRINCIPAL ÎNTREPRINDERILOR	18.0%	9
L-O	ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ, ETC.	44.4%	8
TOTAL		25.4%	149

Acest indicator privind inserția socio-profesională a absolvenților de nivel ISCED cel mult 3-4 în general, și în special de ÎPT nu este înregistrat statistic nici la nivel național, nici la nivel de regiuni, dar se recomandă ca acesta să înceapă să fie colectat în următoarea perioadă de timp, folosind și rezultatele Programului de modernizare a învățământului profesional și tehnic asistat de Uniunea Europeană prin Proiectul Phare TVET 2005.

5.7.3 Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă

Acest indicator face parte dintre indicatorii de calitate propuși de Comisia Europeană - Grupul de lucru pentru calitate în VET. În această etapă nu este definit. Date cu privire la acest indicator este posibil să fie colectate, potrivit recomandărilor Comisiei Europene, prin **Ancheta asupra forței de muncă**.

Informații utile pentru acest indicator pot fi obținute și direct de către școli prin efectuarea unor **sondaje proprii în rândul angajatorilor și absolvenților**.

Este de recomandat ca fiecare unitate școlară din sistemul ÎPT să realizeze chestionare în rândul angajatorilor, parteneri de practică pentru a verifica gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenții ÎPT la locul de muncă și pentru modul în care se pot adapta aceste competențe în parteneriat cu aceștia la cerințele agenților economici.

5.8 Oferta școlilor din ÎPT din Regiune

5.8.1 Evoluția planurilor de școlarizare

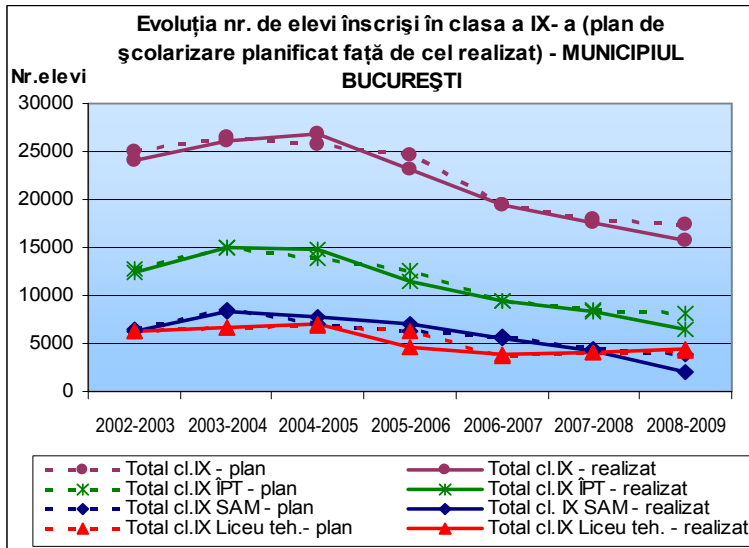
În general, sistemul formării profesionale inițiale, denumit și învățământ profesional și tehnic (ÎPT), se bazează în România pe următoarele orientări strategice:

- nevoia de a asigura un cadru național coerent
- ÎPT bazat pe competențe și nu pe durata pregătirii
- ÎPT fundamentat prioritar pe cerere și nu numai pe ofertă
- ÎPT oferit prin contexte de învățare multiple și flexibile
- ÎPT bazat pe rute educaționale și forme multiple de organizare, într-un sistem deschis care permite intrări și ieșiri bazate pe validarea achizițiilor anterioare și certificarea competențelor dobândite în perspectiva facilitării învățării de-a lungul întregii vieți;
- susținerea fermă și aplicarea consecventă a principiilor accesului și echității;
- asigurarea calității ofertei învățământului profesional și tehnic.

Școlile care asigură învățământ profesional și tehnic în municipiul București acoperă 15 domenii educaționale (din 16 posibile) la nivelul 1 de calificare, respectiv clasa a IX-a SAM și 20 domenii la nivelul 2 de calificare, respectiv Anul de completare, cât și 22 de calificări la nivelul 3 de calificare, respectiv la liceu-filiera tehnologică. În aceste școli sunt 42.788 de elevi, școlile din București deținând 86,49% din totalul de elevi de la nivelul regiunii. Evoluția planurilor de școlarizare în anii trecuți se regăsește în anexa 7. Sintetic, datele cuprinse

demonstrează ca exercițiul de planificare în ÎPT pe baza PRAI și PLAI au contribuit la o mai bună orientare a ofertei de pregătire.

Fig.5.15

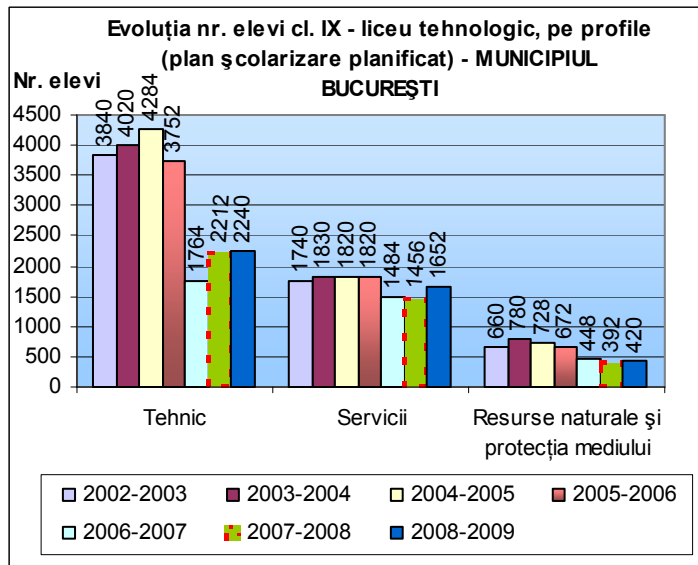

După cum se poate observa din figura 5.15 diferența între planul de școlarizare planificat față de cel realizat nu este foarte mare, ceea ce sugerează că procesul de planificare a funcționat destul de bine pe parcursul anilor.

Sursa: ISMB

Scăderea generală a populației școlare la nivel local s-a reflectat și în scăderea numărului de elevi înscriși în clasa a IX-a în ÎPT.

Fig. 5.16

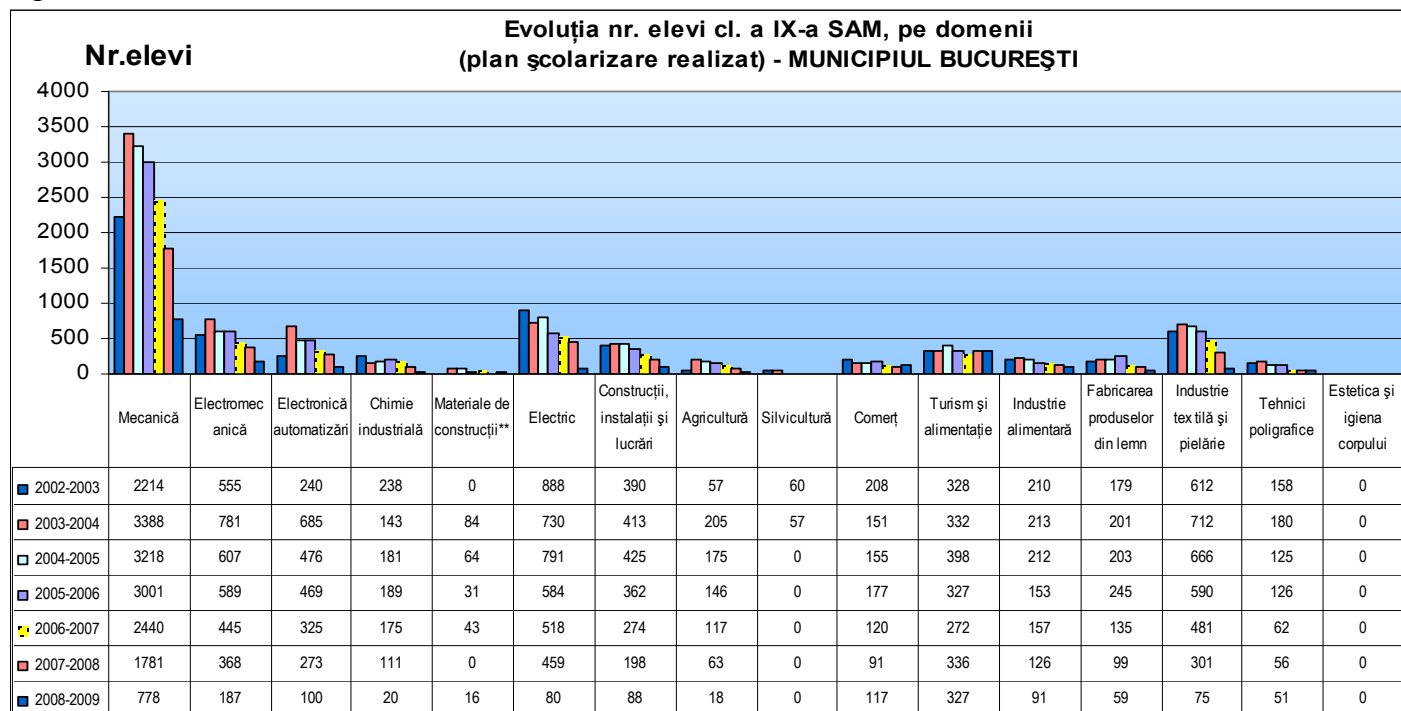
În fig. 5.16 avem evoluția ponderilor pe profile la clasa a IX-a liceu tehnologic, din care putem observa că pentru anul școlar 2007-2008 profilul tehnic a fost într-o ușoară creștere de la 46,5% la 50,7%, iar profilul servicii într-o ușoară scădere de la 41,6% la 39,1%.

Pentru anul școlar 2008-2009 planul de școlarizare planificat a fost realizat pentru 49,7% pentru profilul tehnic și 38,6% pentru profilul servicii.

Sursa: ISMB

Cu privire la evoluția numărului de elevi de clasa a IX-a pe domenii la ȘAM (planul de școlarizare realizat) putem observa o creștere pentru Agricultură, Silvicultură, Turism și alimentație și o scădere pentru celelalte domenii, scăderea cea mai dramatică înregistrându-se pentru Mecanică de la 2572 în anul școlar 2006-2007 la 1848 în anul școlar 2007-2008. Situația este prezentată în Anexa 7.

Fig. 5.17

Sursa: ISMB

Proiectul planului de școlarizare pentru SAM pentru anul școlar 2008-2009 prevede o scădere a ponderii pentru domeniul Mecanică la 35,7%, o creștere la domeniul Construcții, instalații și lucrări publice de la 4,8% la 6,4%, la domeniul Comerț de la 2,5% la 5,1%, la Turism și alimentație de la 9,5% și la 12,1%.

5.8.2 Analiza ofertei curente – formarea profesională inițială

Din totalul cifrelor de școlarizare existente pentru anul școlar 2007-2008 (clasa a IX-a, învățământ de zi), cumulată la nivel regional, **ÎPT are o pondere semnificativă de cca. 46%** (23% liceu tehnologic și 23% ȘAM) într-o continuă scădere pe parcursul anilor școlari analizați. La nivel local această pondere se păstrează, **în municipiul București aceasta situându-se la aproximativ 43%**. Se constată că interesul elevilor și al părinților față de liceul teoretic crește din ce în ce mai mult, chiar dacă inserția ulterioară pe piața muncii a acestora lasă de dorit.

Ponderea cifrelor de școlarizare pentru ÎPT propusă pentru anul școlar 2008-2009 se păstrează la aceeași valoare, respectiv de 46% (25% liceu tehnologic și 21% ȘAM). Totuși, pentru acest an școlar aceste ponderi vor fi mult schimbate datorită faptului că rezultatele de la tezele unice vor face ca elevii de clasa a VIII-a vor ajunge la liceul teoretic și vocațional, în detrimentul liceului tehnologic și ȘAM.

Oferta la ȘAM - ruta progresivă de profesionalizare pentru clasa a IX-a este dat în tabelul 5.18, unde se poate observa și comparativ corelația acestuia cu ținta 2013.

Tab. 5.18

Domeniu de pregătire conf. HG 1144/2005 și HG 530/2007	Plan școlarizare 2007-2008		Plan școlarizare 2008-2009 planificat		Plan școlarizare 2008-2009 realizat		Ținta PLAI pentru 2013
	Nr. elevi	%	Nr. elevi	%		%	%
Mecanică	1781	41,8	1484	39,0	778	38,8	30,0
Electromecanică	368	8,6	280	7,4	187	9,3	5,0
Electronică automatizări	273	6,4	196	5,1	100	5,0	6,0
Chimie industrială	111	2,6	140	3,7	20	1,0	2,5
Materiale de construcții**	0	0,0	56	1,5	16	0,8	5,0
Electric	459	10,8	280	7,4	80	4,0	9,5
Construcții, instalații și lucrări publice	198	4,6	196	5,1	88	4,4	7,0
Agricultură	63	1,5	56	1,5	18	0,9	1,5
Silvicultură	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
Comerț	91	2,1	140	3,7	117	5,8	3,0
Turism și alimentație	336	7,9	392	10,3	327	16,3	14,0
Industrie alimentară	126	3,0	140	3,7	91	4,5	8,0
Fabricarea produselor din lemn	99	2,3	112	2,9	59	2,9	2,0
Industrie textilă și pielărie	301	7,1	280	7,4	75	3,7	5,0
Tehnici poligrafice	56	1,3	56	1,5	51	2,5	1,5
Estetica și igiena corpului omenesc	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
TOTAL	4320	100	3808	100	2007	100	100,0

Sursa: ISMB - planurile de școlarizare cumulate la nivel regional

Planul de școlarizare la ȘAM 2007-2008 (zi) se apropie de țintele stabilite prin PRAI anterior, în cadrul limitelor prevăzute pentru fiecare domeniu. Aproape de limitele minime se situează domeniile materialele de construcții, construcții instalații și lucrări publice, comerț, industrie alimentară, iar aproape de limitele superioare: mecanică, electromecanică, electronică și automatizări.

Din analiza planurilor de școlarizare se observă **conformitatea parțială a proiectului planului de școlarizare față de tendințele și recomandările PLAI**; s-a observat o mai bună adaptare a ofertei de școlarizare la cerințele pieței muncii precizate în documentul de planificare mai sus menționat. Acest fapt este mai bine detaliat în Anexa 9. Se constată totuși și unele abateri față de ponderile propuse prin PLAI în unele domenii cum ar fi:

- **Municipiul București:**

- pentru clasa a IX-a, filiera tehnologică, ruta directă, profilul tehnic, unde a fost recomandată o scădere a ponderii la 46% conform PLAI și nu o creștere a acesteia la 52,7%;
- pentru clasa a XI-a, An de completare, zi și seară, domeniul „Mecanică”, pentru care recomandarea PLAI era de 34% și nu o creștere la 46,7%;
- pentru clasa a XI-a, An de completare, zi și seară, domeniul „Turism și alimentație”, pentru care recomandarea PLAI era de 10% și nu o scădere la 5%.

În toate situațiile menționate, trebuie *planificate măsuri corespunzătoare pentru alinierea la țintele stabilite de fiecare județ prin PLAI.*

5.8.3 Oferta școlilor din ÎPT pentru formarea adulților

În unitățile școlare din municipiul București au fost dezvoltate programe care au determinat schimbarea atitudinii persoanelor și instituțiilor implicate în favoarea creșterii motivării participării la formare profesională continuă și a învățării pe tot parcursul vieții. Aceasta înseamnă:

- campanii mass media destinate unor grupuri țintă;
- publicarea în mod regulat de materiale relevante pentru factorii interesați, referitoare la Formarea Profesională Continuă;
- seminarii;
- conferințe;
- programe de pregătire.

Programele au în vedere **crearea unei atitudini pozitive și favorabile a tinerilor din sistemul formal de educație pentru învățarea continuă.** Au fost diseminate **exemple de „bune practici” și „istorii de succes”** pentru a sensibiliza persoanele, companiile, partenerii sociali asupra **beneficiilor pe care le poate aduce formarea profesională continuă asupra carierei persoanei** (prin găsirea mai facilă a unui loc de muncă, salarizare la un nivel superior, mobilitate ocupațională și geografică crescută, pe piața muncii națională și europeană, dezvoltarea spiritului antreprenorial), **asupra creșterii productivității și competitivității companiilor pe o piață globalizată, asupra evoluției societății românești către o societate bazată pe cunoaștere.**

Comparativ cu anul 2006 se constată fluctuații ale numărului de programe și de participanți.

Pentru o mai bună reușită a acestor programe de formare profesională continuă se recomandă:

- diseminarea informațiilor privind oferta de servicii de informare, consiliere și orientare profesională, oferta de servicii de formare, posibilitățile de acces la aceste servicii, modalitățile de finanțare a formării profesionale continuă (inclusiv schemele de sprijin pentru dezvoltarea resurselor umane și **perspectiva utilizării Fondului Social European**);
- dezvoltarea colaborării interinstituționale și asumarea responsabilităților pentru asigurarea tuturor tipurilor de informații necesare centrelor de consiliere în vederea eficientizării serviciilor oferite (locuri de muncă vacante, oferta de formare profesională, informații despre calificări, informații despre agenții economici, studii și prognoze privind piața muncii);
- elaborarea unui set de standarde de calitate a serviciilor de informare, consiliere și orientare profesională;
- dezvoltarea capacității instituționale existente prin încurajarea și sprijinirea furnizorilor de formare, în special unitățile din învățământul profesional și tehnic, precum și a altor organizații relevante, pentru a deveni **centre de evaluare a competențelor dobândite în contexte de învățare nonformale și informale, astfel încât să se asigure șanse egale pentru toți cetățenii;**

- consolidarea structurilor de planificare și implementare a Fondurilor Structurale Europene, ca un instrument important în dezvoltarea pieței forței de muncă și a ocupării;
- adoptarea Cadrului Național pentru asigurarea calității în formarea profesională inițială și continuă, pe baza Cadrului European pentru asigurarea calității în educație și formare profesională, stabilindu-se totodată și rolurile și responsabilitățile instituțiilor cu atribuții în managementul calității la nivel **de sistem** a FPC și **de furnizori** de FPC (publici, privați, inclusiv angajatori autorizați ca furnizori de FPC);
- îmbunătățirea criteriilor pentru autorizarea furnizorilor sub responsabilitatea CNFPA, cu consultarea comitetelor sectoriale, în vederea aplicării acestora de către comisiile județene de autorizare. Criteriile trebuie să asigure conformitatea cu prevederile din standardele ocupaționale și din standardele de pregătire profesională și un sistem de calitate, operațional la nivel instituțional;
- îmbunătățirea competențelor manageriale la nivelul furnizorilor de formare, prin elaborarea standardelor ocupaționale pentru personalul implicat în managementul FPC și prin dezvoltarea unor programe de formare specifice.

5.8.4 Rețele școlare

La nivel național școlile implicate în programul PHARE TVET 2001-2003 au fost incluse în rețele de colaborare, coordonarea lor fiind realizată de către cele 22 centre de resurse. Rolul rețelelor școlare vizează schimbul de bune practici între școlile implicate, diseminarea activităților privind asigurarea calității, învățarea centrată pe elev, dezvoltarea parteneriatului social, planificarea ofertei educaționale etc.

În regiunea București-Ilfov există 3 centre de resurse din municipiul București, cărora li s-au arondat, câte 5 școli (din județele Argeș, Bacău, Brăila, Gorj, Neamț, Vaslui și Vrancea) (anexe), respectiv:

- Colegiul Tehnic de Poștă și Telecomunicații „Gh. Airinei“;
- Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară “Dumitru Moțoc“;
- Colegiul Economic „Viilor“.

5.8.5 Parteneriatul cu întreprinderile

Pentru asigurarea unui ÎPT care să răspundă cerințelor pieței muncii nu trebuie să pierdem din vedere că un parteneriat real, activ și eficient cu agenții economici este absolut necesar pentru realizarea practicii elevilor, orientarea carierei acestora, evaluarea și validarea competențelor dobândite de elevi, planificarea ofertei de școlarizare, adaptarea curriculumului în dezvoltare locală (CDL) la solicitarea partenerilor, contactul profesorilor cu schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi, formarea adulților.

La nivelul regiunii București – Ilfov se evidențiază un grad diferit de dezvoltare a parteneriatului cu agenții economici, în funcție de managementul școlii, interesul agenților economici și condițiile locale. În timp ce în unele școli parteneriatul cu întreprinderile se limitează la asigurarea de multe ori conjuncturală și limitată a unor locuri de practică pentru elevi, în altele se poate vorbi de o diversitate a relațiilor de parteneriat (din punct de vedere al numărului agenților economici implicați și al obiectivelor asumate de parteneri). În *anexa 13* sunt prezentate câteva din exemplele de bună practică în parteneriatul școală - întreprindere, ambele bazate pe un interes reciproc real al partenerilor în pregătirea forței de muncă.

Având la bază **hartă parteneriatului** (anexa 16) realizată pentru anul școlar 2007-2008 pentru fiecare entitate a regiunii București – Ilfov putem observa că la nivelul regiunii **marea majoritate a agenților economici au încheiată cu unitățile de învățământ Convenția cadru privind efectuarea stagiului de pregătire practică în întreprindere/instituție publică de către elevii din învățământul profesional și tehnic conform OM nr. 1702 /06.08.2007**. La nivelul fiecărei școli, prin PAS trebuie surprinse acele aspecte relevante

pentru desfășurarea stagiilor de pregătire practică a elevilor, în principal, dar și alte modalități de colaborare cu întreprinderile. Nu trebuie neglijat faptul că, după lansarea Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane în data de 15 februarie 2008 **întreprinderile pot să-și califice/recalifice angajații prin programe FPC desfășurate în unitățile școlare**, o mare parte din cheltuielile aferente acestora fiind eligibile din FSE.

5.9 Principalele concluzii din analiza ÎPT la nivelul municipiului București

Concluzii desprinse din contextul european de politici în educație și formare profesională, precum și implicațiile pentru ÎPT regional pot fi sintetizate și corelate cu Planul Național de Ocupare unde este precizată strategia comună de ocupare a forței de muncă (*Procesul Luxemburg*), care printre altele:

- implică, din partea sistemului educațional și de formare profesională, măsuri adecvate vizând: creșterea șanselor de ocupare a absolvenților, dezvoltarea competențelor antreprenoriale, creșterea adaptabilității forței de muncă și promovarea șanselor egale pentru participare la piața muncii;
- invită la creșterea implicării școlilor din ÎPT în programe de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă;
- constituie repere obligatorii pentru școlile interesate în accesarea programelor UE pentru dezvoltarea resurselor umane.

Concluziile desprinse din asumarea contribuției ÎPT la obiectivul strategic al UE pentru 2010 (Lisabona):

- promovarea la toate nivelurile de educație și formare a noilor competențe de bază (tehnologiile informației și comunicării, limbile străine, cultura tehnologică, spiritul antreprenorial și competențele sociale);
- promovarea prioritară a calificărilor/competențelor care contribuie la economia bazată pe cunoaștere;
- promovarea competitivității forței de muncă prin creșterea calității pregătirii și a nivelului de calificare.

Alinierea la sistemul de indicatori structurali definiți pentru sistemele de educație și formare profesională din UE și adoptarea indicatorilor de referință pentru 2010 (**Benchmarks**) - necesită:

- măsuri corelate la nivel național și regional pentru alinierea la indicatorii UE; definirea și raportarea unitară a indicatorilor statistici;
- adoptarea la toate nivelurile de planificare a unor ținte și măsuri adecvate pentru apropierea de indicatori de referință UE, măsurarea sistematică a progresului în îndeplinirea indicatorilor propuși.

Schimbările din ultimii ani în sistemul de ÎPT privind traseele de pregătire cu finalități specifice până la nivelul 3 de calificare pe fiecare rută, avantajele unui sistem deschis cu o mobilitate crescută pe orizontală și pe verticală, introducerea creditelor transferabile și a portofoliului personal pentru formarea continuă, relevanța sporită a noilor standarde de pregătire profesională (SPP), etc. – favorizează o mai bună adaptare a ofertei la nevoile beneficiarilor (inclusiv prin posibilitatea unor parcursuri individualizate).

Totuși se constată însă o **promovare deficitară a traseului progresiv de profesionalizare**, confundat adesea de beneficiari (și chiar de către școli!) cu nivelul de calificare al primei trepte (ȘAM, nivelul 1), ignorându-se relevanța calificărilor care pot fi obținute până la nivelul 3 (ciclul superior al liceului) pe această rută. Constatarea implică nevoia unor măsuri adecvate, atât în planificarea ofertei cât și în orientarea și consilierea elevilor, având în vedere:

- deciziile privind planificarea și alegerea unui traseu de pregătire în ÎPT sa fie subordonate finalităților (calificări) și nu invers;
- creșterea atractivității ȘAM și a rutei progresive (prin calitatea pregătirii, acțiuni de promovare).

De asemenea se recomandă **preocupări mai mari din partea unităților școlare** pentru:

- creșterea gradului de adecvare a procesului de formare și evaluare în raport cu SPP;
- oferirea unor trasee individualizate de pregătire.

Concluzii din analiza comparativă a evoluției populației de vârstă școlară cu evoluția populației pe grupe de vârstă: din analiza contextului demografic se rețin implicațiile severe ale scăderii acestui indicator, îndeosebi a populației școlare, în paralel cu fenomenul de îmbătrânire demografică, de care trebuie să se țină cont în planificarea ofertei și a resurselor sistemului ÎPT pe termen lung.

Concluzii privind cheltuielile publice/elev și nr. de elevi/cadru didactic: cheltuielile publice/elev sunt **mai mici la ȘAM decât la liceu** și chiar față de învățământul gimnazial. Situația poate fi pusă în legătură cu directă cu **ponderea redusă** în cadrul indicatorului a **cheltuielilor pentru investiții în echipamente și materiale de instruire** (în mod necesar mai mari la școala de arte și meserii), în condițiile unei subfinanțări cronice a învățământului. Sunt necesare mai multe măsuri, printre care:

- creșterea resurselor alocate pentru dotarea și infrastructura ÎPT, inclusiv prin accesarea fondurilor structurale care reprezintă o oportunitate de dezvoltare a ÎPT;
- diversificarea surselor de finanțare prin identificarea și atragerea de resurse suplimentare, extrabugetare;
- optimizarea ofertei și a gestionării resurselor, inclusiv prin colaborarea în cadrul unor rețele de școli.

O observație mai trebuie adăugată aici: indicatorul cheltuieli publice/elev nu mai este calculat centralizat de către *Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar de Stat* defalcat pe niveluri de învățământ din anul școlar 2004-2005 având în vedere faptul că această structură a devenit nefuncțională.

Resursele umane din ÎPT - Gradul de acoperire cu profesori și maiștri calificați este relativ bun puțin mai mare în municipiul București decât în județul Ilfov. Totuși se observă că **acoperirea cu titulari nu este foarte bună** în unele domenii cum ar fi: comerț/turism și alimentație, construcții, industrie alimentară, agricultură, electronică și automatizări, etc., generând adesea o fluctuație mare a personalului încadrat pe posturile respective.

Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze:

- **competențele metodice;**
- **actualizarea competențelor de specialitate** cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic;
- **competențe aferente noilor calificări cerute pe piața muncii.**

Trebuie identificate și planificate **modalități adecvate pentru reconversie profesională** a anumitor categorii de cadre didactice din perspectiva ponderii importante a populației ocupate în educație în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare.

Resursele materiale și condițiile de învățare – Din analiza bazei materiale a unităților de învățământ din ÎPT din perspectiva normelor obligatorii de siguranța, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev putem desprinde următoarele concluzii:

- **necesitatea unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii, o planificare strategică a intervențiilor la nivel de județ și regiune**, aprobate de structurile partenieriale locale și regionale

- **necesitatea unor programe de dotare cu echipamente didactice** pentru pregătirea de specialitate.

- **identificarea unităților școlare viabile** ce necesită dezvoltarea infrastructurii (laboratoare, săli de curs) și a dotărilor (în laboratoare și atelierele în care sedesfășoară pregătirea practică săptămânală.

Mecanismele decizionale și descentralizarea funcțională în TVET – Concluziile pot viza:

- **consolidarea structurilor consultative din ÎPT și creșterea rolului partenerilor sociali** în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale, inclusiv accesarea finanțărilor prin fondurile structurale, în special prin FSE;

- **promovarea rețelelor de colaborare între școli**, inclusiv cu școli din spațiul european, pentru stimularea progresului în raport cu un set comun de indicatori de referință și adoptarea celor mai bune practici (**benchmarking**);

- necesitatea unor măsuri vizând **creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere**, cu privire la numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi testați aptitudinal și consiliați pentru o decizie informată în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire;

- **corelarea PAS** - ului (planuri de acțiune ale școlilor) cu planurile regionale și locale (**PRAI și PLAI**) în toate unitățile de ÎPT, condiție obligatoriu de îndeplinit din **perspectiva surprinderii la nivel de școală a acelor aspecte importante pentru dezvoltarea regională**.

Rata netă de cuprindere în educație – Chiar dacă este destul de mare în regiunea București – Ilfov (90,8%), deci peste benchmark-ul UE pentru 2010 (cel puțin 85 % dintre cei în vârstă de 22 de ani să fie absolviți cel puțin învățământul secundar superior), în județul Ilfov este extrem de mică (45,7%).

Gradul de cuprindere în educație în regiunea București - Ilfov se situează peste cele calculate la nivel național, pentru toate grupele de vârstă, cu decalaje foarte mari pe cele două componente ale regiunii. De exemplu, pentru grupa 15-18 ani, gradul de cuprindere în educație în municipiul București este de 111,6%, iar în județul Ilfov este de 33,7%. Un lucru deosebit îl reprezintă **gradul de cuprindere pentru grupa 19-23 ani, unde la nivelul capitalei acesta are valoarea de 211%** (vezi anexa 6f).

Ratele de tranziție în învățământul liceal și profesional evidențiază un decalaj major între București și județul Ilfov. Dacă în capitală această valoare este pentru anul școlar 2006-2007 de 110,3%, pentru Ilfov nu se ajunge decât la 48,7%. Acest lucru nu înseamnă că restul până la 100% nu continuă studiile ci faptul că un procent ridicat de elevi aleg să vină la licee de renume din capitală pentru că cele locale nu le oferă ce își doresc.

Abandonul școlar: Deși **ratele de abandon depășesc puțin media națională, la toate niveluri de educație**, tendințele la nivel regional par să indice o ameliorare a abandonului în cazul învățământului liceal și profesional, urmare a extinderii duratei învățământului obligatoriu și a măsurilor însoțitoare privind accesul la educație.

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație (tinerii din grupa de vârstă 18-24 de ani care au părăsit sistemul de educație, cu cel mult învățământul secundar inferior-maxim ISCED 2 absolviți) -Pentru acest indicator, nu sunt disponibile date statistice la nivel regional. Deși în scădere, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație la nivel național (**19% în 2006**) este de aproape două ori mai mare decât **ținta UE (benchmark)** care prevede o rata

medie de abandon școlar timpuriu de maxim 10%, până în 2010. Corelat cu ratele de cuprindere mai mici și de abandon puțin mai mari decât la nivel național, înregistrate la nivel regional, se poate estima o rată de părăsire timpurie semnificativă și la nivel regional.

Nivel scăzut al competențelor cheie, constatat încă de la intrarea în sistemul de ÎPT, în special în ceea ce privește o parte din elevii ȘAM - începând cu competențele de bază "tradiționale" (matematice, de comunicare, etc.) și continuând cu competențele de învățare, capacitatea de gândire critică și rezolvarea de probleme, de relaționare interpersonală, etc. - necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere: învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual; programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate); facilitarea unor trasee individualizate de formare, etc.

Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani) – Trebuie să avem în vedere cu prioritate implicarea unităților școlare din ÎPT în formarea adulților, prin acreditarea lor ca furnizori autorizați de FPC la CNFPA și derularea de programe acreditate din perspectiva faptului că **România** (și implicit regiunea) **înregistrează cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte** (1,3% în 2006, conform Eurostat, față de media UE-27 de 9,6% și UE-15 de 11,1% și de *benchmark*-ul de 12,5%).

Deci, **principalele concluzii** care se pot desprinde privind indicatorii de ieșire sunt:

- măsuri de creștere a accesului la educație pentru elevii din mediul rural;
- creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere pentru categoriile expuse riscului;
- măsuri combinate pentru asigurarea accesului la educație (rural, categorii dezavantajate), serviciile de orientare și consiliere;
- stabilirea unor ținte măsurabile privind ratele de tranziție la următorul nivel de calificare în perspectiva 2013 (rata abandonului școlar timpuriu să nu depășească 10%, respectiv rata de absolvire a învățământului secundar superior să fie cel puțin 85 % dintre cei în vârstă de 22 de ani);
- programe pentru diminuarea și prevenirea abandonului școlar în special în mediul rural, comunitățile etnice dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației, etc.;
- programe pentru diminuarea și prevenirea părăsirii timpurii a sistemului educațional;
- promovarea învățării centrate pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual;
- programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate).

Indicatori de impact

Din analiza indicatorilor care pot măsura impactul ÎPT în plan ocupațional se constată:

- lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților;
- necesitatea realizării de anchete/sondaje periodice în rândul absolvenților și angajatorilor vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor
- realizarea unei analize privind adaptarea ofertei ÎPT la cererea de pe piața muncii
- implicarea ÎPT în **programe de măsuri active de ocupare**, prioritar în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii.

6. Evaluarea progresului în implementarea PLAI 2007 - 2013

În cadrul proiectului Phare 2005 documentul programatic **PLAI 2007 – 2013** a fost supus unui proces de monitorizare realizat de către 2 membrii ai Consorțiului Regional București – Ilfov. Activitățile s-au axat în principal pe analiza datelor transmise de către instituțiile responsabile de implementarea acțiunilor propuse și compararea acestora cu acțiunile planificate în PLAI. Formularea concluziilor s-a concretizat în observații și recomandări pentru unele activități sau măsuri de realizare a obiectivelor și se regăsesc materializate în fișele de monitorizare a obiectivelor după cum urmează:

➤ Obiectivul „**Dezvoltarea rațională a rețelei școlare TVET**”

Inspectoratele Școlare din cadrul Regiunii de dezvoltare București-Ilfov propun Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului prin planurile de școlarizare, un echilibru al rețelei școlare TVET la nivel de regiune. Se recomandă radierea activității 1.1 Elaborarea metodologiei de stabilire a relevanței școlilor TVET în raport cu nevoile de formare profesională inițială la nivel regional și a activității 1.3 Ierarhizarea școlilor pe baza sistemului de stabilire a relevanței acestora în raport cu nevoile de formare profesională inițială la nivel regional - anual și înlocuirea acestora din urmă cu un alt criteriu pentru evidențierea nevoilor de formare profesională la nivel regional și local.

➤ Obiectivul „**Adaptarea ofertei educaționale de formare profesională la cerințele pieței muncii**”

Notele de „progres bun” acordate acțiunilor de realizare a acestui obiectiv au fost acordate ca aprecieri maxime, întrucât s-au depus toate eforturile de către echipele de elaborare și actualizare a PLAI, pentru o cuprindere cât mai amplă și esențială a datelor și informațiilor în aceste documente. De asemenea se remarcă identificarea conformităților și neconformităților cu recomandările PLAI în cadrul Planurilor de școlarizare, ceea ce demonstrează că activitatea instituțiilor responsabile cu întocmirea acestor planuri și cea a CNDIPD s-a desfășurat în strânsă colaborare. Principalele concluzii centrate pe acțiunile monitorizate la obiectivul 2 sunt:

- apariția unor neconformități în planurile de școlarizare, referitoare la ponderile de școlarizare pentru anumite domenii (acțiunea 2.1 Crearea și actualizarea anuală a bazei de date necesare evidențierii indicatorilor de educație din PLAI.);

- actualizarea în termenul stabilit a bazei de date necesare evidențierii indicatorilor de piața muncii de către AMOFM și AJOFM (acțiunea 2.2 Crearea bazei de date necesare evidențierii indicatorilor de piață a muncii din PRAI);

- se constată diminuarea implicării școlilor arondate centrelor de resurse în formarea profesională a tinerilor și necesitatea modernizării bazei materiale pentru efectuarea practicii din aceste școli și din centrele de resurse (acțiunea 2.7 Crearea rețelelor de școli pentru fiecare din domeniile de formare profesională prioritare la nivel regional);

➤ Obiectivul „**Asigurarea condițiilor de infrastructură și dotare a școlilor TVET**”

Pentru monitorizarea acțiunilor de îndeplinire a acestui obiectiv a fost necesară folosirea unor informații privind: cheltuirea fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru anul 2007 de către Consiliile Locale, stadiul lucrărilor la unitățile școlare cuprinse în BEI și fondurile alocate de la bugetele locale pentru construirea, reabilitarea sau dotarea unităților școlare TVET. Nota pentru progres acordată acestor activități este “1= progres întârziat”, concluzia fiind aceea că se constată dezinteres atât din partea managerilor unităților școlare TVET cât și din partea autorităților publice locale.

7. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri

În acest capitol sunt prezentate principalele concluzii și recomandări pentru sistemul de educație și formare profesională precizate la sfârșitul fiecărui capitol. Scopul acestora este de a îmbunătăți planul de acțiune propus pentru următoarea perioadă. Prezentul capitol se rezumă la a sintetiza unele dintre implicațiile mai importante rezultate din analiză și de a introduce acțiunile detaliate în capitolul final.

Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă. Cel mai însemnat declin se proiectează pentru grupul țintă principal (15-24 ani) în care se încadrează elevii de liceu, care se estimează că până în 2015, raportat la 2005, va scădea la nivelul capitalei cu cca. **39,8%**, ceea ce **pentru perioada de planificare 2008 - 2013** ar reprezenta o **reducere semnificativă, nu departe de jumătate a numărului actual de elevi.**

De aici, o primă concluzie de interes general pentru orice strategie în domeniul resurselor umane vizează **nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.**

Pentru sistemul de educație și formare profesională, previziunile demografice corelate cu concluziile rezultate din analiza indicatorilor pentru educație și din analiza ofertei curente în raport cu tendințele pieței muncii și economiei regionale, conduc la nevoia de planificare a unor măsuri vizând: *ajustarea ofertei în raport cu nevoile de calificare pe termen lung, asigurarea accesului la educație și formare profesională (acces vs. calitatea serviciilor și varietatea opțiunilor), optimizarea resurselor.*

De asemenea - pentru compensarea pierderilor de populație școlară și consolidarea poziției școlilor în cadrul comunității - se desprinde nevoia și oportunitatea **unei strategii de diversificare a grupurilor țintă și a ofertei de servicii: implicarea activă pe piața formării adulților, servicii în folosul comunității, contracte cu întreprinderile și alte organizații pentru studii, cercetări și consultanță,** etc.

Corelarea bazelor de date din șomaj cu noile finalități (calificări/niveluri de calificare) obținute prin sistemul de educație și formare profesională și cu prevederile viitorului cadru național al calificărilor ar facilita schimbul de informații utile, de interes reciproc.

De asemenea se recomandă colaborarea între instituțiile din educație și formare profesională, universități și ale organizații specializate pentru proiectarea și aplicarea unor proceduri adecvate de sondare a opiniei absolvenților și angajatorilor - vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională

În acest scop, au fost utile unele repere oferite de informațiile statistice oficiale și rezultatele din studiile de piață a muncii realizate prin programul Phare TVET, concluziile din analiza comparativă șomaj-locuri de muncă (pe grupe de ocupații) pe baza datelor puse la dispoziție de AJOFM, combinate cu informațiile parțiale obținute din diverse surse și, nu în ultimul rând, opiniile formulate cu diverse ocazii în întâlnirile Consorțiului Regional și ale Comitetelor Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, precum și recomandările experților din Asistența Tehnică a Programului Phare TVET.

Se recomandă oferirea unor repere raționale pentru structura planurilor de școlarizare în viitor, dar care să permită adaptarea la specificul local, să încurajeze flexibilitatea și diversitatea ofertei, deschiderea spre evoluțiile viitoare și adaptarea la schimbare (inclusiv adaptările ulterioare ale nomenclatoarelor de pregătire). În sprijinul raționalizării rețelei școlare și optimizării resurselor se recomandă evaluarea poziției în viitor a fiecărei școli

din rețeaua școlară actuală – prin aplicarea unui set de criterii și indicatori obiectivi cu referire la: evoluția demografică, condițiile de acces în zonă/zonile apropiate, calitatea serviciilor, relevanța față de nevoile de calificare și opțiunile elevilor.

Dezvoltarea rațională a rețelei școlare ÎPT este abordată ca un prim obiectiv specific în planul de acțiuni. Măsurile, acțiunile planificate și țintele, rezultatele măsurabile așteptate asociate obiectivului specific 1 privesc realizarea concordanței între rețeaua școlară existentă și nevoia de dezvoltare regională.

Deosebit de importantă este **adaptarea ofertei educaționale de formare profesională la cerințele pieței muncii** - vizată prin indicatorul de realizare măsurile asociate obiectivului specific 2, urmărind ca procentele pe domenii de formare profesională inițială din planurile de școlarizare să fie în concordanță cu recomandările PRAI și PLAI.

Măsurile specifice pentru **asigurarea condițiilor de infrastructură și dotare a școlilor ÎPT** sunt sintetizate la obiectivul specific 2 și au în vedere în primul rând:

- identificarea unităților școlare IPT necesar a fi dezvoltate;
- reabilitarea infrastructurii școlilor IPT;
- înlocuirea echipamentelor IT uzate moral și dotarea cu echipamente necesare pregătirii de specialitate și conectate la internet.

8. ANALIZA SWOT

PUNCTE TARI

1. Există documentele de planificare strategică pe termen lung a ofertei de calificare corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS), iar primele două se regăsesc pe site-urile inspectoratelor școlare spre consultare publică.
2. S-au identificat și s-au eliminat parțial unele dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare cerute pe piața muncii.
3. Există parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.
4. Instrumentele de asigurare a calității s-au generalizat în toate școlile IPT.
5. Multe unități de învățământ IPT la nivelul regiunii au beneficiat de:
 - ✓ reabilitare și dotare cu echipamente didactice și de birotică din finanțările Phare TVET;
 - ✓ formarea personalului didactic și managerial pe problematica schimbărilor fundamentale din curriculum-ul TVET.
6. Rețea școlară de învățământ obligatoriu acoperă întreg teritoriul regiunii.
7. Rețele școlare tematice constituite între centrele de resurse și unitățile din învățământ profesional și tehnic din municipiul București, pe de o parte, și unitățile de învățământ din proiectele Phare 2004 și celelalte unități școlare din județul Ilfov, pe de altă parte.
8. În regiune există un număr mare de furnizori autorizați de formare profesională continuă.
9. Oferta de învățământ superior permite accesul absolvenților de liceu atât din municipiul București și județul Ilfov, cât și din alte județe alăturate, capitala fiind cel mai puternic centru universitar din țară.

PUNCTE SLABE

1. Documentele strategice de planificare, deși există, ele sunt nu sunt consultate de către toate unitățile școlare din IPT pentru fundamentarea planului de școlarizare, astfel **oferta școlară** se armonizează parțial cu cererea de pe piața muncii, generând dezechilibre între cerere și ofertă.
2. Mai sunt calificări cerute pe piața muncii pentru care nu se școlarizează încă, așa cum ar fi cele din domeniul „Estetica și igiena corpului omenesc”.
3. Parteneriatele cu agenții economici trebuie văzute în integritatea lor, prin asigurarea de către unitatea școlară a condițiilor necesare desfășurării unor cursuri de formare continue a angajaților a mai multor firme la care se desfășoară stagiile de practică și prin implicarea școlilor în proiecte din FSE în care un obiectiv să fie și pregătirea tutorilor din întreprinderi să lucreze cu elevii.
4. Multe unități școlare IPT în care s-au introdus instrumentele de asigurare a calității mai au încă probleme în realizarea rapoartelor de autoevaluare.
5. Numărul de unități școlare care au beneficiat de reabilitare și dotare cu echipamente didactice este foarte mic în raport cu necesitățile reale ale sistemului; mobilitatea profesională scăzută și fluctuația **profesorilor/maistrilor instructori** din învățământul IPT face ca eficiența procesului de predare/învățare să fie uneori mai scăzută.
6. Deși rețeaua este acoperitoare pentru regiune, există dificultăți în **acoperirea cu profesori titulari** în unele domenii cum ar fi: profesori și maiștri instructori în comerț, turism și alimentație, construcții, industrie alimentară, agricultură/veterinar/zootehnie, electronică și automatizări, etc. De asemenea, mulți elevi aleg să vină către municipiul București, lăsând unitățile de învățământ din județul Ilfov fără elevi.
7. Rețelele tematice constituite nu funcționează de ajuns pentru împărtășirea experienței acumulate de unele școli cu celelalte unități școlare din rețea.
8. Deși numărul este mare de furnizori autorizați de FPC (un număr de 247 la nivelul regiunii înregistrați la CNFPA), numai 5 unități școlare sunt printre acestea.
9. Accesul limitat la educație pentru elevii cu handicap datorat infrastructurii necorespunzătoare a școlilor IPT
10. Număr insuficient de cabinete de orientare școlară și profesională și de consilieri școlari, acest fapt ducând la opțiunea elevilor cu predilecție către liceul teoretic, iar după terminarea acestuia, intrarea lor în șomaj.
11. **Nivel scăzut al competențelor cheie**, constatat încă de la intrarea în sistemul de ÎPT, în special în ceea ce privește elevii ȘAM

OPORTUNITĂȚI

1. **Capitala** este un oraș cu posibilități mari de creștere economică, superioare mediei naționale, ocupând locul întâi pe țară cu privire la valoarea PIB/loc. la paritatea puterii de cumpărare standard.
2. **În ceea ce privește domeniile cerute pe piața muncii, construcțiile** par să dețină primul loc în ceea ce privește numărul de locuri nou create în următoarele 6 luni, respectiv de 13,8%; de asemenea, pe al doilea loc se regăsesc **Tranzacțiile imobiliare, închirieri și activități prestate în principal întreprinderilor** cu 11,8%; pe cel de-al treilea loc se regăsesc la egalitate cei care își desfășoară activitatea în **Transport și depozitare, poștă și telecomunicații și Învățământ** cu 7,2%.
3. O oportunitate o reprezintă și accesarea **Fondurilor structurale** pentru îmbunătățirea infrastructurii școlare, unde unitățile de învățământ trebuie să colaboreze cu autoritățile publice locale pentru depunerea de proiecte prin Programul Operațional Regional.
4. **Fondul Social European** oferă prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane, prin Axele Prioritare 1 și 2 oportunități de finanțare pentru formarea cadrelor didactice, pentru organizarea stagiilor de practică a elevilor și în țară și în state membre ale Uniunii Europene, etc.

AMENINȚĂRI

1. Scăderea numărului populației la nivelul întregii regiuni, ritmul cel mai alert de descreștere înregistrând populația de vârstă școlară
2. Se preconizează în următorii ani **creșterea populației din grupa de vârstă de peste 65 de ani** și o pondere mai mică a populației în vârstă de muncă din mediul rural, combinat cu tendința tinerilor de a părăsi ruralul.
3. **Populația școlară** din învățământul preuniversitar **a scăzut drastic**, în perioada 2000–2006. La nivel regional se preconizează pentru perioada **2005-2015 o scădere cu 36,7%** a efectivele din grupa de vârstă **15-18 ani** (care includ elevii de liceu / școala de arte și meserii) și cu **29,9%** a efectivelor din grupa de vârstă **19-24 ani** (care interesează învățământul postliceal și superior).
4. **Deficit foarte mare la nivelul regiunii ce reiese din înregistrările AMOFM/AJOFM**, respectiv din numărul mare de 12.481 locuri vacante la nivelul regiunii, numărul mic de 3549 șomeri înregistrați, din care numai 48 absolvenți.
5. **Migrația în creștere în afara regiunii și a țării** având ca efect reducerea numărului de elevi și diminuarea posibilității planificării corecte a cifrei de școlarizare
6. Numărul **extrem de scăzut al populației tinere ocupate**.
7. **Ponderea mare a șomerilor tineri** (15-24 ani - 24,1%), indiferent de sex sau mediul de viață al acestora.
8. **Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă** - în contrast cu nevoile de formare în creștere.
9. Rata de tranziție în învățământul secundar superior scăzută, în rândul populației școlare din mediul rural.

9. PLAN DE ACȚIUNE – PLAI BUCUREȘTI 2008 - 2013

	Intervenția	Indicatori de realizare	Surse și mijloace de verificare
OBIECTIV GENERAL	Creșterea gradului de inserție profesională a absolvenților învățământului profesional și tehnic	Diminuarea procentului absolvenților seriei curente aflați în șomaj în 2013	Statisticile AMOFM
OBIECTIVE SPECIFICE	1. Dezvoltarea rațională a rețelei școlare IPT din București	Rețeaua școlară IPT răspunde nevoilor regionale și locale de formare profesională inițială până în 2013	Analize ale concordanței dintre recomandărilor CLDPS București pentru dezvoltarea rețelei școlare IPT și modificările apărute în rețea
	2. Adaptarea ofertei educaționale de formare profesională la cerințele pieței muncii	Procentele pe domenii de formare profesională inițială din planurile de școlarizare sunt în concordanță cu recomandările din PLAI începând cu anul școlar 2006-2007	Analize ale planurilor de școlarizare în raport cu recomandările din PLAI
	3. Asigurarea condițiilor de infrastructură și dotare a școlilor IPT din București	Toate școlile IPT identificate ca necesar a fi dezvoltate asigură condițiile necesare desfășurării activităților didactice de formare profesională inițială inclusiv pentru persoanele cu dizabilități până în 2013	Autorizațiile de funcționare a școlilor
		Toate școlile IPT identificate ca necesar a fi dezvoltate dispun de echipamentele IT și pentru pregătirea de specialitate până în 2013	Analize privind gradul de asigurare a cerințelor SPP și curriculum prin dotările realizate
	4. Dezvoltarea resurselor umane ale școlilor IPT din București	Întregul personal de conducere al școlilor IPT a parcurs stagiile de formare în domeniul managementului până în 2013	Situațiile statistice ale ISMB
		Toate cadrele didactice din școlile IPT au parcurs stagiile de formare	Situațiile statistice ale ISMB
		Mărirea numărului de consilieri pentru orientarea școlară și vocațională până în 2013	Situațiile statistice ale ISMB
5. Monitorizarea acțiunilor și evaluarea rezultatelor PLAI	Pentru toate acțiunile din PLAI au fost completate fișe de monitorizare începând cu anul școlar 2007 – 2008 și s-au întocmit rapoarte de monitorizare.	Rapoartele de monitorizare pentru PLAI.	

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

OBIECTIV SPECIFIC	INDICATORI DE RELIZARE		SURSE ȘI MIJLOACE DE VERIFICARE					
			Surse și mijloace de verificare	Organizații responsabile pentru implementare	Instituții partenere	Termen de realizare	Resurse	Precondiții și riscuri
1. Dezvoltarea rațională a rețelei școlare IPT	Rețeaua școlară IPT răspunde nevoilor locale de formare profesională inițială		Analize ale concordanței dintre recomandările CLDPS București pentru dezvoltarea rețelei școlare IPT și modificările apărute în rețea					
Măsurile / Acțiuni planificate	Ținte, rezultate măsurabile așteptate	Indicatori de realizare	Surse și mijloace de verificare	Organizații responsabile pentru implementare	Instituții partenere	Termen de realizare	Resurse	Precondiții și riscuri
1.1 Formularea concluziilor privind concordanța între rețeaua școlară existentă și rezultatele “Analiza a pieței muncii”	Stabilirea corectă a diferențelor constatate	Macheta, comentarii și recomandări (raport)	Machetă și grafice care cuprind situația absolvenților care finalizează cursurile în anul școlar 2007-2008	ISMB	CNDIPT, CLDPS București, MECT, Consiliilor Locale	1 oct. 2008	Bază de date	Existența datelor actualizate necesare
1.2. Adoptarea deciziilor de dezvoltare a rețelei școlare IPT din București	Factorii de decizie adoptă recomandările pentru dezvoltare a rețelei școlare IPT din București - anual începând cu 2006	Machetă pentru planul de școlarizare realizată de CNDIPT	Deciziile ISMB, Consilii Locale pentru sprijinirea dezvoltării școlilor	ISMB	MECT, CNDIPT, CLDPS București, Consilii Locale, ISMB	Aprilie 2009	Planul de școlarizare pe rețeaua IPT și analiza pieței muncii	Realizarea planului de școlarizare în anul școlar anterior

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

OBIECTIV SPECIFIC	INDICATORI DE RELIZARE		SURSE ȘI MIJLOACE DE VERIFICARE					
2. Adaptarea ofertei educaționale de formare profesională la cerințele pieței muncii	Procentele pe domenii de formare profesională inițială din planurile de școlarizare sunt în concordanță cu recomandările din PRAI și PLAI începând cu anul 2006		Analize ale planurilor de școlarizare în raport cu recomandările PRAI și PLAI					
Măsură / Acțiuni planificate	Ținte, rezultate măsurabile așteptate	Indicatori de realizare	Surse și mijloace de verificare	Organizații responsabile pentru implementare	Instituții partenere	Termen de realizare	Resurse	Precondiții și riscuri
2.1 Actualizarea anuală a bazei de date necesare evidențierii indicatorilor de educație din PLAI	Baza de date privind indicatorii de educație este constituită și actualizată anual începând cu 2006	Baza de date și indicatorii pentru educație	Site-ul ADR, Site – urile ISMB	ISMB	CLDPS București	Conform datei de apariție a anuarului statistic	Anuarul statistic și date ISMB	Existența bazelor de date necesare pentru indicatorii pentru educație
2.2 Actualizarea bazei de date necesare evidențierii indicatorilor de piață a muncii din PLAI	Baza de date privind indicatorii de piață a muncii este constituită și actualizată anual începând cu 2006	Baza de date și indicatorii pentru piața muncii	Site-ul ADR Site-urile ISMB Site-ul AMOFM	AMOFM	CLDPS București	Conform datei de apariție a anuarului statistic	Anuarul statistic și date AMOFM	Existența bazelor de date necesare pentru indicatorii pentru piața muncii
2.3. Actualizarea și elaborarea anuală a PLAI	PLAI actualizat anual în concordanță cu cerințele pieței muncii	PRAI aprobat de CLDPS București	Aprobarea CLDPS București Site-ul CNDIPT Site-ul ISMB si AMOFM	CLDPS București	CLDPS București, MECT, CNDIPT	Iulie 2009	Fondul Social European Surse bugetare și extrabugetare ale instituțiilor reprezentate în CLDPS București	Realizarea unui PLAI bazat pe date relevante și actuale

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

<p>2.4. Elaborarea anuală a Planului de școlarizare în concordanță cu recomandările PRAI și PLAI</p>	<p>1 Plan de școlarizare pentru municipiul București adaptat la recomandările din PRAI și PLAI</p>	<p>Planul de școlarizare avizat de C.L.D.P.S. și aprobat de MECT- anual</p>	<p>Avizul CLDPS București Aprobarea MECT</p>	<p>ISMB</p>	<p>CLDPS București MECT, CNDIPT</p>	<p>Decembrie 2008</p>	<p>Documente de prognoză și planificare elaborate în parteneriat de către ISMB, CLDPS</p>	<p>Fundamentarea planului de școlarizare pe baza PLAI</p>
<p>2.5. Crearea rețelelor de școli pentru fiecare din domeniile de formare profesională prioritare la nivel regional</p>	<p>Constituirea rețelelor școlare pentru toate domeniile de formare profesională inițială în care se școlarizează elevi, constituite până în 2013. Constituirea rețelei firmelor de exercițiu, rețelei unităților școlare cuprinse în programul auto</p>	<p>Numărul rețelelor și componența acestora Numărul școlilor cărora li se oferă consultanță și programele de consultanță</p>	<p>Convențiile de constituire a rețelelor de școli Planuri și programe de consultanță</p>	<p>ISMB</p>	<p>CLDPS București MECT, CNDIPT</p>	<p>Octombrie 2008</p>	<p>Fondul social european Surse bugetare și extrabugetare ale unităților școlare</p>	<p>5 rețele de școli constituite până în 2007</p>
<p>2.6 Dezvoltarea formelor de învățământ pentru adulți orientate cu predilecție spre satisfacerea nevoilor angajatorilor</p>	<p>Creșterea anuală a numărului de grupuri școlare autorizate ca furnizori de formare continuă Creșterea numărului de programe de formare profesională continuă derulate de unitățile școlare (incluzând nr. de</p>	<p>Numărul grupurilor școlare autorizate Numărul calificărilor pentru care există autorizări Numărul participanților la aceste cursuri</p>	<p>Autorizațiile CNFPA</p>	<p>ISMB ,unitățile școlare</p>	<p>MECT, Consilii Locale, angajatori</p>	<p>Permanent până în 2013</p>	<p>Costuri necesare autorizării unităților școlare ca furnizări de pregătire pentru adulți Costuri necesare derulării</p>	<p>Fondul Social European Surse extrabugetare ale unităților școlare</p>

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

	participanți).	Realizarea de machete și grafice relevante					programelor de formare	
2.7. Elaborarea și implementare a unor instrumente de investigare a gradului de satisfacție a agenților economici față de formarea profesională inițială furnizată de școală	Toate școlile IPT aplică instrumente de investigare a gradului de satisfacție al agenților economici, parteneri de practică față de formarea profesională inițială furnizată de școală până în 2009.	Existența instrumentelor de investigare Numărul școlilor care aplică instrumentele de investigare	Rapoarte ale școlilor și ale ISMB	Unitățile școlare, ISMB CMBRAE	CNDIPT, agenții economici parteneri ai unităților școlare	Mai 2009	Fondul Social European Surse bugetare și extrabugetare ale unităților școlare Necesare aplicării instrumentelor	Existența bazelor de date a agenților economici parteneri, angajatori
2.8. Dezvoltarea competențelor CDL și a materialelor auxiliare în parteneriat cu agenții economici	CDL adaptat nevoilor angajatorilor Toți elevii învățământului IPT beneficiază de materialele suport de învățare pentru CDL până în 2013	Numărul CDL elaborat în parteneriat cu agenții economici de către fiecare școală. Numărul elevilor care beneficiază de materiale suport de învățare elaborate în parteneriat cu agenții economici	Avizele agenților economici pentru CDL și materialele suport de învățare Rapoarte ale ISMB	Unitățile școlare, ISMB	Agenți economici parteneri de practică	Anual până în 2013	Fondul social european Surse bugetare și extrabugetare ale instituțiilor reprezentate în structurile parteneriale: CLDPS, necesare elaborării CDL și materialelor suport	Existența parteneriatelor în formarea profesională inițială și continuă

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

OBIECTIV SPECIFIC	INDICATORI DE RELIZARE		SURSE ȘI MIJLOACE DE VERIFICARE					
3. Asigurarea condițiilor de infrastructură și dotare a școlilor IPT din Bucuresti	Toate școlile IPT identificate ca necesar a fi dezvoltate asigură condițiile necesare desfășurării activităților didactice de formare profesională inițială inclusiv pentru persoanele cu dizabilități până în 2013		Autorizațiile de funcționare a școlilor					
	Toate școlile IPT identificate ca necesar a fi dezvoltate dispun de echipamentele IT moderne și pentru pregătirea de specialitate până în 2013		Analize privind gradul de asigurare a cerințelor SPP și curriculum prin dotările realizate					
Măsurile / Acțiuni planificate	Ținte, rezultate măsurabile așteptate	Indicatori de realizare	Surse și mijloace de verificare	Organizații responsabile pentru implementare	Insituții partenere	Termen de realizare	Resurse	Precondiții și riscuri
3.1 Identificarea unităților școlare IPT necesar a fi dezvoltate	Școlile IPT necesar a fi dezvoltate sunt identificate în raport cu prioritățile din PRAI și PLAI până în mai 2009	Realizarea unei fișe pentru fiecare unitate școlară din IPT relevantă pentru infrastructură și dotare (situație realizată începând cu anul 2006).	Concluziile și recomandările în urma analizării fișelor de la fiecare unitate din IPT	ISMB	CLDPS București	Surse bugetare și extrabugetare necesare realizării studiilor de identificare	Mai 2009	Existența "fișei" pentru fiecare unitate și realizarea unei baze de date cu toate unitățile
3.2 Reabilitarea infrastructurii școlilor IPT identificate	Toate școlile identificate sunt reabilitate până la sfârșitul anului 2013	Numărul de școli reabilitate conform recomandărilor și deciziilor autorităților locale și ISMB, Calitatea lucrărilor de reabilitare	Listele școlilor selectate pentru dezvoltare Proiectele de reabilitare Procesele verbale de recepție finală Autorizațiile de funcționare	ISMB, Consiliile Locale 1-6, școlile selectate	MECT	Fondul european de dezvoltare regională (POR) Surse bugetare și extrabugetare, surse ale Consiliilor Locale necesare reabilitării infrastructurii	Anual până în 2013	Existența unor proiecte de reabilitare și dotare Nealocarea fondurilor necesare

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

<p>3.3 Înlocuirea echipamentelor IT uzate moral Dotarea cu echipamente necesare pregătirii de specialitate și conectate la internet</p>	<p>Fondurile destinate pentru dotarea cu echipamente sunt cheltuite integral în aceste scopuri. Școlile identificate sunt conectate la internet cu cel puțin 2 tipuri de conexiuni până la sfârșitul anului 2013.</p>	<p>Toate școlile IPT identificate ca necesar a fi dezvoltate dispun de echipamentele IT actuale, conectate la internet și echipamente pentru pregătirea de specialitate până în 2013. Folosirea integrală a surselor de finanțare</p>	<p>Analize privind gradul de asigurare a cerințelor SPP și curriculum prin dotările realizate</p>	<p>ISMB, Consilii Locale,</p>	<p>MECT, CNDIPT</p>	<p>școlilor IPT Fondul european de dezvoltare regională Surse bugetare și extrabugetare, surse ale Consiliilor Locale</p>	<p>Annual până în 2013</p>	<p>Existența unor liste necesare pentru dotarea fiecărei unități școlare. Nealocarea fondurilor necesare</p>
--	---	---	---	-------------------------------	---------------------	---	----------------------------	--

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

OBIECTIV SPECIFIC	INDICATORI DE RELIZARE		SURSE ȘI MIJLOACE DE VERIFICARE					
4. Dezvoltarea resurselor umane ale școlilor IPT din București	Întregul personal de conducere al școlilor IPT a parcurs stagiile de formare în domeniul managementului până în 2013		Situațiile statistice ale ISMB					
	Toate cadrele didactice din școlile IPT au parcurs stagiile de formare în domeniul pregătirii de specialitate și IT.		Situațiile statistice ale ISMB					
	Creșterea numărului de consilieri pentru orientarea școlară și vocațională până în 2013		Situațiile statistice ale ISMB					
Măsurile Acțiuni planificate	Ținte, rezultate măsurabile așteptate	Indicatori de realizare	Surse și mijloace de verificare	Organizații responsabile pentru implementare	Instituții partenere	Termen de realizare	Resurse	Precondiții și riscuri
4.1 Stagii de formare (modulul de inițiere și module de dezvoltare până în 2013) a directorilor și directorilor adjuncți ai școlilor IPT în domeniul managementului	Toți directorii și directorii adjuncți ai școlilor IPT au parcurs module de inițiere .	Toți directorii și directorii adjuncți au parcurs stagiile de formare - modulul de inițiere.	Rapoarte ale ISMB	ISMB	Instituții partenere: MECT, CCD București CNDIPT, Școlile Centre de Resurse	Mai 2008 Anual până în 2013	Fondul Social European Surse bugetare furnizate de MECT Surse extrabugetare necesare formării directorilor/directorilor adjuncți, consilierilor școlari, cadrelor didactice de specialitate	Derularea de programe acreditate de formare pentru directori
4.2 Stagii de formare pentru membrii echipelor de elaborare a PAS din toate școlile IPT	Membrii echipelor din toate unitățile școlare IPT au competențele necesare elaborării PAS până la sfârșitul anului 2008.	Toți membrii echipelor de elaborare PAS au parcurs stagii de formare.	Rapoarte ale ISMB	ISMB	MECT, CNDIPT, CCD București Școlile Centre de Resurse	Mai 2008		Derularea activității de formare de către Centrele de resursă

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

<p>4.3 Stagii de formare pentru cadrele didactice din școlile IPT pentru aplicarea învățării centrate pe elev și asigurarea calității</p>	<p>Toate cadrele didactice din școlile IPT au abilitățile necesare pentru aplicarea învățării centrate pe elev până la sfârșitul anului 2013. Toate cadrele didactice din școlile IPT au abilitățile necesare pentru aplicarea sistemului de asigurare a calității până la sfârșitul anului 2013</p>	<p>Toate cadrele didactice de specialitate au parcurs stagiul de formare pentru aplicarea învățării centrate pe elev și pentru aplicarea sistemului de asigurare a calității cu relevarea procentului de participare în fiecare an</p>	<p>Rapoarte ale ISMB</p>	<p>ISMB</p>	<p>CNDIPT, CCD București , Școlile Centre de Resurse</p>	<p>Anual până în 2013</p>		
<p>4.4 Stagii de formare pentru cadrele didactice din școlile IPT pentru utilizarea echipamentelor IT și specializate achiziționate</p>	<p>Toate cadrele didactice de specialitate din școlile IPT au competențele necesare de integrare a noilor echipamente în procesul didactic până în 2013.</p>	<p>Toate cadrele didactice de specialitate au parcurs stagiul de formare pentru utilizarea echipamentelor IT și specializate achiziționate cu relevarea procentului de participare în fiecare an.</p>	<p>Rapoarte ale ISMB,</p>	<p>ISMB, CCD București</p>	<p>MECT, CNDIPT</p>	<p>Anual până în 2013</p>		<p>Existența și desfășurarea programelor la CCD București</p>

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

<p>4.5 Stagii de formare a cadrelor didactice de specialitate din școlile IPT implicate în activitatea de pregătire practică la agenții economici parteneri pentru adaptarea conținuturilor și metodelor de învățământ la cerințele angajatorilor și la noile tehnologii și echipamente</p>	<p>Cadrele didactice de specialitate parcurg anual stagiul de formare. Cadrele didactice de specialitate din școlile IPT integrează în procesul didactic la cerințele angajatorilor tehnologiile și echipamentele din dotarea agenților economici parteneri.</p>	<p>Numărul cadrelor didactice de specialitate din școlile IPT care au parcurs stagii de formare</p>	<p>Rapoarte ale ISMB</p>	<p>ISMB</p>	<p>CNDIPT, agenți economici , Școlile Centre de Resurse</p>	<p>Anual până în 2013</p>		<p>Funcționarea parteneriatelor între agenți economici și unitățile de învățământ Dotarea cu echipamente și tehnologii la agenți economici și în atelierele de practică. Existența și derularea de programe de formare la CCD sau școli centre de resursă.</p>
<p>4.6 Stagii de formare pentru toți consilierii școlari pentru dezvoltarea competențelor de orientare școlară și vocațională</p>	<p>Toți consilierii școlari au dezvoltate competențele de orientare școlară și vocațională a elevilor până la sfârșitul anului școlar 2008-2009</p>	<p>Toți consilierii școlari au parcurs stagiul de formare</p>	<p>Rapoarte ale CMBRAE</p>	<p>ISMB , CMBRAE</p>	<p>MECT, CCD București, Școlile Centre de Resurse</p>	<p>Mai 2009</p>		<p>Existența unui plan de formare pentru consilierii școlari în vederea orientării școlare și profesionale a elevilor. Existența în fișa postului de consilier școlar a atribuțiilor specifice orientării școlare și profesionale a</p>

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

								elevilor.
4.7 Înființarea de noi cabinete de orientare școlară și profesională	Toate școlile IPT dispun de cabinet de orientare școlară și vocațională și de consilieri până în 2013	Numărul de noi cabinete Numărul de consilieri (în toate școlile IPT)	Rapoarte ale CMBRAE	CMBRAE	MECT, ISMB			Existența unei rețele de cabinete de orientare școlară și profesională în școlile IPT
4.8 Depunerea de proiecte cu finanțare UE pentru dezvoltarea resurselor umane în unitățile școlare din IPT	Depunerea de cereri de finanțare de către toate unitățile IPT până în 2013	Numărul de proiecte depuse de către fiecare unitate școlară și fondurile alocate prin proiect	Situații centralizate privind numărul de proiecte propuse și aprobate	ISMB,	CNDIPT OI POSDRU, UIR POSDRU MECT	Anual până în 2013		Lansarea cererilor de propuneri de proiecte

PLAI MUNICIPIUL BUCUREȘTI 2008 - 2013

OBIECTIV SPECIFIC	INDICATORI DE REALIZARE		SURSE ȘI MIJLOACE DE VERIFICARE					
5. Monitorizarea acțiunilor și obiectivelor din PLAI	Pentru toate acțiunile din PLAI au fost completate fișe de monitorizare începând cu anul școlar 2007 – 2008 și s-au întocmit rapoarte de monitorizare.		Rapoartele de monitorizare pentru PLAI					
Măsurile / Acțiuni planificate	Ținte, rezultate măsurabile așteptate	Indicatori de realizare	Surse și mijloace de verificare	Organizații responsabile pentru implementare	Insituții partenere	Termen de realizare	Resurse	Precondiții și riscuri
5.1 Constituirea echipelor de monitorizare a PLAI	Echipele constituite anual își asumă sarcinile de monitorizare și evaluare	Echipa de monitorizare a PLAI constituită la începutul fiecărui an școlar	Procese verbale	CLDPS București și ISMB	CNDIPT, ISMB	Octombrie 2008	Surse bugetare ale ISMB, și ale instituțiilor partenere din CLDPS București și Fondul social european	Hotărârea în CLDPS
5.2 Elaborarea planului de monitorizare a acțiunilor din PLAI	Planul anual de monitorizare cuprinde toate acțiunile PLAI și stabilește procedurile și responsabilitățile de monitorizare	Planul de monitorizare a PLAI elaborat la începutul fiecărui an școlar	Procese verbale ale CLDPS	CLDPS	CNDIPT, ISMB	Octombrie 2008	Surse bugetare ale ISMB, ISJ și ale instituțiilor partenere din CLDPS și Fondul social european	Elaborarea planului de monitorizare
5.3 Monitorizarea acțiunilor din PLAI	Acțiunile din PLAI sunt monitorizate începând cu anul școlar 2007-2008	Toate acțiunile din PLAI au completate fișele de monitorizare	Rapoarte de monitorizare a PLAI realizate începând cu anul școlar 2007 - 2008	CLDPS	CNDIPT, ISMB	Conform planului de monitorizare	Surse bugetare ale ISMB, ISJ și ale instituțiilor partenere din CLDPS și Fondul social european	Completarea fișelor de monitorizare pe baza datelor furnizate